

Badó Attila-Lőrinczi János-Paty Zsófia

A magyar joghallgatók preferenciáinak empirikus vizsgálata. Előzetes eredmények

Az alábbiakban egy 2017-2018-ban elvégzett kutatás egyes részeredményeit közöljük, kihasználva a „working paper” műfaj nyújtotta lehetőséget, melynek köszönhetően az érdeklődők a kutatás során nyert adatokkal még azt megelőzően megismerkedhetnek, hogy azokat a szerzők végső megjelenési formájában – a gyakran hosszadalmas bírálati folyamat miatt igen lassan- részletes elemzésekkel kiegészítve publikálnák.

Tervezett kutatásunk célja az volt, hogy átfogó ismereteket nyerjünk a hazai joghallgató társadalomról. Célunk a joghallgatók (mindenekelőtt közjogi) jogismeretének, attitűdjeinek, motivációinak és az Alaptörvényben megjelenő értékekre vonatkozó preferenciáinak feltárása volt. Ugyancsak céljaink között szerepelt, hogy a magyar jogászképzés hatékonyságára vonatkozó ismeretekhez jussunk, mely mind az Állam és Jogtudományi karok, mind a jogalkotó számára hasznosítható ismereteket nyújthat.

A KUTATÁS MÓDSZERTANA

2017-ben és 2018-ban vizsgálatot végeztünk a magyarországi jogászképző intézmények bevonásával, így nyolc képzőhely 1150 hallgatója válaszolt a kvantitatív kutatás keretében kidolgozott kérdőívünkre. A vizsgálat célcsoportjai az első és a negyedéves joghallgatók voltak, az 1150 főből 679 elsőéves és 379 negyedéves hallgató volt. 92 fő nem adta meg az évfolyamát. (Mindez a kredit rendszerű képzés sajátosságait figyelembe véve teljesen érthető, hiszen az évfolyamok határai mára elmosódtak.) A joghallgatók lekérdezésekor a csoportos önkitöltős kérdőív formát választottuk, így a hallgatók egy, a kérdőívet jól ismerő koordinátor segítségét kérhették mindkét esetben, ha értelmezési problémával találták szemben magukat.

A kérdőív 46 zárt, valamint 13 nyitott kérdést tartalmazott. A válaszadás önkéntesen, név nélkül történt. A minta kiválasztása véletlenszerű volt az első és a negyedéves joghallgatók körében. A kérdőív követéses vizsgálatra alkalmas kérdéseket tartalmazott, így lehetőségünk nyílik a közeljövőben ismételt lekérdezni a hallgatókat, megismerve az esetleges attitűdváltozásokat.

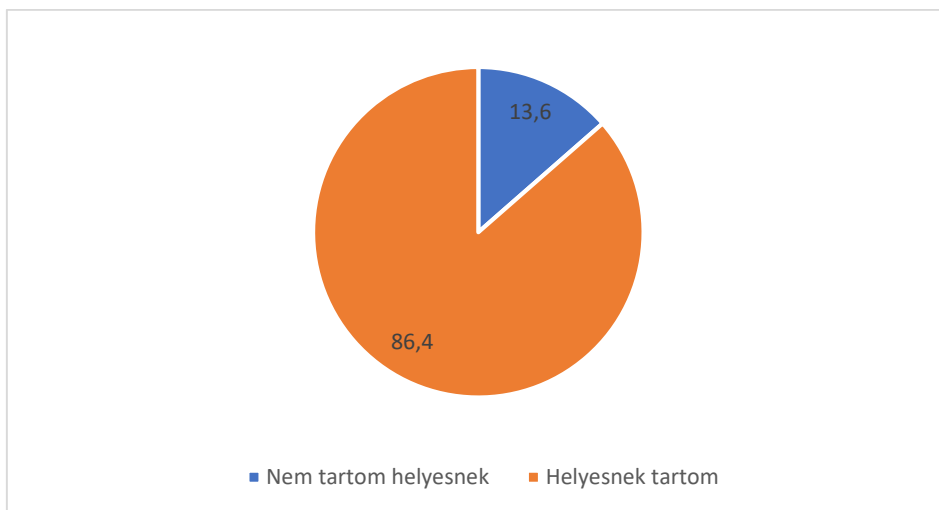
Az alábbiakban a hallgatók preferenciáit vizsgáló kérdésekre adott válaszok alapján nyert eredmények összesített adatait közöljük. Az adatok igen érdekes képet mutatnak a magyar joghallgató társadalomról, aminek értékelése jelenleg is folyamatban van. Számos esetben az eredmények önmagukért beszélnek, és a kutatócsoport értékelése nélkül is hivatkozási pontot jelenthetnek a téma iránt érdeklődő kutatók számára.

Az összefoglaló táblázatokat követően (stilizálás nélkül) mellékletként közöljük a nyitott kérdésekre adott joghallgatói válaszokat is.

Az alaptörvényt a Himnusz első sora indítja. Ezzel kapcsolatban mi a véleményed?

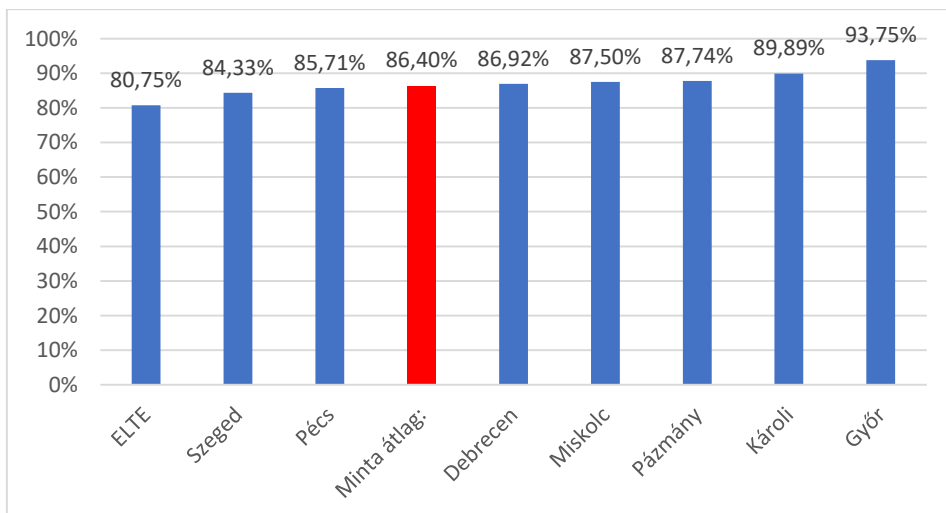
A válaszolók döntő többsége (86,4%) helyesli, hogy az Alaptörvény a Himnusz első sorával kezdődik. Attól függetlenül, hogy helyeslő vagy helytelenítő választ adott a hallgató megkérdeztük azt is, hogy miért helyesli, illetve, hogy miért helyteleníti. Az indoklásokat a „Melléklet” I. és II. pontja tartalmazza.

1. sz. grafikon Az alaptörvényt a Himnusz első sora indítja. Ezzel kapcsolatban mi a véleményed?

Képző helyek szerint a legtöbb intézmény az átlag körül helyesli, hogy a Himnusz első sorával indul az Alaptörvény, legkevésbé (80,75%) az ELTE-s hallgatók, legjobban (93,75%) a győri hallgatók érték egyet.

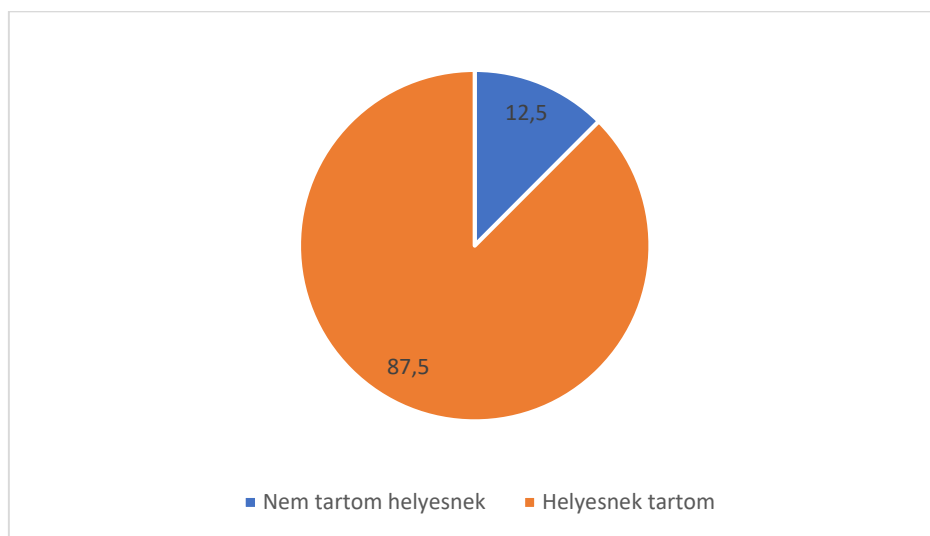
2. sz. grafikon Az alaptörvényt a Himnusz első sora indítja. Ezzel kapcsolatban mi a véleményed?

Az Alaptörvény a Szent Koronát úgy jelöli meg, mint amely Magyarország alkotmányos folytonosságát és a nemzet egységét megtestesíti. Ezzel kapcsolatban mi a véleményed?

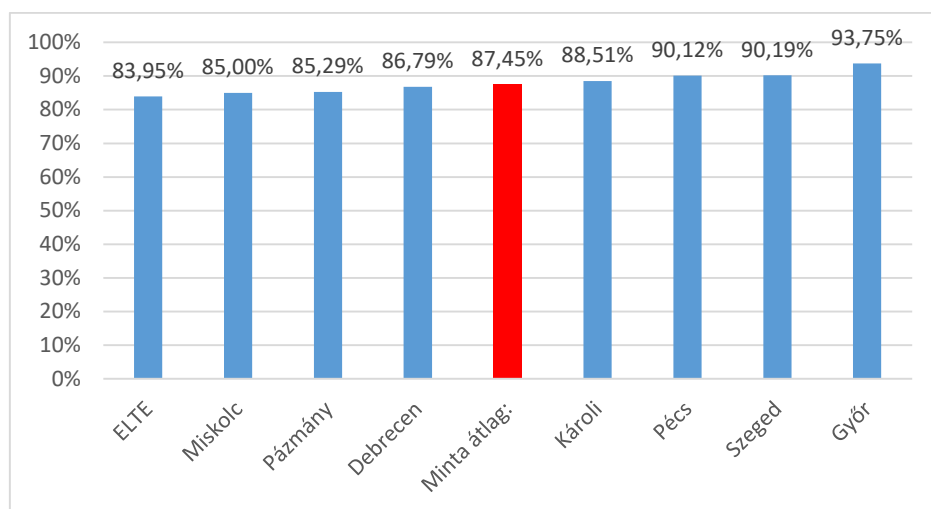
Az előző kérdéshez hasonlóan a többség (87,5%) azzal is egyet értett, hogy az Alaptörvény a Szent Koronát úgy jelöli meg, mint amely Magyarország alkotmányos folytonosságát és a nemzet egységét megtestesíti. Attól függetlenül, hogy helyeslő vagy helytelenítő választ adott a hallgató, itt is megkérdeztük azt is, hogy miért helyesli, illetve, miért helyteleníti. Az indoklások a „Melléklet” III. és IV. pontjában elérhetőek.

3. sz. grafikon Az Alaptörvény a Szent Koronát úgy jelöli meg, mint amely Magyarország alkotmányos folytonosságát és a nemzet egységét megtestesíti. Ezzel kapcsolatban mi a véleményed?

Képző helyek szerint szinte ugyanaz a helyzet, mint az előző kérdésnél, a legtöbb intézmény az átlag körül helyesli, hogy az Alaptörvény a Szent Koronát úgy jelöli meg, mint amely Magyarország alkotmányos folytonosságát és a nemzet egységét megtestesíti. Igaz van átrendeződés ezen a csoporton belül, de a lényeg szempontjából – ezek a képzőhelyek nem térnek el lényegesen az átlagtól – nincs változás, mint ahogy abban sincs, hogy legkevésbé (83,95%) az ELTE-s hallgatók, legjobban (93,75%) a győri hallgatók értettek egyet.

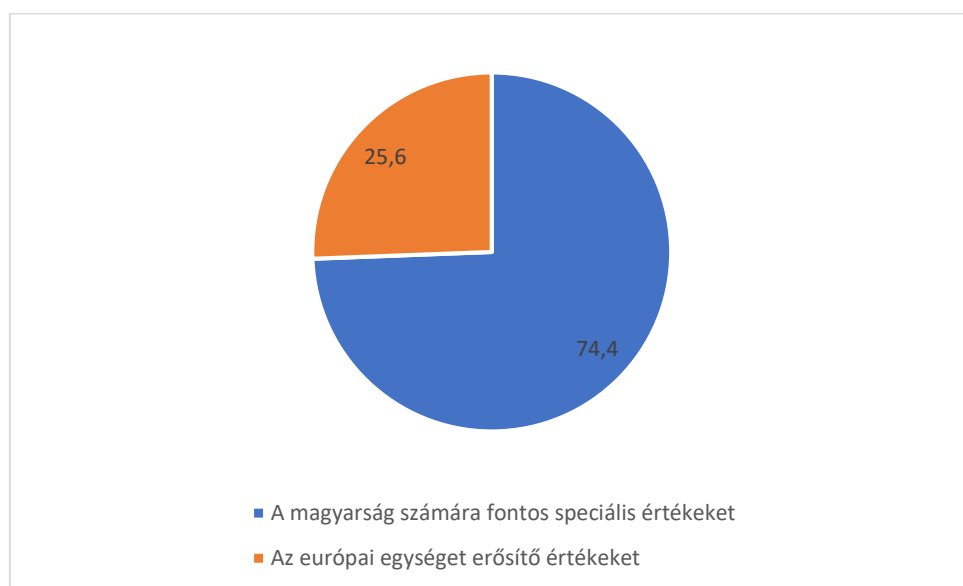
4. sz. grafikon Az Alaptörvény a Szent Koronát úgy jelöli meg, mint amely Magyarország alkotmányos folytonosságát és a nemzet egységét megtestesíti. Ezzel kapcsolatban mi a véleményed?

Véleményed szerint az Alaptörvényben mely értékeket szükséges inkább előnyben részesíteni?

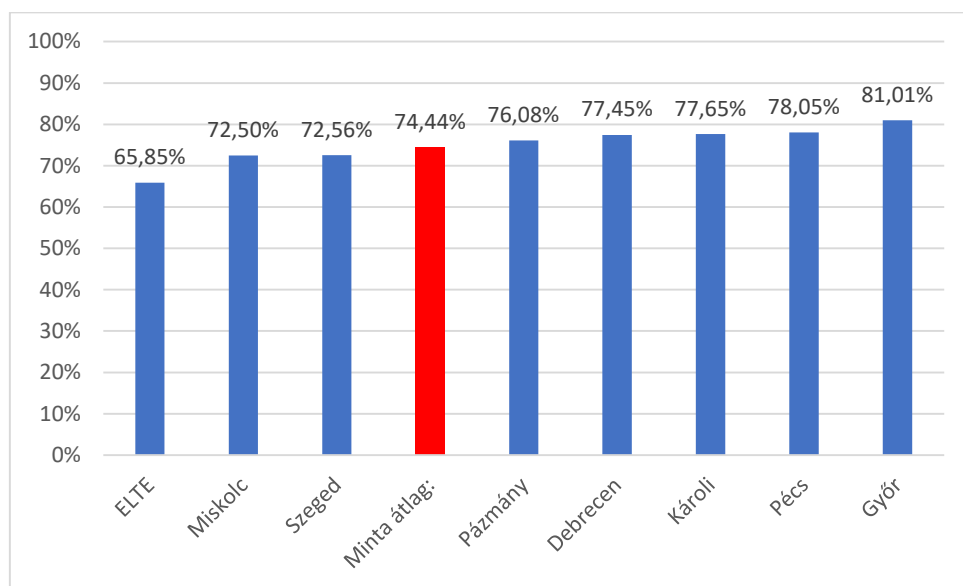
A magyarság számára fontos speciális értékek és az európai egységet erősítő értékek közül a többség (74,4%) az előbbit tartotta fontosabbnak, hogy az Alaptörvényben megjelenjen.

5. sz. grafikon Véleményed szerint az Alaptörvényben mely értékeket szükséges inkább előnyben részesíteni?

Képző helyek szerint szinte ugyanaz a helyzet, mint az előző kérdéseknél, a legtöbb intézmény az átlag körül helyesli, hogy magyarság számára fontos speciális értékek jelenjenek meg az Alaptörvényben. Igaz van átrendeződés itt is, de a lényeg szempontjából nincs változás, mint ahogy abban sincs, hogy legkevésbé (65,85%) az ELTE-s hallgatók, legjobban (81,01%) a győri hallgatók értettek egyet azzal, hogy az Alaptörvényben a magyarság számára fontos speciális értékeknek kell megjelenniük.

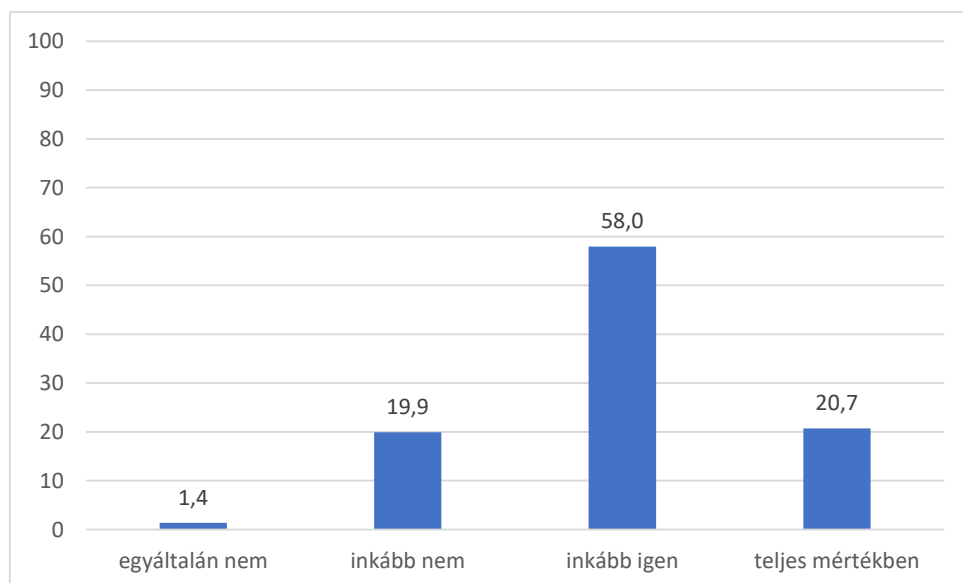
6. sz. grafikon Véleményed szerint az Alaptörvényben mely értékeket szükséges inkább előnyben részesíteni? A magyarság számára fontos speciális értékeket megjelölők aránya

Véleményed szerint az Alaptörvényben megfogalmazott értékekben mennyire kellene megjelenie a magyar történelmi hagyományoknak?

A válaszolók 58%-a inkább egyet ért, 20,7%-uk szerint teljes mértékben egyet ért azzal, hogy az Alaptörvényben megfogalmazott értékekben meg kellene jelenie a magyar történelmi hagyományoknak, vagyis összességében a joghallgatók 78,7%-a - igaz különböző mértékű meggyőződéssel – ezt az álláspontot képviseli.

7. sz. grafikon Véleményed szerint az Alaptörvényben megfogalmazott értékekben mennyire kellene megjelenie a magyar történelmi hagyományoknak?

Véleményed szerint szükséges-e az Alaptörvényben szabályozni, hogy...?

Ebben a kérdésben azt kérdeztük a hallgatóktól, hogy véleményük szerint az Alaptörvényben szükséges-e szabályozni a kérdőívben általunk felsoroltakat. A felsorolt állításokról el kellett dönteniük, hogy szerintük szükséges vagy nem szükséges őket szabályozni az Alaptörvényben. A felsoroltakat a szabályozás szükségessége szerint három csoportba sorolhatjuk. Legkevesbé, a hallgatók kb. 30%-a tartotta fontosnak szabályozni a

- jogellenessé minősíthető az életvitelszerű közterületi tartózkodást és a
- az állami önrendelkezés 1990-ben történő visszaszerzését.

A következő csoport (amelyet már többen tartottak fontosnak szabályozni) a válaszolók 40-50%-a szabályozná ezt a három területet az Alaptörvényben:

- a család alapja a házasság
- csak az értékteremtő munka a gazdaság alapja
- a házasság férfi és nő között jön létre

A harmadik csoportba azokat a területeket soroltuk, amelyeket a hallgatók döntő többsége – legalább háromnegyed részük – úgy látja, hogy szükséges az Alaptörvényben történő szabályozásuk:

- a Szent Korona a nemzeti egység és a történelmi folytonosság megtestesítője
- képességeinek és lehetőségeinek megfelelő munkavégzéssel mindenki köteles hozzájárulni a közösség gyarapodásához
- mindenki felelős önmagáért
- Magyarország külön intézkedésekkel védi a családokat, gyermekeket, nőket, időseket és fogyatékkal élőket
- csak átlátható állami költségvetés fogadható el
- mindenkinek joga van az önvédelemhez
- a véleménynyilvánítás szabadságának gyakorlása nem irányulhat mások emberi méltóságának megsértésére

1. sz. táblázat Véleményed szerint szükséges-e az Alaptörvényben szabályozni, hogy...?

	Szükséges szabályozni válaszok aránya
[jogellenessé minősíthető az életvitelszerű közterületi tartózkodás]	28,98%
[hazánk 1944-ben elveszítette állami önrendelkezését, amelyet csak 1990-ben nyert vissza]	32,82%
[a család alapja a házasság]	38,70%
[csak az értékteremtő munka a gazdaság alapja]	48,95%
[a házasság férfi és nő között jön létre]	49,01%
[a Szent Korona a nemzeti egység és a történelmi folytonosság megtestesítője]	74,89%
[képességeinek és lehetőségeinek megfelelő munkavégzéssel mindenki köteles hozzájárulni a közösség gyarapodásához]	78,51%
[mindenki felelős önmagáért]	80,78%
[Magyarország külön intézkedésekkel védi a családokat, gyermekeket, nőket, időseket és fogyatékkal élőket?]	86,27%
[csak átlátható állami költségvetés fogadható el]	87,50%
[mindenkinek joga van az önvédelemhez]	89,37%

[a véleménynyilvánítás szabadságának gyakorlása nem irányulhat mások emberi méltóságának megsértésére]	90,51%
--	--------

Ha kiegészíthetnéd az Alaptörvényt, megfogalmaznád-e az alábbi alapvető értékeket, jogokat és kötelezettségeket?

Ebben a kérdésben azt kérdeztük a hallgatóktól, hogy ha kiegészíthetnék az Alaptörvényt, megfogalmaznád-e az alábbi alapvető értékeket, jogokat és kötelezettségeket? A felsorolt állításokról el kellett dönteniük, hogy szerintük érdemes lenne-e bevenni őket az Alaptörvénybe vagy sem. Legkevesbé, - a hallgatók kb. 10%-a - tartotta fontosnak kiegészíteni az Alaptörvényt a

- szabad fegyverviseléssel, mert csak így lehet a személyemet, vagyonomat megóvni
- egyébbel

Az egyéb Alaptörvény-kiegészítési javaslatokat a „Melléklet” V., VI., és VII. pontja tartalmazza, értékek, jogok és kötelességet bontásban.

A következő csoport, amelyet már többen tartottak fontosnak beemlíteni az Alaptörvénybe, - a válaszolók 30-40%-a kiegészítené az Alaptörvényt ezekkel:

- a bevett egyházaknak joguk legyen a költségvetési támogatáshoz
- a szociális jogok bíróságon kikényszeríthetők]
- legyen minden állampolgár számára ingyenes az internet-hozzáférés

A harmadik csoportba azokat a területeket soroltuk, amelyeket a hallgatók többsége – 50-60%-uk – úgy látja, hogy szükséges kiegészíteni velük az Alaptörvényt.

- az állam világnézetileg semleges
- a tankötelezettség korhatárát szabályozza az Alaptörvény
- az Európai Unió ügyészsége üldözhesse Magyarországon az EU pénzügyi érdekeit sértő bűncselekményeket
- az állam biztosítson minden állampolgár számára a létfenntartáshoz szükséges alapjövedelmet

A negyedik csoportba azok a kiegészítések kerültek, amelyeket a hallgatók 70%-a úgy ítél meg, hogy szükséges velük kiegészíteni az Alaptörvényt.

- az önkormányzatok tulajdonjogát, vagyonát az állam ne vonja el
- alapítsanak korrupció ellenes hivatalt
- a fogyasztóvédelem terjedjen ki az egészségügyi ellátásokra

2. sz. táblázat Ha kiegészíthetnéd az Alaptörvényt, megfogalmaznád-e az alábbi alapvető értékeket, jogokat és kötelezettségeket?

[szabad fegyverviselés, mert csak így lehet a személyemet, vagyonomat megóvni]	11,07%
[egyebet]	11,10%
[a bevett egyházaknak joguk legyen a költségvetési támogatáshoz]	30,06%
[a szociális jogok bíróságon kikényszeríthetők]	39,28%
[legyen minden állampolgár számára ingyenes az internet-hozzáférés]	44,69%
[az állam világnézetileg semleges]	50,32%
[a tankötelezettség korhatárát szabályozza az Alaptörvény]	57,09%

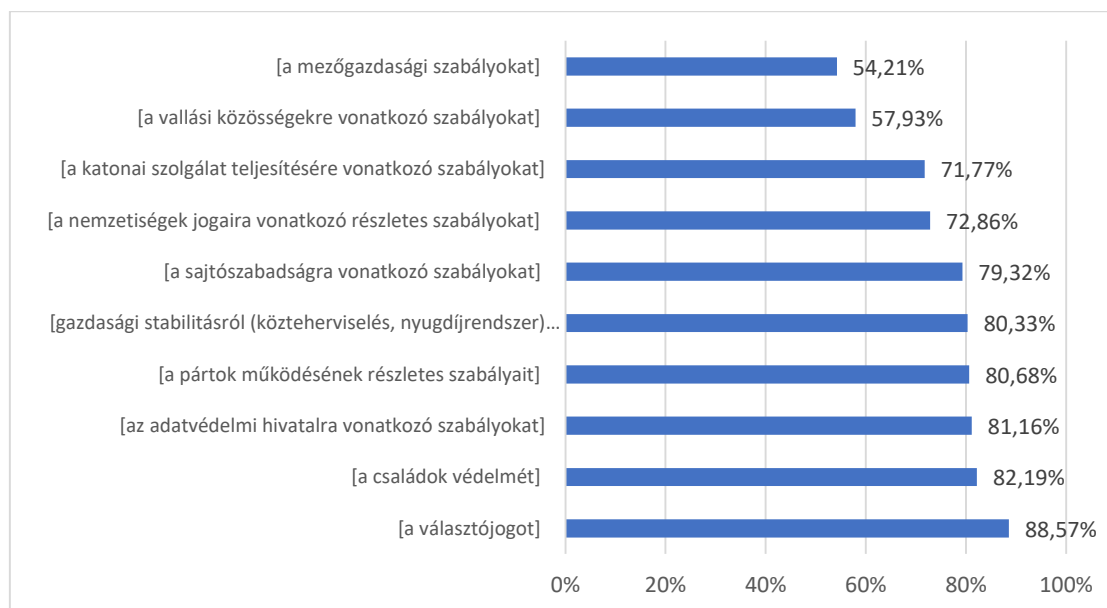
[az Európai Unió ügyészsége üldözhesse Magyarországon az EU pénzügyi érdekeit sértő bűncselekményeket]	58,53%
[az állam biztosítson minden állampolgár számára a létfenntartáshoz szükséges alapjövédelmet]	60,94%
[az önkormányzatok tulajdonjogát, vagyonát az állam ne vonja el]	68,34%
[alapítsanak korrupció ellenes hivatalt]	70,93%
[a fogyasztóvédelem terjedjen ki az egészségügyi ellátásokra]	71,12%

A minősített többséget (jelenlévők kétharmada) igénylő törvények általában azt szolgálják, hogy azok elfogadásához ne legyen elegendő önmagában a kormányzati többség támogatása. Jó megoldásnak tartod, hogy sarkalatos törvény szabályozza...?

A felsorolt területek sarkalatos törvényekkel való szabályozását a többség támogatja, legkisebb arányban a mezőgazdasági szabályokat – de ezeket is a válaszolók több, mint fele – míg a választójog sarkalatos törvényekkel való szabályozását a válaszolók majdnem 90%-a helyesli.

8. sz. grafikon A minősített többséget (jelenlévők kétharmada) igénylő törvények általában azt szolgálják, hogy azok elfogadásához ne legyen elegendő önmagában a kormányzati többség támogatása. Jó megoldásnak tartod, hogy sarkalatos törvény szabályozza...?

Helyeslő válaszok aránya

Helyesnek tartod....?

A törvényi és alaptörvényi szabályozások közül néhányról kértük a hallgatók véleményét, konkrétan azt, hogy egyetértene-e a felsoroltakkal. Legnagyobb mértékben azzal értettek egyet a hallgatók, hogy a szociális intézkedéseket a közösség számára hasznos tevékenység feltételéhez köti a törvény és hogy a nagykorú gyermekek kötelesek a rászoruló szüleikről

gondoskodni. Mindkettőt a válaszoló hallgatók kétharmad része helyesnek tartotta. Azt, hogy az állam a bevett egyházakat kiemelten kezeli, hogy az állami nyugdíj feltételeit másképp állapítja meg a férfiak és a nők esetében, illetve, hogy kötelezővé teszi a megfelelő munkavégzést, miközben az Alaptörvényből kikerült a munkához való jog, a hallgatók 45 – 52%-a helyezte.

A joghallgatók legkevésbé azzal értettek egyet, hogy már nem kell a miniszterelnök megválasztásával együtt az Országgyűlésnek a kormányprogramról is szavaznia, hogy megszűnt a korábbi önálló szakombudsmanok rendszere és, hogy megszűnt a véleménynyilvánító (konzultatív) népszavazás lehetősége, ezzel a hallgatók egyharmad, illetve egynegyed része értett egyet.

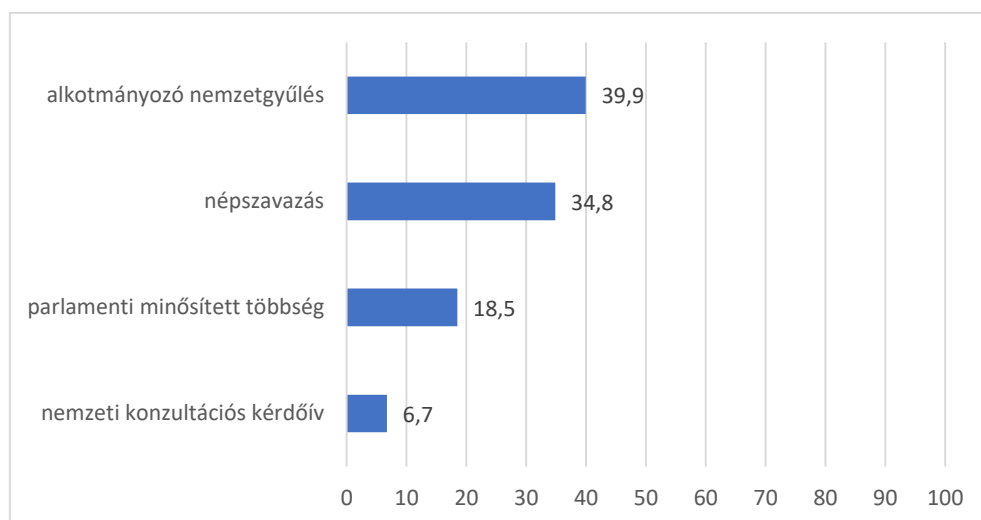
3. sz. táblázat Helyesnek tartod....?

	Helyeslő válaszok aránya
[hogy a törvény a szociális intézkedéseket a közösség számára hasznos tevékenység feltételéhez kötheti]	68,24%
[annak alaptörvényi rögzítését, hogy a nagykorú gyermekek kötelesek rászoruló szüleikről gondoskodni]	66,82%
[hogy az Alaptörvény különbséget tesz a vallási közösségek között a bevett egyházak kiemelt kezelésével]	52,56%
[hogy az állami nyugdíj feltételeit a törvény a nőkre eltérően állapíthatja meg]	45,91%
[hogy az Alaptörvényből kikerült a munkához való jog, ellenben kötelezővé teszi a megfelelő munkavégzést]	44,58%
[hogy az Alaptörvény értelmében már nem kell a miniszterelnök megválasztásával együtt az Országgyűlésnek a kormányprogramról is szavaznia]	34,75%
[hogy megszűnt a korábbi önálló szakombudsmanok (adatvédelmi, kisebbségi és a jövő nemzedékek biztosa) rendszere]	27,31%
[hogy megszűnt a véleménynyilvánító (konzultatív) népszavazás lehetősége]	23,01%

Véleményed szerint az alábbiak közül melyik lenne egy új alkotmány, alaptörvény elfogadásához a leghelyesebb út?

Egy új Alkotmány, Alaptörvény elfogadásának legmegfelelőbb módja, leghelyesebb útja a joghallgatók kb. 40%-a szerint az alkotmányozó nemzetgyűlés lenne, kb. 35% a népszavazást tartaná legjobb megoldásnak, a parlamenti minősített többséggel való elfogadást 18,5%, a nemzeti konzultációs kérdőívet pedig mindössze 6,7% tartaná megfelelő módszernek.

9. sz. grafikon Véleményed szerint az alábbiak közül melyik lenne egy új alkotmány, alaptörvény elfogadásához a leghelyesebb út?

MELLÉKLET

Miért tartod helyesnek, hogy az Alaptörvényt a Himnusz első sora indítja?

- a Himnusz, mint a nemzeti identitást erősítő eszköz, megjelenhet az alaptörvényben
- A hagyományokhoz, történelemhez, jogfolytonossághoz való ragaszkodás.
- A hazafiasság jelképe, amelyet a műveltségi szinttől függetlenül minden állampolgárnak ismernie kell.
- A hazaszeretet nagyon fontos.
- A Himnusz a legnagyobb kifejezőmódja a hazánk felé mutatott hűségnek
- A himnusz a magasság szent éneke, ugyanúgy az nemzeti egységet testesíti meg, mint a Szent Korona.
- A Himnusz a magyar államiság egyik fontos jelképe. Használata az Alaptörvény elején szimbolikus és fontos.
- a Himnusz a magyar nemzetet testesíti meg és ezáltal az alaptörvényben is helye van mivel az alaptörvény így a magyarokat képviseli
- A Himnusz a magyarság egyfajta kifejező eszköze
- A Himnusz a magyarság múltjáról, jövőjéről azaz életéről szól. Az alaptörvény nagyban meghatározza az emberek életét.
- A Himnusz a mienk, az Alaptv. is a miénk. Mi ért is lenne ebben bármi negatívum?
- A Himnusz a nemzeti egység egyik megtestesítője.
- A Himnusz a nemzeti identitást fejezi ki.
- A Himnusz a nemzeti öntudat jelképe.
- A Himnusz a nemzeti összetartozás, egység megtestesítője.
- A Himnusz a nemzetünk fohásza, amelyben Isten áldását kérjük a magyar emberekre, ezért véleményem szerint az alaptörvény ilyen jellegű indítása helytálló.
- A Himnusz akárcsak az Alaptörvény a magyar nemzet egységét szimbolizálja, ezért helyénvalónak találom.
- A Himnusz az egész nemzet számára fontos, miért ne lehetne az Alaptörvényt is ezzel nyitni.
- a Himnusz az egyik jelképünk, szerintem van helye az alaptörvényünkben
- A Himnusz az egyik olyan dolog, ami a magyarságot hivatott jelképezni, így remek bevezetője az Alaptv.-nek.
- A Himnusz az országunk nemzeti értéke, jobb kezdés nem is lehetne.
- A Himnusz egy összekötő erő a magyar társadalom oldaláról. Ez egy olyan kezdése az alaptörvénynek, mely minden ember számára megfelelőnek kell lennie.
- A Himnusz évszázadok óta a magyarság egyik legerősebb szimbóluma.
- a Himnusz fontos értékeket közvetít
- A Himnusz fontos magyar szimbólum, vallásos emberként fontosnak tartom a használatát.
- A himnusz fontos nemzeti érték.
- A Himnusz fontos része az országnak
- A Himnusz hazánk egyik jelképe, én örök érvényűnek tartom, mint imádság Magyarorszáért.
- A Himnusz hozzá tartozik a nemzethez, a nemzet pedig az Alaptörvényhez.
- A Himnusz is az ország szimbóluma.
- A Himnusz ismerete és tudása alapvető és meghatározó.
- A Himnusz juttatja kifejezésre, hogy egy nemzethez tartozunk.
- A himnusz kifejezi a magyar múltat.
- A Himnusz kifejezi a magyarságtudatot.
- a Himnusz kifejezi a nemzeti egységet, sokat jelent a magyar embernek
- A Himnusz Magyarország egyik jelképe természetesnek tartom, hogy ezzel indít az Alaptörvény
- A Himnusz Magyarország egyik legfőbb kincse.
- A Himnusz meghatároz minket, ezért helyes, hogy befoglalták.
- A Himnusz minden nemzet életében fontos szerepet játszik így nagyon fontos, hogy az alaptörvény meghatározó rész legyen
- A Himnusz mindenki számára ismert, és a magyar nép számára igen jelentős.
- A himnusz mint alkotmányosan és büntetőjogilag védett érték, is egyfajta kinyilatkoztatás, állásfoglalás az ország gondolkodásmódjáról. Így szép szimbolikája van, ha az új At. ezzel indul
- a Himnusz nemzeti jelkép, összetartja a magyarságot
- A Himnusz olyan fontos mű és olyan értékeket tartalmaz, aminek a fontosságára akár alaptörvényi szinten is fel kell hívni a figyelmet.
- A Himnusz testesíti meg a magyar közösség egységét, lényegében a legmagyarabb költemény.
- A Himnusz, amely a magyar nép egyik jelképe méltó arra, hogy ilyen fontos helyre kerüljön, más nem alkalmas arra, hogy indítsa az At-t.
- A Himnusznak is és az Alaptörvénynek is nemzetösszetartó ereje van
- A Himnuszt minden - remélhetőleg - magyar állampolgár ismeri.
- a Himnuszt minden magyar állampolgár ismeri és ez a magyar irodalom egyik alapműve
- A himnuszunk kulturális érték
- A hit fontossága tükröződik benne

- A közös identitást erősíti.
- A közös nemzeti múlt felidézése
- A magyar emberek számára kedves és mindenki által ismert szöveg, buzdíthat arra, hogy a többit is elolvassuk és emellett a preambuluma meghatározott értékekkel párhuzamot von.
- A magyar identitás részét képezi, ezért én helyesnek tartom, hogy ezzel kezdődik.
- A magyar nemzet egyik legfontosabb jelképe
- A magyar nemzet egyik legfontosabb szimbóluma
- A magyar nemzeti identitást jelképezi.
- A magyar nép általánosan, egyenrangúként jelenik meg, nincsenek különbségek.
- a magyar népet, és sorsát, illetve összetartozásunkat jelenti
- A magyar voltát hangsúlyozza.
- A magyarok alpműveltségéhez tartozik ennek ismerete.
- A magyarok összetartozását fejezi ki
- a magyarság egyik fontos jelképe a Himnusz
- A magyarság értéket erősíti.
- A magyarság számára mindig fontos volt a vallás. Ez a sor is jelképezi a vallást.
- A magyarságot meghatározza a Himnusz. A múltunk hozzánk tartozik.
- A nacionalizmus fontos
- A magyar mentalitást tükrözi, viszont a Himnuszt már réges-régen le kellett volna cserélni, mert egy sirató...ezzel egyben siralmasan rossz.
- A nemzet alapja, összefogja a világ magyarságát.
- a nemzet önmeghatározásának sarkalatos pontja a himnusz
- A nemzeti büszkeség fontos eleme a magyar Himnusz, és nem gondolom, hogy ez az államot veszélyeztetné.
- A nemzeti egység és öntudat kifejezője
- A nemzeti egység miatt
- A nemzeti egységet fejezi ki, a gyökereinkre utal vissza! Legyen nemzeti öntudatunk!!!
- a nemzeti hitvallást erősíti
- a nemzeti hovatartozást fejezi ki, hogy magyarok vagyunk
- a nemzeti identitás erősítése miatt
- A nemzeti jelleget erősíti.
- A nemzeti múlt és a hagyományok tisztelete miatt.
- a nemzeti öntudatot erősíti
- A nemzeti összetartozás egyik legfőbb jelképe a Himnusz.
- A nemzeti összetartozás folytonosságát hirdeti, annak lehetőségét.
- A nemzeti összetartozást szimbolizálja.
- A nemzeti tradíció része.
- A nemzeti tudat szerves részét képezi egy állam himnusza, így reprezentatív jelleggel jelenik meg.
- a nemzeti-hitvallás alap eleme
- A nemzetünk egyik alapvető eleme, ami a magyarok történelmét, múltját jelképezi.
- A nép identitását és a dicső múltat fejezi ki
- A preambulumban még nem konkrét cikkeket, hanem egyfajta bevezetést nyújtanak az alkotmányokhoz, melyben a nemzet egységét, a múltbeli, történelmi értékeket jelentik meg, mély szempontokhoz a Himnusz első sora jól illik.
- A tradíciók szerepe fontos egy nemzetállamban.
- A vallási gyökerekhez és régi értékekhez visszanyúlunk
- Ahogyan az alaptörvény úgy a himnusz is a magyarság mivoltát jelképezi.
- aki vallásos annak is megfelelő és aki pedig nem az, ő is tudja értékelni, mert önmagában pozitív tartalmú
- alapvető érték... és a nemzeti kultúrát erősítő elem.
- alapvető értéket hordozó üzenetet közvetít
- Alapvető értékünk a Himnusz, ahogy maga az alaptörvény is, ezért helyes, ha ilyen módon összekapcsolódnak.
- alapvető összetartó kapcsa a nemzetnek, bár a vallási kicsengését kiragadva problémás lehet
- Áldást kér a magyar népnek, országnak
- Állami jelképeink a legfontosabbak. A Himnusz a magyarok összetartozását jelenti. Szerintem fontos, hogy az Alaptörvényben benne legyen.
- általános nemzetiséghez való tartozást, egyszerre a magyarság érdekében való könyörgést fejez ki valamin egységet teremt a jogszabály és a társadalom viszonylatában
- Amiatt, amit képvisel.
- Az Alaptörvény a legfontosabb törvény, ezért is kell kihangsúlyozni ilyen jelképekkel, hogy e törvény kiemelt szereppel rendelkezik a többi törvényhez képest.
- Az Alaptörvény a Magyarországon élő emberekre vonatkozó legfontosabb jogforrás, így helyesnek tartom, hogy a Himnusszal kezdődik.
- Az Alaptörvénynek és általában az alkotmányoknak integráló szerepe van, tükrözik az érintett állam polgárainak "szellemét", általában tartalmazznak nemzeti szimbólumokat.
- Az Alaptörvényt minden polgárnak be kell tartania. Helyesnek vélem, hogy ezzel indítjuk.

- Az Alaptv. Mo. és a magyar társadalom, állampolgárok egyik legfontosabb, első számú törvénye.
- Az Alaptv. preambuluma nincs normatív tartalma, az méltóságot és nemzeties értéket ad. Kár, hogy a sok módosítással ez a méltóság és érték vész el.
- Az állam jelképeként része lehet az Alaptörvénynek.
- Az állam vallási jellegét mutatja.
- Az olvasóban a hazája iránti érzelmeket "ébreszt". A Himnusz nemzeti jelkép, összetartozást jelent.
- Az ország egységét tükrözi.
- Az ország összetartását mutatja
- Az ország vallása keresztény, ezért megfelelőnek tartom, hogy az ország a vallásának megfelelő Isten áldását kérje.
- az országnak tiszteletben kell tartania a himnuszt
- Az országokat a Himnuszuk jellemzi, ezért a benne foglaltak útmutatóul szolgálnak a helyes magatartáshoz, amit az alaptörvény foglal össze.
- Az összetartozás, a közösség szimbóluma.
- Azért
- Azért tartom helyesnek, mert azzal, hogy a himnusz első sora indítja az ország alaptörvényét, így összekapcsolja azt a nemzettudattal.
- Azért helyes, mert ezt minden magyar ismeri, és kulturális, történelmi szerepe van az életünkben.
- Azért mert a Himnusz nemzeti jelképünk és az összetartozást jelképezi.
- Azért mert a magyar kultúra alapja
- Azért mert a magyarság szimbóluma, a magyar államiság jelképe.
- Azért mert az emberekre nézve az Alaptörvény kötelező jellegű, és a Himnusz megfelelő módon szenteli föl a törvény erejét.
- azért mert azt sugallja, hogy minden magyar emberre tartozik
- Azért mert ezzel visszatér az irodalmi hagyományokhoz ami fontos véleményem szerint.
- Azért mert minden magyarnak jelent valamit.
- Azért tartom helyesnek mert a magyarságot jelképezi.
- azért tartom helyesnek, mert a himnusz a nemzetünkről szól, a nemzetet jelképezi, minket magyarokat és az Alaptörvényünk a miénk, csak a magyaroké
- Azért tartom helyesnek, mert a Himnusz szerintem minden magyar ember szívéhez közel áll, így helyes, hogy az alkotmányunk szövege ezzel kezdődik.
- Azért tartom helyesnek, mert az országunkat jelképezi a Himnusz.
- Azért tartom helyesnek, mert legalább mindenki megismerheti, aki nemzetközi jogász.
- azért tartom helyesnek, mert szép dolog, hogy Isten segítségéhez fohászkodva kezdődik az Alaptörvény, amely így felsőbb legitimitást nyer
- Azért tartom helyesnek, mivel, bár kicsit melankolikus a Himnuszunk, ha valaki a kezébe veszi és elolvassa az első pár sort, a magyar nép összetartozását fogja értelmezni.
- Azért, mert a himnusz a nemzeti egység szimbóluma.
- azért, mert a Himnusz egyik legjelentősebb nemzeti értékünknek, kincsünknek számít, ennél fogva nagyon is helyesnek tartom, hogy szerepel az Alaptörvényben
- Azért, mert a Himnusz keletkezésétől fogva a nemzeti összetartozás jelképeként, a nemzet egységének a szimbólumaként ismert, így helye van a jogforrási hierarchia "csúcsán" álló Alaptörvény elején.
- Azért, mert a Himnusz nemzeti érték.
- Azért, mert a kultúránk gyökerével múlt, az fejezi ki legjobban a magyar nép összetartását.
- Azért, mert a történelemhez való hűséget, a hagyományos értékek megbecsülését jelképezi.
- Azért, mert erősíti a nemzet tudatot.
- Azért, mert ez tartja össze a magyar népet.
- Azért, mert ez tradíció, amit már nagyon rég óta megtartottunk
- Azért, mert így sose feledjük azt, hogy min ment eddig keresztül az idők folyamán az ország.
- Azért, mert jelképezi azt az államot, amit I. Szent István quasi az Istennek felajánlott, mint Isten országát, keresztény országot, továbbá áldást kér a magyar népre ezáltal, és ebben a viharos Európában maradjon is így. Ezek az igazi európai értékek.
- Azért, mert keresztény ország vagyunk és ezzel is ezt jelképezi.
- Azért, mert mind, Európa, mind a nyugati társadalom értékválságban van, és szükség van hagyományaink, nemzeti szuverenitásunk, kultúránk megőrzésére.
- Azért, mert szép a Himnusz.
- Azért, mert szerintem fontos a nemzeti identitás ápolása, fejlesztése.
- Azzal, hogy az Alaptörvény az "Isten áldd meg a magyart" felütéssel kezdődik, maga az egész dokumentum kap egy fennkölt hangvételt, ami a történeti hagyományokhoz köti azt.
- Belső hangom súgja.
- Büszkének kell rá lennünk
- csak
- Deklarálja a magyar kultúra iránti tiszteletet és kifejezi a vallásosságot, mint védendő értéket.
- Ebben teljesezik ki a nemzettudat.
- Egy fontos nemzeti jelképre utal, erősíti az összetartozást.

- Egy nemzet himnusza annak összetartozását és múltját fejezi ki.
- egy nemzeti, történelmi hagyomány helyes logikus használata
- Egy ország egységének kifejeződésének jelképe a himnusz ezért az alaptörvény (alkotmány) ami egy ország legfőbb törvénye ezt magában kell foglalja.
- Egy ország himnusza fontos nemzeti jelkép, így helyes, hogy az alaptörvényt indítja.
- egy ország himnuszában a lényeg fogalmazódik meg így mindenképp helye van az alaptörvényben
- Egyet értek azzal a sorral.
- Egyfajta nemzettudatot, hagyományt szimbolizál.
- Egyfajta összetartozást fejez ki.
- Egyik legfontosabb nemzeti jelképünknek helye van az alaptörvényben.
- Egyik legfontosabb nemzeti szimbólumunk.
- Egyrészt, utalás a Történelmi Alkotmányra, történelmi múltunkra, melyet a mai jogrendszerek is kiindulópontként kell kezelni. Másrészt, mint kérés, az Úr felé, jelenik meg a jövőbe tekintve.
- Egységet fejezi ki.
- Elsődleges az országban a nemzeti öntudat, a hitvallásunk.
- Eltér más kultúráktól.
- emlékeztetőül szolgál
- Erősíti a magyar öntudatot.
- Erősíti a magyarság összetartozását.
- Erősíti a magyarságtudatot.
- Erősíti a nemzeti hitvallást, egységet sugall az állampolgárok között.
- erősíti a nemzeti öntudatot
- Erősíti a nemzeti öntudatot
- Erősíti a nemzeti öntudatot, az egy nemzethez tartozás gondolatát.
- Erősíti a nemzeti öntudatot.
- erősíti a nemzeti összetartozás szellemét, identitástudatot
- Erősíti az identitást
- erősíti az identitástudatot
- erősíti az összetartást
- Erősíti bennünk a lokálpatriotizmust.
- értéket képvisel, alapvetően határozza meg
- Ez a magyar népet jelképezi.
- Ez a magyarságot, az összetartozást jelképezi és ezért helye van benne.
- Ez a nemzeti himnusz, ennek kell az elején megjelennie.
- Ez egy alapérték a magyar társadalomnak.
- Ez egy kulturális tartalom, a történetiség, Magyarország történelmének szimbóluma.
- Ez egy szép gesztus a magyar szellem direkt módon történő tudatosítására.
- Ez jelképezi a magyarságot.
- Ez kifejezi a nemzeti öntudatot. Erősíti a nép szellemét.
- Ez Magyarország
- Ez Magyarország legszebb verse és egyben imája.
- Ez szimbolizál minket, magyarokat és, hogy ez az Alaptörvény minket véd és a mi érdekünkben lett megalkotva.
- Ezzel is erősíti az Alaptörvény Magyarországhoz kötődését, nem egy általános szinten megfogalmazott, bármely országra ráhúzható alkotmány. Nyilván, furcsa amiatt, hogy állam és egy
- Ezzel is kifejezi a magyar nép -nehézségek után is megmaradó- egységének fontosságát.
- Ezzel is kifejezi, hogy a kereszténység az elsőrendű vallás.
- ezzel megerősíti a nemzeti jellegét az Alaptörvénynek.
- Felerősíti az egyéneken lévő nemzet tudatot
- Fenntartja a hagyományt.
- Fontos a haza szeretete és ezen jelképek megbecsülése
- Fontos a hazaszeretet.
- Fontos a nemzeti identitás megőrzése miatt.
- fontos a nemzeti öntudat
- fontos a vallás
- Fontos alkotás az ország életében, elfogadható ezzel díszíteni és érdemben kezdeni egy ilyen iratot.
- fontos isten áldása
- Fontos nemzeti értékünk a Himnusz, ezért helyesnek tartom.
- Fontos, hogy az emberek tisztában legyenek az Alaptörvény szövegével.
- fontos, hogy összhang legyen és a Himnusz is ezt sugallja
- Fontos.
- Fontosak a gyökerek, értékeket tükröz
- Fontosnak tartom a hagyományok őrzését
- Fontosnak tartom a hagyományokat és a hitet Istenben.

- Fontosnak tartom a nemzeti öntudatot.
- Fontosnak tartom nemzeti jelképeink tiszteletét.
- Fontosnak tartom, hogy kifejezésre jusson az Alaptörvényben Magyarország "gyökerei".
- Fontosnak tartom, mivel vallásos országban élünk.
- Hagyomány tisztelet
- Hagyomány tiszteletet mutat.
- Hagyományos, magasztos, illik az Alaptörvényhez, közös óhaj.
- hazafias
- Hazafias
- Hazafias bevezetés.
- Hazafias jellegű, erős kulturális értékeket képvisel.
- hazafias megerősítés
- Hazafias.
- Hazafiasságot, hazaszeretetet sugall. Az egyik legszebb gesztus, hogy a Himnusz kezdő sorát választották.
- Hazafiasságra utal
- hazához való hűség minden téren fontos
- Hazánk egyik jelképe a Himnusz.
- hazaszeretet
- Hazaszeretet és a hazához való kötődés szempontjából.
- Hazaszeretet miatt.
- Helyes az utalás a Himnusra, mint fontos nemzeti jelképre.
- Helyes az, ha minél többször találkozunk országunk himnuszával, mert fontos szavak vannak benne.
- Helyesnek tartom, ez így van rendjén, ez így a normális.
- Helyesnek tartom, mert a az államiság hagyományait, összetartozást hangsúlyozza vele.
- Helyesnek tartom, mert a Himnusz első sorával az Alaptörvény személyesebbé válik, kapcsolatot teremt a nép és a törvényhozó között, illetve magasabb hangvétellel látja el az Alaptörvényt?
- Helyesnek tartom, mert a Himnuszt minden magyar állampolgár ismeri és példát mutat számára.
- Helyesnek tartom, mert a tisztelni kell a múltunkat és magyarságunkat.
- Helyesnek tartom, mert jó, hogy a legmagasabb szintű jogforrásban bárki megtalálja a nemzet összetartozását jelképező költeményt.
- Helyesnek tartom, mivel a magyarság legerősebb összetartó kapcsa a himnusz
- Helyesnek tartom, mivel bizonyos szépirodalmi alkotásoknak minden ember tudatában benne kell lennie, ezt kifejezheti ezen motívum.
- Helyesnek tartom, mivel egyedi érték (jelkép) és a múltra visszatekintést és megemlékezést testesíti meg, amire büszke lehet a magyar nemzet.
- Helyesnek tartom, mert a magyarok összetartozását jelképezi, és a közös múltat idézi.
- Helyesnek tartom, mert ezzel az egy sorral is jelképezi az Alaptörvény nemzetünk egységét, kifejezi, hogy az ország a kereszténység alapelvét tartja szem előtt, és egy olyan mondat, amit sok ember magáénak érezhet, függetlenül attól, hogy keresztény e vagy sem.
- Himnusz a magyarság egyik legfontosabb kifejeződése.
- Himnusz a nemzeti összetartozást erősíti
- himnusz az egységünket fejezi ki
- Himnusz egységet ad és összekötő erőt nyújt
- Himnusz elengedhetetlen, nem csak alaptörvénynél, hanem más eseménynél is.
- Himnusz szerves részét képezi a magyar hagyományoknak, múltnak
- Himnusznak nemzetet összekovácsoló ereje van.
- Hiszen ez minden magyart összehoz
- Hitben való bízás.
- Hitvallás.
- Identitás tudatot erősíti.
- identitás, érzék, nemzethez tartozás miatt
- Identitás szempontjából fontos érték a Himnusz.
- Ideológiai tartalmat hordoz.
- Igazából ez teljesen közömbös számomra, de ilyen válaszlehetőség nem volt. Jelentéktelen dolog, nem fontos!
- Igen, mert igaz.
- Így azt akarja sugallni, hogy az alaptörvény is az állampolgárokért és a hazát szolgálja, amelyre maga a Himnusz is utal.
- így helyes
- így kell magához az élethez is hozzáállni
- így magasztos hangvételű, szimbolikus jelentése a történelmet idézi fel
- Így tűnik logikusnak.
- Jelzi a magyarok múltját, és és Isten áldását kéri a népre, ami egy szép gesztus.
- jelzi, hogy Magyarország fontosnak tartja a kereszténység értékeit.
- jó bevezetés; pátoszi hangvétel; kiemelkedő irodalmi mű

- Jó kívánság a nemzet számára, hogy legyen áldott
- Jól hangzik
- Jól kifejezi az alaptörvény mondanivalóját
- Jól mutat, körös múlra utal
- Kellően emelkedett hangvételű.
- Keresztény állam vagyunk kötelességünk ezt megtartani.
- Keresztény államként hazánkban mindig is fontos volt az Istenhez fordulás, és a tőle való áldáskérés.
- keretet ad
- Kéri Istent, hogy segítsen a magyaroknak, és megmutatja nekünk, hogy az ország vezetői is hisznek Istenben, és meg szeretnék mutatni, hogy mindenkinek így kellene.
- Kezd jobbal..
- Ki tartja helytelennek?
- Kifejezésre juttatja, hogy a keresztény Európában élünk és ezek mentén kijelöli az általánosan elfogadott értékeket.
- Kifejezi a haza büszkeségét, egységét.
- Kifejezi a haza fontosságát.
- Kifejezi a hazához való hűséget.
- Kifejezi a magyarságot.
- kifejezi a múlt fontosságát, minden ember a magáénak érzi
- Kifejezi a nemzet egységét
- Kifejezi a nemzet egységét.
- kifejezi a nemzeti egységet
- Kifejezi a nemzeti egységet.
- Kifejezi a nemzeti identitást
- Kifejezi a nemzeti identitásunk, összetartozásunk, keresztény gyökereinket
- Kifejezi a nemzeti összetartást
- kifejezi a nemzeti összetartozást
- Kifejezi a nemzeti összetartozást.
- Kifejezi az egy nemzethez való tartozást, az isteni áldás pedig az ország keresztény többségéből fakadóan pozitív érzelmekkel tölti meg az embert.
- Kifejezi ezzel Magyarország egységét.
- kinyilvánítja a hazaszeretet
- Korrekt
- Közömbös számomra, hogy mivel indul az Alaptörvényünk.
- legtöbb állampolgár számára ismerős, így az összetartozást erősíti a dokumentumban is
- Lényegtelennek tartom, véleményem szerint vannak sokkal fontosabb ügyek, amelyekre figyelmet kellene fordítani.
- magyar alaptörvény, hitvallás, kereszténység
- Magyar állampolgárokhoz szól.
- magyar identitás alap kerete
- Magyar nemzetnek egy fontos értéke.
- Magyarként úgy gondolom, hogy mindenkinek arra kell törekedni hogy az országot előrébb juttassa. Ez kétkedéssel nem lehetséges
- Magyarország Alaptörvénye a magyar nemzet sajátja, neki és érte íródott, így helyénvaló, hogy a nemzet Himnuszával, mint a nemzeti öntudat és összetartozás, szabadság jelképével kezdődjön.
- Magyarország egységét fejezi ki, szimbolizálja az országot.
- Magyarország fontos szimbóluma
- Magyarország jelképe, így az Alaptörvény elejére illik.
- Magyarország keresztény állam, így fontos, hogy ez ilyen módon is megjelenjen az Alaptörvényben.
- Magyarország kulturális öntudatának jelentős eleme a Himnusz, éppen ezért az alaptörvény első sorában említeni a kultúra és a jogállam teljes összhangját jelzi.
- Magyarországhoz tartozik.
- Magyarországnak szüksége van olyan alapvető nemzeti értékekre, melyek a nemzet egészének összetartó erejét adják.
- Magyarság és az összetartozás jelképeként erősíti azt az érzést, hogy az alaptörvény ténylegesen értünk van.
- magyarság tudat kifejezése
- Magyarsághoz tartozik.
- Magyarságot tükrözi.
- Magyarságtudat erősítése.
- Magyarságtudatot erősíti.
- Más európai alkotmányokban is vannak hasonló patetikus mondatok.
- Megadja a kellő felhangot az egésznek.
- Megadja az alapot erősíti a nemzeti összetartozás eszméjét összeköti az embereket.
- Megerősíti a nemzeti jelleget.
- Megfelelő ünnepélyes kezdés.
- megfér ott az, tartalmilag sem számít, szép énekhangot ad

- meghatározza nemcsak a politikai hanem a kulturális nemzet egységét is
- meghatározza, képe helyezi a történeti múltat
- Megjelöli benne a keresztény állam voltát, fontossá teszi a Himnuszt mint a nemzet jelképét
- megtestesíti a magyarságot
- Méltó és kifejező az Alaptörvény indítására.
- Méltó rá.
- mert
- Mert "áldást" kér Istentől a magyaroknak.
- Mert a haza rendkívül fontos szerepet kell, hogy betöltsön minden magyar számára. Itt született, meg kell hálálnia ezt az ajándékot és hűnek, honszeretőnek kell lennie.
- mert a hazafiságot hangsúlyozza
- Mert a hazaszeretetet hangsúlyozza ki.
- Mert a Himnusz a magyar nemzeti tudat alapját jelenti.
- Mert a Himnusz a magyar történelem meghatározó mérföldköve tartalmilag és jelentésben is.
- Mert a Himnusz a magyaroké, így az alaptörvényünkben megállja a helyét indításként.
- Mert a Himnusz a magyarság egyik fő jelképe, s ezzel az Alaptörvény a magyarság érzettel Magyarország legfőbb törvénye, alkotmánya.
- Mert a Himnusz a magyarság egyik jelképe.
- Mert a Himnusz a magyarságot testesíti meg.
- Mert a Himnusz a nemzet szimbóluma.
- Mert a Himnusz a nemzeté, és az alaptörvénynek is a nemzetének kell lennie.
- Mert a Himnusz a nemzethez való tartozás, történelmünk szimbóluma.
- Mert a Himnusz a nemzethez való tartozást jelenti, így egy Alaptörvényben való felemlítése pozitív hatással lehet az olvasóra.
- Mert a Himnusz a nemzeti egységet, összetartozást jelképezi
- Mert a Himnusz a nemzeti identitásunkat fejezi ki.
- Mert a Himnusz a nemzeti öntudat jelképe, és azzal, hogy így indul a törvény kifejezi, hogy egységesek vagyunk és hűek vagyunk a gyökereinkhez.
- Mert a Himnusz a nemzeti összetartozás fontos szimbóluma.
- Mert a Himnusz alkalmas a magyar nép képviselésére.
- Mert a Himnusz az egész országot, magyar nemzetet fogja össze, különösen nagy jelentése van nekünk, magyarok számára.
- mert a Himnusz az egy olyan mű amely méltóképp jelképezheti az alaptörvényt
- Mert a Himnusz egy alapvető magyar irodalmi mű.
- Mert a Himnusz egy fontos része a magyar népnek, így "meg kell" jelenni az alaptörvényben is.
- Mert a Himnusz egy nemzet meghatározó értéke. Az Alaptörvény egy nemzet meghatározó alapja.
- Mert a Himnusz első sora kifejezi a magyarság feladatát és lényegét
- Mert a himnusz erősíti a nemzeti tudatot
- Mert a Himnusz fejezi ki leginkább nemzeti összetartozásunkat.
- Mert a Himnusz fontos része a magyar népnek.
- Mert a Himnusz is szerves részét képezi a magyarok összetartástudatnak, amit az Alaptörvény testesít meg.
- Mert a Himnusz jelképezi az összetartozást és az egységességet.
- Mert a Himnusz kifejezi a magyarság nemzeti identitását
- Mert a Himnusz kifejezi a nemzeti összetartozást.
- Mert a Himnusz Magyarország egyik nemzeti jelképe.
- Mert a himnusz Magyarország hivatalos indulója, képvisel az alaptörvény is Magyarországra, mint országra és lakóira azt képviseli.
- Mert a Himnusz Magyarország nemzeti értéke.
- Mert a Himnusz Magyarország nemzeti himnusza és mint ilyen, az egység kifejezője, ami az egy alkotmány esetében is rendkívül fontos.
- Mert a Himnusz Magyarország nemzeti identitása is egyben.
- mert a Himnusz Magyarország számára egy meghatározott szerzemény és fontos, hogy itt is szerepeljen
- Mert a Himnusz Magyarországnak és a magyaroknak fontos, ezért szükséges, hogy az Alaptörvény tartalmazza.
- Mert a Himnusz mai napig jelentős, a magyar társadalom életében, meghatározza a múltunkat, jelenünket is.
- mert a Himnusz meghatározó volt a magyar történelemben
- mert a Himnusz minden magyart összekötő kapocs
- Mert a Himnusz mindenki számára fontos.
- Mert a Himnusz Mo. szimbóluma
- Mert a Himnusz nemzeti identitásunk és összetartozásunk egyik leglényegesebb eleme
- Mert a Himnusz nemzeti identitásunkhoz tartozik
- Mert a Himnusz nemzetünk jelképe így helye van az Alaptörvényben, amely szintén nemzetünk létét határozza meg.
- Mert a Himnusz nemzetünk összetartó jelképeinek egyike.
- Mert a Himnusz örök érvényű.

- mert a Himnusz összeköti a magyarokat és azokat akik magyarnak vallják magukat, és az alaptörvény is ezt sugallná, hogy mindenkre vonatkozik
- Mert a Himnusz szép és jó.
- mert a Himnusz szimbolikusan a nemzetet testesíti meg
- Mert a Himnusz szimbolizálja a magyar nemzetet és a magyarok alaptörvényéhez szerintem elengedhetetlen
- mert a himnusz szinte az egész magyar történelmet bemutatja, és szép dolognak tartom, hogy ennyire tiszteljük ezt a költeményt és magunkénak valljuk
- Mert a Himnusz, az a nemzetnek összetartozásának a jelképe. Így, ha az Alaptörvény azzal kezdődik, ki akarja fejezni az összetartozást.
- Mert a Himnuszban benne van történelmünk minden fontos mozzanata, és erre tud az Alaptörvényünk épülni.
- Mert a Himnusszal tisztelgünk a magyar történelem, hagyományaink és nép lelkülete előtt.
- Mert a himnuszt minden magyar állampolgár ismeri és vallja.
- Mert a HIMNUSZUNK.
- Mert a keresztény vallás a kezdetektől fogva jelen van történelmünkben.
- Mert a lojalitás kiemelkedően fontos, az emberek viszonya az államhoz
- Mert a magyar Himnusz a legszebb!!!!
- Mert a magyar identitáshoz hozzá tartozik.
- Mert a magyar nemzeti öntudat tiszteletteljes megnyilvánulása.
- Mert a magyar nép számára fontos a himnusz, állandó értéke képvisel, és istentő kér áldást a nép.
- mert a magyarok védelmét idézi
- Mert a magyarokra vonatkozik és a békességre, amit a törvények betartásával könnyen elérhetünk.
- Mert a magyarságot fejezi ki ezzel és áldást kérnek Istentől.
- mert a magyarságot köti össze
- Mert a nemzet egységét fejezi ki az alkotmányban
- mert a nemzet iránti elkötelezettséget sugallja
- Mert a nemzeti egységet szimbolizálja.
- Mert a nemzeti identitást és a közös múltat szimbolizálja és fejezi ki, valamint szakrális jelentőséggel is bír.
- Mert a nemzeti identitásunkat hangsúlyozza.
- mert a nemzeti összetartozásunkat és büszkeségünket fejezi ki
- Mert a nemzetünk szerves része, így jó ha a hitvallásban is rögzítést nyer
- Mert a népünkre valóban ráférne Isten kegyelme-áldása
- Mert a preambulum részben megfelelő egy ilyen idézet, amely a magyarok számára hagyomány jelentéssel bír.
- Mert a preambulummal kezd
- Mert ahogy a Himnusz, az alaptörvény is kifejezi az egységet.
- mert alapmű
- mert alapvető értékválasztást tükröz
- mert az
- Mert az a nemzeti hitvallásunk.
- Mert az alaptörvény az nem egy emelkedett hangnemű költemény, hanem egy írásba foglalt rendelet ami nem kellene, hogy vallásos sorral kezdődjön, meg tisztelgéssel.
- Mert az alaptörvény első sora így a magyarság tudatot erősítik a magyar állampolgároknak.
- Mert az áldás sosem árt.
- Mert az alkotmány egy nemzet legfontosabb összetartó jogszabálya akár csak a himnusz, amely a nemzeti összetartozást jelképezi!
- mert az egy nemzeti jelkép
- Mert az egyik legértékesebb magyar kincs
- Mert az eredendően magyar.
- Mert az Magyarország egyik szimbóluma.
- Mert az Magyarország Himnusza már több, mint egy évszázada, legyünk büszkék a magyarságunkra.
- Mert az országhoz tartozik az alaptörvény valamint a Himnusz is
- Mert az országnak fontos a himnusz és ez képviseli a magyar nemzetet, egy jelkép.
- Mert az országunk Himnusza hozzátartozik a nemzeti identitáshoz, s legfontosabb kulturális értékeinkhez.
- Mert csak ez a Magyar Himnusz
- mert egy Himnusz mindig egy adott nép összetartozását is kifejezi
- Mert egy keresztény államban ez teljesen elfogadott
- Mert egy nemzeti lelkületet ad.
- Mert egy olyan kijelentéssel, ami biztonságérzetet ad.
- Mert egy ország polgárainak véleményem szerint kötelessége "rendületlenül híve lenni" saját hazájának.
- Mert egyfajta nemzeti összetartó ereje van. Az ország szuverenitása szempontjából is fontos, hogy benne van.
- mert elég sok rosszat kaptunk, jöhetne már jó is
- Mert erősíti a magyarságtudatot.
- Mert erősíti a nemzetérzetet
- Mert erősíti a nemzeti öntudatot, és jelzi, hogy Magyarország egy önálló, független állam.

- Mert értéket képvisel, amely a magyarságtudathoz kapcsolódik.
- Mert értéket képvisel, minden magyar állampolgár számára.
- Mert ettől magasztosabb a törvény.
- Mert ez a himnusz és ez a legfontosabb érzés
- Mert ez a magyarság attribútuma és általában a rendezvények is ezzel kezdődnek, ami az identitást célozza és egyben következik a ...?...
- Mert ez a nemzeti hitvallás.
- Mert ez a nemzetünk himnusza.
- Mert ez az alap műveltség, és minden magyar embernek ismernie kell.
- mert ez az alapja a magyar nemzeti létezésünknek
- Mert ez az egyik legfontosabb nemzeti jelképünk.
- Mert ez az ország egyik nemzeti jelképe
- mert ez az ország Himnusza, és igaz, hogy jogi relevanciával nem bír, de ez a nemzet hivatalos Himnusza
- Mert ez az ország Himnusza, így helyes. Ennyi tiszteletet megérdemel az ország múltja.
- Mert ez egy nemzeti értékünk (talán a legnagyobb).
- mert ez fontos Magyarországnak
- Mert ez így jó
- Mert ez így jó.
- Mert ez kifejezi a magyar nép identitását.
- Mert ez Magyarország fontos műve. A nemzet egységét, a történelmi múltunk fontos cselekményeit tartalmazza.
- mert ez Magyarország Himnusza, kifejezi a magyar nemzetet így összhangban van azzal, hogy a legfőbb jogforrás tartalmazza
- Mert ez minden állampolgárhoz szól, illetve mindenki képes azonosulni vele.
- Mert ez nemzeti értékünk
- Mert ez nemzeti hitvallásunk és keresztény európai államként Isten segítségét kérjük .
- Mert ez nemzeti kincsünk.
- Mert ez összefogja politikai nézettől függetlenül a magyarságot és az alaptörvény az egész nemzet alaptörvénye továbbá ez magasztos
- Mert ezáltal erősíteni lehet a törvényeket.
- Mert ezzel is a hovatartozásunk fejezzük ki, méltó indítása ez az alaptörvénynek.
- mert ezzel is erősíti az Alaptörvény jelentőségét
- Mert ezzel is kifejezésre kerül, hogy minden esetben védeni kívánjuk a hazánkat.
- Mert ezzel is kifejezi a nemzethez való kötődését.
- Mert ezzel is kifejezi azt, amire a Himnusz és az Alaptörvény is hivatott, a nemzet egységét.
- Mert fontos
- Mert fontos a mondanivalója.
- Mert fontos ápolni a nemzeti értékeinket.
- Mert fontos minden magyar ember számára, hogy tudja a Himnuszt, ez jelképezi nemzeti hitvallásunk.
- Mert fontos nemzeti jelképünk.
- Mert fontos részét képezi a magyar történelemnek
- Mert fontos rögzíteni nemzetünk himnuszt.
- Mert fontos számunkra Isten és ez évszázadokon keresztül megjelenik a múltunkban is.
- Mert fontos, hogy a Himnusz benne legyen.
- Mert fontos, hogy a jelképeinket minél több helyen megjelentessük.
- Mert fontos, hogy mindenki meglegyen a kellő magyarságtudat.
- Mert fontosnak tartom rögzíteni az Alaptörvényben.
- Mert fontosnak tartom, hogy az alaptörvény is a magyarságot tükrözze.
- Mert fontosnak tartom, hogy az alkotmány keresztény értékekre alapuljon.
- Mert fontosnak tartom, hogy mind az alapvető műveltség, mind az állami szféra egészét áthassa a nemzeti érzés és a múlt tisztelete.
- Mert hazájához mindenkinek minden körülmények között hűnek kell lennie
- Mert hazánk keresztény állam, és Isten említése magabiztossá teszi az Alaptörvényt.
- Mert helyes
- Mert hivatkozik Magyarország kultúrájára, vissza a magyar történelemre.
- Mert hívó emberként egyetértek az Alaptörvény ezen rendelkezésével.
- Mert hozzá tartozik az ország identitásához.
- Mert igen csak expresszív fogalmazást enged meg a legadekvátabb környezetben. Amolyan magasztos és fennkölt stilisztikai jegyeket kölcsönöz neki.
- Mert így emlékszem rá.
- Mert így kifejezi Magyarország hűségét és tiszteletét a keresztény vallás irányában.
- Mert illik a preambulum nyitásához.
- Mert Isten áldását kéri a magyar nép számára.
- mert isten az első

- mert Isten megáldja a magyart
- Mert Isten megáldja a magyart. Vallásos vagyok.
- Mert Isten segítségére mindig szükség van.
- Mert Istenben való hitet jelképezi
- Mert Istent kérjük arra, hogy áldja meg Magyarországot és a magyar embereket. Véleményem szerint ez nem baj és nem is sértő.
- Mert jelzi ezzel a nemzeti összetartozást.
- Mert jelzi, hogy az országban szabad vallásgyakorlás van.
- Mert jól kifejezi a magyarság történetét, hogy büszkék vagyunk a nemzeti értékeinkre.
- mert keresztény vagyok
- Mert kiemeli azt a népet, melyről a továbbiakban a törvény szólni fog.
- Mert kifejezi a magyar hagyományok iránti tiszteletet.
- mert kifejezi a nemzet iránti elkötelezettséget, hazaszeretet
- Mert kifejezi a nemzeti identitásunkat.
- Mert kifejezi az állam fontosságát.
- mert kifejezi nemzeti identitásunk
- Mert kifejezi nemzeti identitásunkat.
- Mert kifejezi, hogy a magyar állam elkötelezett a keresztény értékek mellett.
- Mert Kölcsey sorai méltóak arra, hogy ott szerepeljenek. Kiváló jogász és költő volt és helyes hogy ott van.
- Mert lelkesítő és pozitívum
- Mert Magyar o. keresztény állam
- Mert Magyar vagyok
- Mert magyar vagyok és a Himnusz „képviseli” a nemzeti identitást.
- Mert magyar vagyok.
- mert magyarok vagyunk
- Mert Magyarország Alaptörvényének elején helye lehet a nemzeti Himnusznak.
- mert Magyarország alapvető jelképei közé tartozik. a magyar nemzet egységét fejezi ki
- Mert Magyarország Himnusza az ország első számú éneke, ami őseink hősiességét is magában foglalja.
- Mert Magyarország keresztény gyökerekkel rendelkező állam.
- Mert Magyarország lakosainak nemzeti identitását jelképezi, hisz minden ünnepélyen elhangzik. Ünnepélyes keretet ad.
- Mert Magyarország nemzeti Himnuszt az Alaptörvénynek tartalmaznia kell.
- Mert Magyarország nemzeti jelképe.
- Mert Magyarországon fontos a Himnusz.
- Mert megerősíti a magyarságtudatot az olvasóban. Az alaptörvény ugyanúgy a miénk, magyaroké, akárcsak a Himnusz.
- mert megfelelő hatású
- Mert miért ne induljon azzal? Kétségtelen, hogy ez számottevő lenne valakinek az életében.
- Mert minden állam beazonosítható a himnusza alapján.
- Mert minden fontos esemény a Himnusszal kezdődik.
- Mert minden magyar állampolgár ismeri a Himnuszt, valamint ez hazánk egyik jelképe.
- Mert minden magyar állampolgárnak ismernie kellene.
- Mert minden magyart emlékeztet, hogy egy nemzet vagyunk.
- Mert mindenki/a többség számára elfogadható lehet.
- Mert mindkettő a magyarságnak szól.
- Mert nagyon egyedülálló és nemzeti jellegű
- mert nemzet egységét szimbolizálja
- Mert nemzeti "jelvénynek" minősül.
- Mert nemzeti értékünk
- Mert nemzeti hitvallásunkat erősíti meg, és azt, hogy mi magyarok összetartozunk, büszkék vagyunk erre.
- mert nemzeti hovatartozást jelképez
- mert nemzeti identitás kell a nemzethez való tartozáshoz
- mert nemzeti jelkép
- Mert nemzeti jelkép.
- Mert nemzeti összetartozást fogalmaz meg.
- Mert nemzetünk összetartását mi más jellemezhetné jobban, mint a himnuszunk.
- Mert nincs rá okom, hogy ne tartsam helyesnek.
- Mert örökérvényű
- Mert őrzi a hagyományt, a szabályokban benne tarja a nemzet szellemét.
- Mert összetartó szerepe van, és Magyarország minden állampolgára ismeri.
- Mert pozitív kisugárzása van.
- Mert segít az emberek közötti összekovácsolódásban.
- Mert sokkal méltóságteljesebbé teszi az Alaptörvényt, és a társadalom "belső világára" pozitív hatással lesz...

- Mert számomra nem bír jelentőséggel , hogy ott van-e.
- Mert szeretem a Himnuszt.
- Mert szerintem ez elfogadható hogy benne van a törvényben.
- mert szimbolizálja, hogy ez a magyar alaptörvény
- Mert tudatosítja, hogy egy nemzet vagyunk, az összetartozás érzését erősíti
- Mert úgy gondolom a Himnusz alapvetően határozza meg nemzeti identitást.
- Mert úgy gondolom az adott kitétel magába foglalja a nemzet identitását és ezáltal hangsúlyozza az összetartozás fontosságát.
- Mert utal a nemzeti összetartásra
- Mert utal a vallásra és nemzet összetartó értéket ad.
- Mert ünnepélyes.
- mert véleményem szerint szép dolog az, ha egy adott nemzet alaptörvényeit az adott ország himnusza indítja
- Mert véleményem szerint történeti hagyományaink révén fontos a keresztény értékrend ápolása.
- miért ne
- Miért ne lenne helyes? Az Alaptörvény kezdete szimbolikus, a Himnusz, mint minden magyar Himnusza egységet, hazaszeretet sugall.
- miért ne?
- Minden alkotmányban van pátoz, attól még ez nem jelent semmit.
- minden magyar állampolgárnak ismernie kellene az ország himnuszt
- Minden magyar tud azonosulni vele.
- Mindenki ismeri, érti ezáltal az Alaptörvény is hasonló jelentéstartalommal ruházzák fel.
- Mindenki számára ismerős sorokkal indítani bizalmat sugároz az emberek felé, ugyanakkor az összetartozást is megtestesíti.
- mint az ország Himnusza, kölcsönöz egyfajta ünnepélyességet a preambulumnak
- mivel a Himnusz a magyar államiság egyik jelképe
- Mivel a Himnusz a magyar kultúra szerves részét képezi, így nincs kifogásom az ellen, hogy az alaptörvény első mondatát tegye ki.
- Mivel a himnusz a magyar nemzeteszme legfőbb értéke
- mivel a Himnusz a magyar nép számára egy fontos mű, amely kifejezi ezen ország identitását
- Mivel a Himnusz a magyarság identitásával összefonódott mű, megfogalmazza a múltbeli negatív érzelmeket, amit át kell élni a magyaroknak, a jelenlegi generáció érezheti, hogy az alaptv. hozzájuk szól
- Mivel a himnusz a nemzeti hitvallásunk és bárhol is éljünk kifejezi az összetartozást.
- Mivel a Himnusz egy olyan egész nemzetet átölelő, népen feletti érték, amely hasonlít az Alaptörvény szerepéhez; párhuzam vonható közöttük: az Alaptörvény is minden más törvény fe
- Mivel a Himnusz is hasonló fontosságot képvisel int az alaptörvény a magyar ember életében.
- Mivel a Himnusz nemzetünk dala.
- Mivel a Himnusz olyan irodalmi mű, amely a magyar nemzet egységét a legalapvetőbbben és legerőteljesebben közvetíti.
- Mivel a Himnuszt magyar ember írta, Így egyfajta hitvallásként lehet felfogni.
- Mivel a magyarság egyetlen meghatározó kifejezőeszköze a Himnusz.
- Mivel az alaptörvény minden magyar állampolgárra kötelező érvényű.
- Mivel az államalapítás óta keresztény állam vagyunk.
- Mivel egy nemzet összetartozását erősíti, továbbá a közös történelmi múltat is felidézi.
- Mivel egy ország legfontosabb dokumentumának tartalmaznia kell az ország legalapvetőbb költeményét, nemzeti identitásunk alapját.
- Mivel ez a nemzeti "imádságunk" így helyénvaló, hogy az Alaptörvénybe bele van foglalva.
- Mivel ez a nemzetünk Alaptörvénye így találónak tartom, hogy a nemzeti Himnusz első sora indítsa.
- Mivel fontos a nemzeti hovatartozás
- Mivel fontos, hogy hazafias jelleget öltö, összetartozásunkat erősítse, ez a fontos alapköve hazánknak.
- Mivel fontosnak tartom ,hogy a magyar nép tiszteletét és összetartozását jelképező Himnusz megjelenjen az Alaptörvényben.
- Mivel így a hazaszeretet hangsúlyozza.
- Mivel keresztény ország vagyunk ezért van tartalma annak, hogy Isten áldását kérjük nemzetünkre.
- Mivel Magyarország Alaptörvényéről van szó, úgy gondolom, hogy az a legjobb ha a Himnusz első sorával kezdődik.
- Mivel Magyarország egyik nemzeti jelképe
- Mivel Magyarország katolikus nemzet és a miénk az egyetlen olyan himnusz amely elsősorban Istent szólítja meg, ezért helyesnek tartom hogy szerepel az Alaptörvényben.
- Mivel szorosan kapcsolódik Magyarország történelméhez, és a Szent Koronához, tehát a múltunkhoz.
- Mo.-hoz kapcsolódik, minden magyarul fontos.
- Múltunkra való hivatkozás egy szép megnyilvánulása.
- Nagyobb hangsúlyra helyezi a nemzet egységének fontosságát az emberekben.
- nagyon jó
- Nem a megszokott, továbbá bevezetésnek szép.
- nem hiszem, hogy annak jelentősége van, mivel kezdődik az Alaptörvény bevezetése, éppenséggel a Himnusz első sora is megfelel, de az utána következő paragrafusok az igazán fontosak

- nem látok belőle származó hátrányt
- Nemzeti egység miatt
- nemzeti egységet fejezi ki
- nemzeti egységet szimbolizálja
- nemzeti egységtudat kifejezése
- nemzeti értékek kidomborítását a himnusz első sorának használatával hangsúlyozza
- Nemzeti értékünknek helye van országunk írott törvényében. Tudatosítja nemzeti hitvallásunkat, emlékeztet történelmi múltunkra.
- Nemzeti Himnuszunkban az Istenhez való fohászkodás az alaptörvény elejébe való, mert ezzel szentesítjük az evilági törvényeket.
- Nemzeti hitvallásunk megtestesítője .
- nemzeti hitvallás erősítése
- nemzeti hitvallás értékrendjét biztosítja
- Nemzeti hitvallást jeleníti meg
- nemzeti hitvallást testesíti meg
- nemzeti hitvallásunk a Himnusz, amit minden magyar ember a magának vall. Párhuzamosan az Alaptörvényhez is így kéne viszonyulnia a nemzet tagjainak. (Emellett megadja az Alaptörvény szentségét, egyedüliségét)
- Nemzeti hitvallásunk első sora már utal arra, hogy keresztény állam vagyunk.
- Nemzeti hitvallásunk megtestesítője
- nemzeti hovatartozás erősítése miatt tartom helyesnek
- nemzeti hovatartozás jelképe
- Nemzeti hovatartozást rögzíti.
- Nemzeti hovatartozásunk, vallásunk "jelképe".
- Nemzeti identitás alapelemét jelenti a Himnusz
- Nemzeti identitás tudat miatt.
- Nemzeti identitás, keresztény kultúra
- Nemzeti identitásunkat erősíti
- Nemzeti öntudat
- Nemzeti öntudat kifejezése.
- Nemzeti öntudat megerősítését szolgálja.
- Nemzeti örökségünk része, minden állampolgárnak fontos, hogy ismerje a himnuszt.
- nemzeti összetartozás fontosságának a hangsúlyozása
- Nemzeti összetartozást erősíti, a Himnusz a magyarok identitástudatának egyik alapeleme.
- Nemzeti összetartozást erősíti.
- nemzeti összetartozást jelképezi és gondolunk a hőseinkre
- Nemzeti összetartozást növeli
- nemzettudat
- Nemzetünk egyik jelképe.
- Nemzetünk Himnusza meghatározó, a Szent Korona miatt pedig fontos, hisz Magyarország szimbóluma, az egység jelképe
- Nemzetünk keresztény nemzet melynek államvallása a Római katolikus, így Isten áldása nem egy utólagos szempont.
- Nemzetünk, magyarságunk része.
- Nincs gyakorlati oka, e tekintetben semleges a nézőpontom.
- Nincs kifogásom ezen mondat ellen.
- Nincs konkrét ok, amiért ne lehetne ezzel kezdeni az Alaptörvényt.
- Nincs semmi ellenvetésem, tehát helyesnek tartom.
- nincs semmilyen ellenérv az ellen, hogy nemzetünk himnuszával kezdődjön. megfelelő ünnepélyes és emelkedett keretet ad.
- Nincs vele baj, de nem kellene feltétlen így kezdődnie.
- Növeli a nemzeti öntudatot.
- nyilvánvaló társadalmi érték mind a kettő; a kettő összekapcsolásával alapot adnak egymásnak
- Olyan fontos értékeket hordoz magában a Himnusz a történelmünk mellett, hogy ez mindig örökérvényű lesz.
- önbecsülést erősít
- Összetartozó nemzeti értékre és öntudatra hívja fel a figyelmet, kifejezi a keresztény állam mivoltát.
- Pozitivitást áraszt.
- Praktikus, méltóságteljes felütést ad az Alaptv.-nek.
- ragaszkodjunk a hagyományokhoz
- Része a magyar identitásnak
- Rögzíteni kell egy ország Alaptörvényében a Himnuszt.
- Rögzíti a magyar nép helyzetét, hitvallását.
- Segíti a nemzeti tudat erősítését. A Himnusz remekül összefoglalja a magyarok identitását, történelmét ezáltal az emberek lélektanát.
- számomra ez csak egy formai kérdés, alapvetően nagy jelentőséget nem tulajdonítok neki, de nem ellenzem
- személy szerint a himnuszt gondolom az egyik fő dolognak ami összetartja a magyarokat

- szent a Himnusz, az országot jelképezi
- szép dolog ezzel indítani, egyfajta tisztelet kimutatás
- szép felütés
- szép formája a magyarságunk kifejezésének
- Szép gesztus a Himnusz a magyarság jelképe
- Szép gesztus.
- Szép ha itt is megjelenik a himnusz, bár én személy szerint nem tenném bele mert igazi jelentősége nincs.
- Szép idézet, kifejezi az állam keresztény gyökereit.
- Szép keretet ad neki, megadja a hangulatot.
- Szép lesz tőle az Alaptörvény.
- szép, hagyomány értékű
- Szépen mutat, hogy az ország himnusza indítja egy ország legmagasabb szintű jogforrását.
- szerintem a himnusz hozzátartozik Magyarország szellemiségéhez, történelméhez
- Szerintem ez egy hatásos és gyönyörű kezdés. Összefoglalja a történelmünket, valamint megelőlegezi a reményteljes jövőt.
- Szerintem ez egy jó eszköz arra hogy a történelmünket tudatosítja bennünk.
- Szerintem ez egy szép kezdése az Alaptörvénynek. A magyar tudatot jelképezi.
- szerintem fontos az Isten tisztelete egy vallásos országban továbbá a Himnusz a magyarság történetének meghatározó alkotása
- Szerintem fontos hogy a nemzetiségérzetünket és összetartozásunkat szimbolizáló mű a téma vonatkozó részlete ilyen előkelő helyen szerepeljen.
- Szerintem szép tisztelgés a Himnusz felé
- Szimbolikus jelentése van
- szimplán fontos
- szokásjog
- szorosan kapcsolódik a nemzeti identitáshoz
- Szükséges a nemzeti egységbe való tartozás gondolatának erősítése.
- Szükséges, hogy az alaptörvényben is rögzítésre került egy kis részlet a magyar nép egészére vonatkozó Himnusból, ezzel is szimbolizálva az egybetartozást.
- Támogatom a hazaszeretetet és a kultúránk megőrzését.
- Tiszteleg a történelem előtt, mely minden államot meghatározó tényező.
- Tisztelet a magyarságra nézve, büszkeség is.
- Tiszteletet sugall a Himnusz iránt.
- Több mint ezer éve keresztény ország vagyunk.
- Történelmi származtatási okokból és személy szerint a vallásosságom miatt
- Történelmi szempontból erős szimbólum
- Tradíciók és hagyományok tiszteletben tartása és deklarálása nagyon fontos egy nemzet számára hiszen múlt nélkül nincsen jövő
- Tradíciók fenntartása miatt tartom fontosnak.
- Tradíciók kiteljesedése, fohász -> történelmi múlt (boldogasszony anyánk); keresztény állam.
- tradicionális, közös múlt összeköti az embereket
- úgy gondolom, hogy ez egy nemzet összetartó érték
- Úgy gondolom a magyarok számára az egyik legfontosabb mű a Himnusz, ezért alkalmas is arra, hogy ez ilyen fontos dokumentumot bevezesse.
- Úgy gondolom fontos, hogy valamilyen magyar művel kezdődjön az alaptörvény, mivel azt feltehetőleg mindenki ismeri, és az At-ben magyar állampolgárságú emberekre vonatkozóan vannak kijelentések.
- Úgy gondolom helyes, hogy a nép egységét jelző nemzeti "ének" megjelenik a nemzet legfőbb iratában is.
- Úgy gondolom, hogy minden magyarnak hűnek és büszkének kell lennie arra, hogy magyarnak született.
- Úgy gondolom, hogy mivel az Alaptörvény a magyar állam polgárainak jogait fekteti le, amely mindenkire érvényes, a Himnusz pedig a nemzeti jelképünk és ezzel is csak az összetartozást, egységet akarják szimbolizálni.
- ugyanis a himnusz országunk alapköve
- ugyanis az Alaptörvény értelmezőjében biztonságérzetet kelt a szabályozással szemben
- Ünnepélyes jogi norma mottója, amely egy fontos nemzeti költemény első része, mondata.
- Ünnepélyesen kezdődik, a legfontosabb törvényünk
- Véleményem szerint a Himnusz a magyar nemzet és kultúra legtokéletebb szimbóluma
- Véleményem szerint a magyarság jelképe a Himnusz tehát mivel mással lehetne kezdeni.
- véleményem szerint egy olyan identitás, mely jellegénél fogva minden magyar számára a nemzet egységét fejezi ki
- Véleményem szerint fontos, hogy ez legyen az első sor, hogy az emberek érezzék, hogy összetartozunk és hogy mindenre emlékezzünk.

Miért nem tartod helyesnek, hogy az Alaptörvényt a Himnusz első sora indítja?

- A felvilágosult gondolkodáshoz nem társítható vallás.
- A Himnusz olyan értékrendet és világnézetet közvetít, amivel az állampolgárok egy része esetleg nem ért egyet.
- A Himnusz ugyan kifejezi a nemzet egészét, és e tekintetben összhangba kerül a Nemzeti Hitvallással, de mint Hitvallásnak, szerintem nincs helye a magas jogi alapdokumentumban.
- A Kormány erőszakkal ne akarja, hogy minden polgára az általa helyesnek tartott dolgokkal kötelezően egyet értsen.
- a magyar nemzeti himnusz nem kéne belekeverni a politikába, így a jogalkotásba
- A törvénynek nincs köze az 1800-as években megírt himnusznak.
- Aki joggal akar foglalkozni annak el kell tekinteni Istentől.
- alapvetően nem a patrióta megközelítés a helyes a XXI. század globalizációs tendenciái mellett amikor kevert származásúak sokszor állampolgárok
- Annak ellenére, hogy biztos szép, hazafias gesztusnak szánták, én nem gondolom, hogy egy szekularizált állam alkotmányának pont isteni áldás kérésével kéne indulnia. Szerintem nem kellene ennyire vallásosra venni az alaptörvényt.
- Az Alaptörvényben nem ennek kellene szerepelnie, sőt, az egész nemzeti hitvallással nem értek egyet.
- Az At. egy jogi dokumentum elsősorban a Himnusz pedig csak egy kulturális jelkép, ami egyáltalán nem olyan jelentős, mint az Alaptörvény.
- Azért, mert a Himnusz semmiféle jogi aktust nem tartalmaz, szerintem indokolatlanul került Alaptörvénybe belőle bármilyen idézet.
- Azért, mert a Himnusz úgy kezdődik, hogy "Isten, áldd meg a magyart..." és nem feltétlenül az összes magyar állampolgár Isten hívője.
- azt gondolom, hogy nem az Alaptörvénybe illő
- Egy irodalmi mű ne jogszabállyal egyenértékű.
- Egy jogi dokumentumban nincs helye akár mély érzelmeket is kiváltó mű egy részének.
- egy ország Alaptörvényének kicsit megdöbbenő kezdése
- Egy ország alaptörvényének nem vallási alapon kell nyugodnia, márpedig a Himnusz így kezdődik, Isten áldd meg a magyart.
- Egyrészt, mert nem minden magyar hisz Istenben, másrészt nem külső személytől kellene várni a segítséget és a jobb életet.
- ez egy alaptörvény, nem énekeskönyv
- Ezt egy túlságosan ájtatos dolognak érzem.
- Ezzel az alaptörvény politikai jellegű dokumentummá válik.
- Felesleges belekeverni.
- Felesleges, nem törvénybe való.
- Felesleges.
- feleslegesnek tartom
- Feleslegesnek tartom
- Fontosabb kérdések tárgyalásával is lehetne kezdeni
- Himnusznak nincs köze az alaptörvényhez
- igazából szerintem nincs valódi relevanciája de kicsit furcsa, sem helyesnek sem helytelennek nem tartom inkább oldal mellett lehet érvelni
- Isten áldd meg a magyart így kezdődik...
- Jobb megoldások is léteznek.
- Jogok és kötelezettségek dimenziójában nem értelmezhető, egy versszövegnek nem lehet normatív tartalma. De az Alaptörvényben a preambulum is normatív, így - kissé kisarkítva - az egész jogrendszernek igazodnia kell a Himnusz szövegéhez.
- Jogszabály ne irodalmi művel kezdődjön.
- Mert a Himnusz egy bánat
- mert a himnusz elsődleges feladata a nemzeti összetartozás kifejezése, a kulturális örökségen keresztül válik érthetővé a nemzet tagjai számára, még egy alkotmány feladata annak kifejezése hogy a magyar nemzet mit gondol a világról, mit tart érdemesnek a közlésre. Az alaptörvény
- Mert a himnusz szövege negatív, a szónak kéne lennie a himnusznak
- Mert a jelenlegi kormányt próbálja azonossá tenni a magyarság identitásával.
- mert a kettő műfajilag elkülönülő; az Alaptörvény mindenkire kötelező, de nem biztos, hogy mindenki egyetért a tartalmával, számukra negatív érzést válthat ki a Himnusz beemelése
- Mert a nem vallásosok nem érzik magukénak, valamint a Himnusz nem jogszabály.
- mert a semlegesség elvét sérti, ezzel megakadályozza, hogy a politikai közösség tagjainak egy része igazságosnak tekintse az alaptörvényt, és erre nem szolgáltat racionális magyarázatot
- Mert az "Isten, áldd meg a magyart!" indításnak nem lenne helye egy jogszabályban.
- Mert az egy irodalmi mű, semmi keresnivalója nincs egy jogszabályban.
- Mert az ország himnusza szerintem nem tartozik bele az Alaptörvénybe.
- Mert bár nemzeti vallás a keresztényég, vannak nem keresztény állampolgárok is.
- mert csak egy vers
- mert egy irodalmi műnek nincs köze a törvényekhez.
- mert egy jók működő államban teljes szekularizáció kell így az alaptörvénybe nem szabad istent belevonni

- Mert elviekben a kormány és az államigazgatás eltávolodik az egyháztól.
- Mert ez egy ország legfontosabb törvénye. Egy dokumentum, amelyet nem egy vers szöveggel illendő elindítani, nem ez fogja erősíteni a nemzeti önérzetet.
- Mert ez nem törvény, nem jogszabály, inkább egy fohász.
- Mert így nem egyenértékű a Szózat, Nemzeti Dallal, külön kiemeljük a Himnuszt.
- Mert két külön dologról van szó, egyik jelképezi a magyar nemzetet, másik szabályozza.
- Mert Magyarországon nem csak magyar nemzetiségű személyek élnek
- Mert megszólítja Istent, ennek nem az Alaptörvényben a helye. (Mondom ezt mélyen vallásosként!)
- mert mi köze a Himnusznak az alaptörvényhez, szerintem nincs ott semmi keresnivalója
- Mert nem
- Mert nem feltétlen mindenki világnézetét reprezentálja.
- Mert nem gondolnám, hogy sok köze lenne hozzá.
- Mert nem helyes.
- Mert nem illik oda.
- mert nem kell bele venni a nemzeti érzelmeket az alaptörvénybe
- Mert nem mond semmit, csak egy fohászzkodás.
- Mert nem tartom helyesnek
- Mert rendkívül ellentmond az ország állapotának.
- mert sértő lehet egyes emberek meggyőződésével és hitével kapcsolatban
- mivel ez függ egy adott ember vallásosságától
- Negatív hangzású és nem istentől kellene várnunk a javulást, hanem az ország vezetőitől.
- Nem
- Nem alkotmányba illő.
- Nem csak magyar nemzetiségűek élnek Magyarországon és nem mindenki vallásos.
- Nem értek egyet a túlzott nacionalizmussal.
- Nem ezt a sort tartom kiemelkedőnek egy alkotmány elején
- nem gondolom, hogy a kettő összemosandó, egy ország legmagasabb szintű jogszabálya nem patrióta érzelmű szöveg, hanem fontos dokumentum pontos szabályokkal
- Nem illik az alaptörvény jogi szövegéhez.
- nem illik az Alaptörvénybe bele
- Nem kellene vallási tartalmat használni
- Nem keresztényeknek kirekesztő lehet
- Nem látom szükségét
- Nem mindenki ért egyet az első sorral, alaptörvényhez nincs helye.
- Nem mindenki hisz Isten létezésében, esetleg más kultúrájú magyar család sarja.
- Nem oda tartozik!
- Nem releváns az alapjogokra nézve
- Nem szeretem ha a politika keveredik a vallással.
- nem szükséges alaptörvénybe foglalni, anélkül is Himnusz marad, főlegesen teszi hosszabbá az At-t
- Nem tárgyilagos.
- Nem tartom helyesnek a vallás megjelenését.
- nem túl informatív
- Nincs értelme
- Nincs indoklás, se helyesnek nem tartom se helytelennek.
- Nincs köze a törvényekhez
- Semmi köze a törvényhez...
- Semmi köze nincs a nemzeti himnuszunknak a törvényhozáshoz.
- Semmilyen jellegű vallási feltevést nem tartok helyesnek. Az állam keretein belül sehol. Az egyetemen sem.
- szekularizált állameszme
- szerintem a himnusz nem normatartalmú, valamint a vallásszabadságban korlátozhatja annak alaptörvényi szinte emelése a nem keresztény vallásúakat
- Szerintem maga a himnusz nem egy jó választás himnusznak. Egy kicsit szentimentálisnak érzem, hogy ez van az elején.
- Teljesen feleslegesnek találom azt, hogy így kezdődik az Alaptörvényünk. A felépítését és rendszerét tekintve idegen a szöveggörnyezetben és nem is tükrözi a lényegét.
- Tisztán az alaptörvénnyel kéne foglalkoznia
- Túl vallási alapokra helyezi.
- Túlságosan lírainak és hatásadásnak érzem.
- Túlságosan nacionalista, vallásos
- Úgy gondolom, hogy a Himnusz és az Alaptörvény két különálló dolog, nem feltétlenül kéne egybeemlíteni őket.
- Ugyanis nem feltétlenül képvisel pozitív értékeket és nem igazán van jövőbe mutató célja (ami pedig szükséges lenne egy alkotmány elején)
- Vallási tartalma miatt nem biztos, hogy minden magyar magáénak érzi, sok nem gyakorló ember is van, ez pedig kicsit olyan kötelező vallásossági jelleget ad neki.

- Véleményem szerint a törvénynek nincs köze a választott Himnuszhoz.
- Véleményem szerint egy demokratikus országban nem lenne szabad "Isten" szóval kezdődnie, mert az a vallásszabadsággal összeegyeztethetetlen.
- Véleményem szerint ezzel a kereszténységre akarják rá... az embereket és úgy gondolom, hogy az alaptörvénynek nemcsak elsősorban az istenhívő emberek jogait kell védelmezni, ezért erősnek tartom egy ilyen mondattal kezdeni az alaptörvényt.

I. *Miért tartod helyesnek, hogy az Alaptörvény a Szent Koronát úgy jelöli meg, mint amely Magyarország alkotmányos folytonosságát és a nemzet egységét megtestesíti.*

- 1000 éves nemzetként a szent korona jelképezi "itt létünket", végig kísérte hazánkat a történelem viharos évein keresztül
- 1301 után másként nem lett volna folytonosság miután kihalt az árpádház
- A hagyomány alapján Magyarország a Szent Korona területe, a nemzeti egység tudatának megtestesítője.
- A hagyományok tiszteletét, a történelem jelentőségét fontosnak tartom.
- A hatalom nem az adott vezetők birtoka, hanem a koronáé, mint jogi személyé.
- A hazafiasság érzete miatt
- A jelképek is fontos erővel bírnak.
- A jelképek, szimbólumok erősítik az államba vetett hitet.
- A jogfolytonosság fontos
- A jogfolytonosságra utal
- a kezdetektől ezt jeleti
- a korona a nemzetünk és történelmünk méltón szimbolizálja
- A korona alá tartozó ország vagyunk illetve korábban is létezett a Szent Korona-tan.
- A korona egy jóléti állapotot testesít meg és szimbolizál, bár manapság kicsit hiteltelen.
- A korona egy szimbólum, amelyet országunk királyai viseltek kormányzásuk alatt, ezért ez felelősség a mostani kormányfők számára is.
- A korona hosszú éveken át hanyódott, hasonlóképpen Magyarországhoz. Párhuzam vonható közöttük.
- A korona jó eszköz arra, hogy a nemzet egységét, összetartozást kifejezze, mivel utal a történelemre.
- A korona magyar hatalmi jelképpé vált az évek során a magyar népet egészében jelképezi
- A korona Magyarország 1000 éves múltjának szimbóluma
- A korona mindig a vezetőhöz kapcsolható, aki a nemzeti egységet összetartja.
- A korona nagy történelmi jelentőségű. Szimbolikus értelmezést nyer ezáltal.
- A korona összeköt
- A korona szimbolizálja a nemzeti egységet.
- A közös szimbólumok tovább erősítik az egy nemzethez tartozás érzését.
- A legjobban szimbolizálja ezeket.
- a legtöbb magyar állampolgár számára valóban ezeket az értékeket testesíti meg
- A magyar egységet szimbolizálja, fontos ezt kihangsúlyozni
- A magyar alkotmány és jogtörténet tárgyra alapozva helyesnek tartom ezt a ténymegállapítást.
- a magyar alkotmánytörténetben betöltött szerepe miatt
- A magyar állam egyik alap szimbóluma, mely évezredek óta létezik.
- A magyar hagyományokat folytatva jelöli így meg, mint szimbólum teljesen rendben van
- A magyar korona évszázadok óta azt jelentette a magyaroknak, hogy egy fő alatt egy nemzetet alkotunk, így erősíti az emberek identitás-tudatát.
- A Magyar Szent Korona Magyarország alkotmányos folytonosságát, a nemzet egységét testesíti meg. Ez a hagyomány, hogy ezt jelenti.
- a magyar Szent Korona tanból levezethető a korona fontossága az emberek számára
- A magyar történelem hosszú időn keresztül végig kísérte, mindig nagy jelentőséggel bírt.
- A magyar történelem során is ezt fejezte ki.
- A magyar történelemre való utalása miatt.
- A múlt iránti tisztelet és folytonosság szimbóluma.
- A nemzet egységét fejezi ki a szent korona
- A nemzet egységét kétségtelenül tükrözi.
- A nemzet egységét nem a köztársasági elnök fejezi ki?
- A nemzeti egység jelképe.
- A nemzeti egység szimbólumának tartani szép gondolat, az alkotmányos folytonosság vitatható számomra
- A nemzeti egységet és összetartást testesíti meg.
- A nemzeti egységnek fontos szerepe van az Alaptörvény számos cikkében is.
- A nemzeti ereklyéknek fontos szerepük van egy nemzet identitásában.
- A nemzeti múlt és a hagyományok iránti tisztelet miatt.
- A nemzeti öntudathoz hozzá tartozik, a történelem, amelynek kulcsfontosságú elemei.

- A rajta található jelképek fejezik ki a magyar történelem meghatározó vonásait.
- A Szent Korona szintén ősi jelképe a magyarságnak.
- A Szent Korona - tan miatt az "uralkodó" alkotja a nemzetet, jelen esetben a miniszterelnök úr.
- A Szent Korona, mint Magyarország egyik szimbóluma tökéletesen jelképezi a nemzeti egységet.
- A Szent Korona a legfőbb nemzeti ereklyénk, egy kapocs a magyarság tagjai között.
- A Szent Korona a magyar alkotmányosság több évszázados jelképe
- A Szent Korona a magyar államiságot, nemzetiséget megtestesítő szimbólum.
- A Szent Korona a magyar nemzet legfontosabb ereklyéje.
- A Szent Korona a magyar történelem jelentős része során az államot testesítette meg, és egy olyan történelemmel rendelkező országban, mint a miénk ez továbbra is helytálló.
- A Szent Korona a magyar történelem során mindig kiemelt jelentőséggel bírt.
- A Szent Korona a magyar történelem szerves része.
- A Szent Korona a magyar történelemben jelentős szerepet játszik.
- A Szent Korona a nemzeti egység és a történelmi folytonosság megtestesítője
- A Szent Korona a szimbolikus jele az államalapításnak, ami a nemzet egységét jelenti.
- A Szent Korona államalapítás óta fontos szerepet játszik Magyarország történelmében.
- A Szent Korona az államalapítástól a nemzet egységét fejezi ki, az összetartozás szimbóluma. Azt gondolom, hogy kifejezi továbbá a magyar állam dicső múltját és történelmileg jelent?
- A Szent Korona az államiságunk egyik legfőbb megtestesítője, és elképezi Magyarországnak a teljes rendű európai államok köré történt bekerülését is.
- A Szent Korona az államalapítás óta fontos ereklye a magyaroknak.
- A Szent Korona az ország "jelképe" az államalapítás óta, összetartó ereje van a történelmi múltjára való tekintettel.
- A Szent Korona az ország megalapítása után, Magyarország első uralkodójának koronája volt, mi jegyezhetné ennél jobban a hagyományokat, az alkotmányosság folytonosságát?
- A Szent Korona az országunk szakrális kincse.
- A Szent Korona azóta fontos az országnak, hogy egyáltalán ország lettünk
- A Szent Korona egy állami jelkép és fontos a történelmi háttér. Valóban ezt testesíti meg
- A Szent Korona egy nemzeti örökség, amely majdnem egyidős a hazával.
- A Szent Korona egy olyan szimbólum, amely az alkotmányosság folytonosságának biztosítása által a nacionalista eszmét is hirdeti, amelyet minden állampolgárnak át kell éreznie a nemzeti egység megtartása érdekében.
- A Szent Korona egy olyan tárgy, amelynek jelképe az erő, az egység, a társadalom nem szorul magyarázatra.
- A Szent Korona egy szimbólum mely a nemzeti összetartozást erősíti.
- A Szent Korona és a hozzá kapcsolódó szokásjogi intézmények Szent István óta Magyarország államfőjét legitimáló tényezők.
- A Szent Korona évezredek óta a magyarság jelképe volt. Az Árpád-házi uralkodók lerakták Magyarország történelmi alkotmányainak alapjait, amelyet csak az bővíthetett, akinek a fején volt a Szent Korona.
- A Szent Korona évszázadok óta egy fontos szimbóluma a magyaroknak, a hazának, nagy történelmi háttérrel.
- A Szent Korona évszázadokon át jelképezi a Magyarországot, mint az ország tárgyi megtestesítőjét.
- A Szent Korona fontos jelentőségű a nemzetnek.
- A Szent Korona fontos szimbólum a magyar nemzet fennállásának és egységének.
- A Szent Korona hazánk legfontosabb jelképe, amely a történelem során az ideológiai folytonosságot jelentette a magyaroknak.
- A Szent Korona hosszú évszázadok óta Magyarország egyik szimbóluma, ezért ez egységet szimbolizál.
- A Szent Korona jelentőségét hivatott emelni, valamit sérthetlenségét biztosítani
- A Szent Korona jelképe megfelelően képviseli a nemzeti értéket.
- A Szent Korona jelképezi a magyar nemzetet történelem során ért hányadtatásokat, diadalokat. Végigkísérte az államiság fejlődését egészen az államalapítástól napjainkig.
- A Szent Korona jelképezte a legitim hatalmat, kelléke volt annak gyakorlására. A Szent Korona végig kísérte a keresztény Magyarország alkotmányos fejlődését évszázadokon át.
- A Szent Korona képviseli a magyar nép történelmi érdekét.
- A Szent Korona kultusza van hazánkban. több mint egy jelkép: a több mint 1000 éves Magyarországot szimbolizálja minden tekintetben.
- A Szent Korona kultuszának őrzése és tisztelete véleményem szerint nagyon fontos.
- A Szent Korona magát az országot, a jogállamiságot szimbolizálja.
- A Szent Korona Magyarországnak olyan egyedi és időn átálló szimbóluma, mely párhuzamba hozva ezzel a kijelentéssel helytálló az emberek fejében.
- A Szent Korona majdnem történelmünk kezdete óta jelen van a magyarság életében, így jelképezheti a társadalom számára az összetartozást.
- A Szent Korona már Szent Istvántól kezdve Magyarország jelképe, éppen ezért hatalmas múlttal rendelkezik.
- A Szent Korona mindig is az egyik legfőbb hatalmi jelvény volt. Jó, hogy ma is tekintettel vannak erre.
- A Szent Korona mindig is fontos szerepet játszott a magyar történelemben az ország egységének tekintetében és büszkének kell lenni ... így helyesnek tartom.
- A Szent Korona Mo. első, alapító királyának jelképe.
- A Szent Korona nemzeti jelkép.

- a szent korona olyan jelkép, amely a magyarságot, hazaszeretetet jelenti sok ember számára
- A Szent Korona országa vagyunk, a nemzet megmaradását és a legitim uralkodást szimbolizálja
- A Szent Korona országunk legfontosabb jelképe és a történelem és a Korona tan szerint végig az szimbolizálta az alkotmányosságot
- A Szent Korona összeköti a magyar történelem korszakait, fontos szimbólum.
- A szent korona sokáig az uralkodóval megegyező fogalom volt, majd a kettő elkülönült egymástól. A magyarok mindig a korona részei voltak és egységet ad a nemzetnek.
- A Szent Korona Szent István óta a magyarság jelképe sok mindenben ment keresztül ez idő alatt a nemzet is valamint a korona is, így helyesnek tartom hogy Magyarország alkotmányos folytonosságaként van feltüntetve.
- a Szent Korona Szent Istvánig visszanyúl az időben, ezért történelmünk része
- a Szent Korona szimbolikus jelentősége miatt
- A Szent Korona szimbolikus jelentőségű fogalom, és nem feltétlen a királyság visszaállítását célozza.
- A szent korona tan a magyar államiság egyik legfontosabb megtestesítője. Olyan szimbolikus értéke van, mint hogy a köztársasági elnök reprezentálja az országot.
- A Szent Korona tan alapján ő testesíti meg az országot.
- A Szent Korona tan évszázadok óta a történelmünk része
- a Szent Korona tan is az alkotmányos fejlődés záloga, nemzeti jelkép
- a Szent Korona tan miatt fontosnak tartom
- A szent korona tan régóta meghatározó elem
- A Szent Korona tana a legnehezebb időkben is összetartotta a nemzetet és reményt adott.
- a Szent Korona tana mindig is áthatotta az életünket
- A Szent Korona tiszteletét helyeslem.
- a Szent Korona több évszázadon át a Magyar állam legfőbb jelképét képezte, így ezért tartom helyesnek
- A Szent Korona több, mint 600 éve létezik, és egy biztos pontja a magyar nemzetnek. Állam- és kormányformáktól, érdekektől függetlenül.
- A Szent Korona történelmi szimbólum évszázadokon át magyar királyok viselték.
- A Szent Korona történelmileg fontos jelkép, helyesnek tartom, hogy a nemzet egységét szimbolizálja.
- A Szent Korona visszaszerzése egy meghatározó momentum a magyar történelemben így jogos, hogy ez a nemzet egységének jelképe.
- a Szent Korona-tan évszázadokon keresztül meghatározta Magyarország alkotmányosságát, ezért helyesnek tartom, hogy legalább ebben a tekintetbe visszanyúl Magyarország történeti alkotmányához
- a Szent Korona-tan miatt
- A Szent Korona-tan miatt.
- A Szent Korona-tan végett.
- A Szent Korona-tanból kiindulva megfelelő indokolásnak tartom.
- A Szent Korona, mint Magyarország jelképe szent és sérthetetlen, így annak védelmét rögzíteni kell, mivel Magyarország megtestesítője.
- A Szent Korona, mint ősi magyar jelkép, olyan értéket képvisel a magyarság számára, amely értéket egyszer az Alaptörvényünknek is képviselnie kell. Így véleményem szerint helyes a meg
- A Szent Koronának az államalapítástól kezdve súlya volt és értéke hazánkban ennek megjelenése az alaptörvényben csak fenntartja az évezredes szellemi és kulturális értéket ezáltal
- A Szent Koronának komoly történelmi jelentősége van, ami előtt jó, ha ma is tisztelgünk.
- a szent koronát mindig egy kissé magasztos légkör vette körül, a szent koron magyar alkotmány fejlődést fejezi ki
- A Szent Koronát Szent István a pápától kapta annak jeléül, hogy isteni hatalmánál fogva felruhazza az ország vezetésére és egybetartására. Ennek a jelképévé vált a Szent Korona.
- A Szent Koronatan is erre alapul.
- A Szent Koronával a történeti alkotmányra, folytonosságra utal.
- A Szent Koronával jött létre a magyar állami egység, amely a mai napig egy nemzetként sikeresen működik.
- A Szent Korona elv alapján nagy jelentősége van.
- a Szent Korona testesíti meg a történelmi folytonosságát, ez a gyökere
- A szentkorona tan miatt.
- A szimbólumok az összetartozást jelentik, helyes, hogy ezt az Alaptörvény is kimondja.
- A Szent korona tan szintén Magyarország egységét, alkotmányosságát biztosítja, számunkra ez a szimbólum.
- A szokásjogra és az évszázadokon átívelő eszmére tekintettel reális.
- A történelem folyamán is az egységet testesítette meg.
- A történelem folyamán is mindig ezt a szerepet töltötte be.
- A történelem során a Szent Koronára esküdtek fel, sokszor nem az uralkodóra. Maga a korona fentebb állt, mint az uralkodók, mindig meg kellett vele koronáztatnia magát a királyoknak.
- a történelem során is nagy volt a jelentősége a Szent Korona szimbólumának
- A történelem során mindig a magyarok egységét jelképezte a Szent Korona, ezért helyesnek tartom.
- A történelem során mindig is a nemzeti egységet jelképezte.
- A történelmi értékeket hangsúlyozza.
- A történelmi források fontosak egy közösség életében.
- A Történelmi hagyomány

- A történelmi hagyományok, értékek megfelelő tiszteletben tartása mindig az államiság alapja is volt egyben. Egyedülálló értékünk.
- A történelmileg kialakult hagyományaink fontos jelképe a Szent Korona.
- Ahogy a Szent Korona is hosszú évszázadok viszontagságain ment keresztül, (a mai nem is az eredeti), úgy a magyar nemzet is hosszú, sokszor nehéz idők óta folyamatosan fennáll.
- Alap jelképe a magyarságnak, a magyar nemzet alapja.
- Alátámasztja a Szent Korona-tant. Tárgyi bizonyítékként őrködik nemzetünk múltján, jelenén és jövőjén.
- Alkotmányos múlt -> Szent Korona tan
- Alkotmánytörténeti szempontból fontos érték.
- államalapítás a koronához köthető, történelmi fontosság
- államalapítás, szent jelkép, mindig fontos kiemelni
- Államalapításhoz kapcsolódik. Történelmünk része, folytonosságának megtestesítője.
- Államalapítástól kezdve ez Magyarország jelképe és jelzi azt a dolgot amiért elődeink áldozatot hoztak a hazáért ezért Magyarország büszkeségének is jelképe
- általában elfogadott a szent korona tan
- Annak ellenére, hogy a mai Magyar Köztársaság 1989-ben kerekasztal-tárgyalásokon nyerte el formáját, mégis szükséges annak a kiindulópontnak a tisztelete, ahonnan az állam felemelkedése megkezdődött.
- Annak szimbolizálására megfelelő
- Az Államalapítástól napjainkig fontos, szimbolikus szerepe van.
- Az állami egység sokszor megbomlott. Kezdvé Trianontól a diktatúrákig. A Szent Korona a magyarság ősi jelképe, amely ezt kifejezi, hogy akkor is egyek vagyunk, ha a határok máshol húzódnak, mint egykor.
- az államiság folytonosságát a rendek együttműködését szimbolizálja
- Az államot egységét jelképezi.
- Az egész jogtörténetünkben ez a hagyomány, hogy az uralkodó felett a korona van.
- Az egész történelmünk során a Szent Korona volt az, mely jelképezte államiságunk, akármilyen megszállás volt, illetve végig a Szent Koronától vélték a királyok felhatalmazását uralk
- Az egységet éveken át a magyar korona jelentette, amely bár változó uralkodók kezében volt, de folyamatosan Magyarországot szimbolizálta.
- Az előző válaszomat (41) ide is értendőnek tekintem
- az emberek számára kell egy szimbólum
- Az ezeréves Mo. szimbóluma, így államiságunké is.
- az ország egységét rótt a szent koronához kötötték, szerintem rendben van -e hagyomány fenntartása
- Az ország jelképe.
- Az ország történelméhez szorosan kapcsolódik, szinte összeforrt a magyarsággal.
- Az ország történelmének jelképe
- Az ősi alapokra emlékeztet, Szent István kegyes felajánlására.
- Azért
- Azért mert a Szent Korona a rendiség kezdete óta az alkotmányosság alapja és megtestesítője.
- Azért mert min a kettő egy egységet épít föl. Az Alaptörvény az embereket szabály által köti össze, a Szent Korona a történet múltját tekintve kapcsolja össze az emberekben a nemzeti tudatot.
- Azért tartom helyesnek, mert a Szent Koronát tekintik az első királyunk koronájának.
- Azért tartom helyesnek, mert az országunk egyik jelképe tökéletesen megtestesíti a nemzeti egységet és az ország alkotmányos folytonosságát.
- Azért tartom helyesnek, mert egyrészt államalapító Szent István ezzel koronázták meg és azóta többi királyt is, és Szent István óta áll a mai keresztény államunk.
- Azért tartom helyesnek, mert emlékezteti az embereket Magyarország történelmére.
- azért tartom helyesnek, mert már a középkori-rendi Magyarországon is a korona testesítette meg a nemzetet, és igazolta az uralkodás legitim módját
- azért tartom helyesnek, mivel - ahogy a történelem során is látható - a Szent Korona egyfajta személynek volt tekinthető, az uralkodót azzal koronázták meg, így tehát a történelmi múlt jelképének tekinthető
- Azért tartom helyesnek, mert Magyarország történelmére, múltjára utal.
- Azért, mert a Szent Korona az államalapítástól kezdve fontos szerepet tölt be a magyarok nemzettudatosságában.
- Azért, mert a Szent Koronának a magyar történelem során is kiemelkedő szerep jutott (például érvényes leszármazás egyik feltétele) a régi időkben is a nemzet egységét reprezentálta.
- Azért, mert a történelem során a korona testesítette meg a magyar nemzet egységét.
- Azért, mert amíg ez ténylegesen igaz volt, nagyobb rendben mentek a dolgok.
- Azért, mert az állam egységét szimbolizálja
- Azért, mert ez a Szent Korona-tan már évszázadok óta végig vonul a történelmünkön, több politikai kor legitimitását meghatározta.
- Azért, mert honalapítónk Szent István tulajdona volt.
- Azért, mert Magyarország történelmét egységesen leginkább a Szent Korona képes kifejezni.
- Azért, mert szimbolikus jelentése van, az állandóságot jelenti.
- Azért, ami meg van fogalmazva az alaptörvényben

- Bár ez is kulturális jelképnek minősül, de ebben az esetben a történeti alkotmányunk léte s a jogtörténetnek elemei alátámasztják e rendelkezését az Alaptörvénynek.
- bár ma a Szent Koronának királyság híján nincs jelentősége, de a nemzeti tudatot és összetartozást erősíti
- Belső hangom súgja.
- Biztosítja a jogfolytonosságot
- Büszkének kell rá lennünk
- de nem úgy, ahogy a jelenlegi kormányzat, közhely
- Ebben jelenik meg a Szentkorona- tan
- Egy évezred óta fennálló nemzet egységét hirdeti.
- Egy évezrede testesíti meg, hagyomány.
- Egy ősi jelkép még Szent Istvántól, mely egységet alkot és az állammá alakulásunkra emlékeztet
- Egy szimbolizmusként jelenik meg.
- Egyet értek a Szent Korona tannal.
- Egyet értek vele, hiszen „akié a korona, azé a hatalom”, habár hozzá kell tenni, hogy korona nélkül is fennállt ez a folytonosság.
- egyetértek vele
- Egységessé tétel.
- Elég sok minden történt azzal a koronával az évszázadok alatt. Ez csupán egy finom kis gesztus, ami utal az országra is.
- elméletben igaz
- Én is így gondolom.
- Ennek a szent korona tan az alapja, ami 100 éve kialakult és egyetértek vele
- Erősíti a nemzetet, a nemzeti öntudatot. Biztosítja a biztonságérzetet.
- Erre egy megfelelő szimbólum
- értéket képvisel
- Értéket teremtet.
- Értéktörző
- érzelmi és történelmi értéke miatt jelképként fontos
- Évezredes jelkép.
- Évszázadok óta a nemzeti egység jelképe a Korona.
- évszázadok óta így van
- Évszázadokon átívelő szokást emelt át ezzel az Alaptörvény, melyet szent korona-tanként ismerhetünk.
- Évszázados hagyománnyal rendelkezik ez a gondolat.
- Ez a szimbólum nem csak történelmi értékkel bír, de a hazánk jelképe minden magyar számára.
- ez az egyik legjelentősebb nemzeti szimbólum
- Ez az egyik legkorábbi ereklyénk a magyarság történetéből, amely az évszázadok alatt mindig velünk volt és a magyarság létével összeolvadva szimbolizál minket.
- Ez egy olyan jelkép, ami évezredek át elkísérte a magyar történelmet.
- Ez egy történelmi kincs ami jelképezi a folytonosságot
- Ez felel meg a történelmi alkotmányos folytonosságnak.
- ez hosszú évek óta meghatározó jelképe volt a magyaroknak
- Ez nem kérdés!
- ez nemzeti kincsünk
- Ez olyan szimbóluma Magyarországnak, mely alapján az összetartozás és a nemzet egysége nem kérdés.
- ez több mint ezer éves történelemmel rendelkező állam tekintélyének szimbóluma
- Ezt is szintúgy lényegtelennek tartom.
- Ezzel ismerik el a történelmi múltat, amire érdemes büszkének lenni.
- Fontos a gyökereink hangsúlyozása. Első uralkodóházunkig visszanyúl.
- Fontos a nemzeti egység tudata.
- Fontos a nemzeti összetartás tudat.
- Fontos a nemzeti összetartozás-tudat erősítése.
- Fontos a történelmi gyökerek ápolása.
- Fontos a tradíció szerepe az ország alaptörvényében.
- Fontos alkotmányos jelkép.
- Fontos az ősi szokások valamilyen formában való megtartása, így a Szent Korona kihangsúlyozása is.
- Fontos egy olyan tárgy, amely jelképezi, hogy a magyar nemzetnek vallástól, politikai nézettől és minden mástól szemben mindenki a része.
- Fontos hagyományokat visz tovább.
- Fontos megőrizni a hagyományokat, hűek maradni gyökereinkhez
- Fontos ragaszkodni a történelmi hagyományokhoz
- Fontos szerepe van, mint az embereket összetartó erő.
- Fontos történelmi ereklye és jelentőséggel bír.
- Fontos, hogy egy nemzet összetartsa és jó dolog ha van ennek az összetartozásnak egy megtestesítője.

- Fontos, hogy egy ország tisztelettel kezelje saját történelmét és értékeit. (Mind emellett egy kissé idejét múltnak is tartom.)
- Fontos, hogy egység legyen, erre az egyik legjobb eszköz a Szent Korona.
- Fontos, hogy fentmaradjon a jogfolytonosság.
- Fontos, hogy Magyarországnak legyen egy olyan ereklyéje, amire büszke lehet és van múltja is.
- Fontos, hogy Magyarországnak legyen olyan jelképe, melyre magyarként büszkék lehetünk.
- Fontos, hogy ne felejtsük el történelmi múltat nemzeti egységünket
- Fontosnak tartom a régi értékek megtartását. Mivel a Szent Korona a magyarokat összekapcsoló jelkép évszázadok óta, az Alaptörvényben is szerepelnie kell.
- Fontosnak tartom nemzeti jelképeink tiszteletét.
- Fontosnak tartom, hogy a magyar állam megalapítását szimbólumhoz kössük.
- fontosnak tartom, hogy a történelmünkre építkezzünk
- Fontosnak tartom, hogy emlékeztessen minket, a múltra, pontosabban arra, hogy őriztük meg önállóságunkat a kereszténység bevezetésével és a királyság kialakulásával
- Fontosnak tartom, hogy legyen egy összekötő kapocs az emberek között, ami szent és sérthetetlen.
- Ha az államalapítónkat, Szent Istvánt és az általa alapított keresztény Mo.-t egy hatalom elismeri, magáénak érzi és így szervezi a saját államát, akkor ennek kiváló kifejezője a Korona.
- hagyomány
- Hagyomány
- hagyomány miatt
- Hagyományhoz való ragaszkodás fontos kritériuma a hosszú jogállamiságnak.
- hagyományok megőrzése szempontjából jelképként fennmaradhat a Szent Korona fontossága.
- Hagyományokon alapuló állam.
- hagyományokra utal
- Hagyományörzést segíti.
- Hazafias
- Hazánkban a Szent koronához több nézet is fűződik gondoljunk csak a szent korona tanra, vagy Szent Istvánra, az államalapítóra, ezért nagy jelentősége van a nemzet összetartásában, nemzeti tudat megtartásában.
- Helyes, bár ugyanakkor kissé elavult is, inkább reprezentatív jelgű.
- Helyes, ez a jelképünk.
- Helyes, mert ez egy fontos szimbólum.
- Helyes, mivel a Szent Korona a magyar államiság elsődleges szimbóluma.
- Helyesnek tartom, hiszen számomra is ez testesíti meg a nemzet egységét.
- Helyesnek tartom, mert a sok éven át tartó történelmi alkotmányunk alapja a Korona, mely ma -a magyarság hagyományát követve- szintén az összetartozást fejezi ki.
- Helyesnek tartom, mert a Szent Korona egyesíti az uralkodót és a népet, a kormányt és a népet.
- Helyesnek tartom, mert én is nemzet egységének megtestesítésének tartom.
- Helyesnek tartom, mert ez is hozzánk tartozik, lehet annak, hogy múltunkat nem feledjük.
- Helyesnek tartom, mert kell egy jelkép az országban élők számára ami megtestesíti az alkotmány folytonosságát, és a nemzet egységét.
- helyesnek tartom, ugyanis a korona eszme az hagyományos emlékünkn így, szép és méltó dolog a hagyományt őrizni
- Hiszen minden a Szent koronából indult.
- Hitvallás
- hosszútávra tekint vissza.... végigkíséri a történelmi fejlődést
- István uralkodása óta beszélhetünk államról, így a Szent Korona megfelelő jelképként szolgálhat.
- identitást ad
- igaz, ezt helyesnek tartom
- Igaznak, történelmünkhöz hűnek tartom.
- Így egyfajta biztosítékot kap az ember a jelkép által, hogy igen is alkotmányosság van.
- Így logikus.
- Így van, a Szent Korona mindig is a legfőbb hatalom és egység szimbolizálója volt.
- Innen indult ki a keresztény magyar királyság, Szent Istvánhoz köthető.
- István király tette egységessé az országot és a nemzetet, így a korona lehet annak jelképe.
- István király uralkodásától kezdve szimbolizálja a magyar államot, a történelem során a Magyar Királyságot, és az összetartozást.
- István koronázásával vált Magyarország elfogadott nemzetté. Ha nem kap ilyen szerepet a korona, akkor nem lesz értékes.
- Jelentős szimbolikus tartalommal bír, mely pozitív tartalmat testesít meg.
- Jelentőségteljes jelkép
- Jelkép régóta
- jelkép, visszatekintve a hagyományokra.
- Jelkép.
- jelképezi a hazánkat, az államiságot.
- Jelképezi Szent István-i örökségünk és a magyar állam alapját adja.

- Jó ez így.
- Jó ideje a nemzet jelképe.
- Jó jelkép.
- Jó kérdés, talán azért helyes, mert először a Szent Korona megjelenésével beszélhetünk Magyar államról, amely azóta is fennáll.
- Jogalkonyként rávilágít a történelmi értékeinkre.
- jogtörténeti okokból
- Jegtörténeti okokból.
- Jegtörténeti szempontból, az uralkodóink is a Szent Koronától nyerték "hatalmukat", a koronai, mint jogi személyiségű eszmeként mutatkozott.
- kell egy olyan jelkép, mely kifejezi azt, hogy egy nemzet vagyunk
- Kell egy tárgy, amelynek fogalma egységbe fogja a nemzetet
- kifejezésére juttatja az írott alkotmányt megelőző történeti alkotmányt, ami az írott alkotmány megléte esetén is a háttérben lappang
- kifejezi a nemzeti büszkeséget
- Kleudium jelenti a hatalmat, azt erekljét, amely uralkodóink hatalmát jelentette.
- Kommunista rezsim alatt nem volt, így attól elhatárolódás
- Kontinnuitást feltételez a Magyar Királysággal
- Korábban a király személye testesítette meg az ország egységét. Helyesnek tartom, hogy egy ilyen fontos jelkép, mint a Szent Korona a nemzet egységét testesíti meg.
- Korona az ezer éves Magyarországot jelképezi és egyben a legfőbb hatalmat is szimbolizálja.
- Korona fontossága miatt
- Korona tartja össze az országot szimbolikusan
- Lásd 41. kérdés.
- lásd 42. válasz
- Legalább van valami tárgy amit megjelölhetünk eként.
- Lényeges, hogy legyenek szimbólumok, bár a koronánál vannak meghatározóbb erekljék a magyar történelemben.
- lsd. szuverenitás, folytonosság elméletek
- Magában rejti a múltunkat a nemzet teljes történetét
- magyarok vagyunk
- Magyarország 1000 éves történelmi alkotmányára utal, a magyar címerben is szerepel.
- Magyarország a Szent Korona országa. Ez a jogfolytonosság valamint összetartó erő a mai napig egy fontos, meghatározó és fennálló tényező.
- Magyarország alkotmányos folytonosságát és a nemzet egységét testesíti meg
- Magyarország államformája közel 1000 éven keresztül királyság volt és uralkodóinkat ezzel koronázták. Övezi a szent korona eszme, ami a nemzet egységének megtestesítésére leginkább alkalmas.
- Magyarország büszke és nagy nemzeti voltára utal
- Magyarország egyik fő jelképe.
- Magyarország egyik legfontosabb jelképe
- Magyarország egyik nemzeti értéke, amely nagy történelmi múlttal rendelkezik.
- Magyarország jelképe.
- Magyarország több, mint ezer éve fennáll a magyar jog világával
- Magyarország történelmében hatalmas részt a királyság tölt be, így érthető, ha csak hagyomány tiszteletből tartjuk a szokást.
- Magyarország történelmének ápolása, tisztelete a végbemenő változások(a nemzeti formálódása) nemzeti örökségvédelem
- Magyarország történelmének fontos pontja, mely megérdemli a külön kiemelést, ezzel felhívva a kulturális örökségek fontosságára a hangsúlyt.
- Magyarország történelmi hagyományaira tekint vissza.
- Magyarország történetére utal vissza, összetartó erő.
- Magyarországon a Szent Korona az egységet és a folytonosságot jelképezte mindig, ezért fontos így vélekedni róla
- magyarság tudat erősítése
- Magyarság tudat.
- Megalapozza a jogfolytonosságot, amely a jogállamiság szempontjából elengedhetetlen.
- Megtestesíti a Magyarország egész történelmi fejlődését, a nemzetegységet
- Méltán lehetünk büszkék történelmünkre. Ez erősíti bennünk az Őseink tiszteletét.
- mer a Szent Korona az ezeréves magyar állam jelképe
- Mert a korona a történelemben az a jelkép, melyet ceremónia során az uralkodó fejére helyeztek, ami a nemzeti elfogadottságot jelölte. Így kormányozhatott az uralkodó jogosan.
- mert a hatalom jelképe
- Mert a kereszténység felvételét szimbolizálja, ami nagy mértékben befolyásolta Magyarország mai helyzetét.
- Mert a kereszténység korából nagyon fontosak a jelképek.
- mert a királyság időszakában valóban feltétel volt a törvényes uralkodáshoz a megkoronázás, így nemzeti jelkép
- mert a korona a koronázási ékszerek egyike mintegy erekljeként szimbolizálja a Magyarországot

- Mert a korona is fontos állami kincs és régen, Magyarországon csak az lehetett elismert király akit megkoronáztak a Szent Koronával.
- Mert a korona más Szent István korától kezdve napjainkig jelen van a magyarság életében.
- mert a korona szent
- Mert a Korona szimbolizálja Magyarország egészét.
- mert a korona valóban ezt testesíti meg
- Mert a korona, amilyen szimbóluma Magyarország történelmének és egységességének
- Mert a magyar állam "kialakulása" óta azt az időszakot jellemzi amikor a magyar dicső nemzet volt Európában.
- Mert a magyar történelemben mindig meghatározó szerepet játszott.
- Mert a mai világban is fontosak a szimbólumok.
- Mert a nemzet egységét testesíti meg
- Mert a nemzeti egységet szimbolizálja.
- Mert a Szent István-tan egy nagyon nagy határú elmélet mivel a törvényt is a jog..... töretlenül a régi időkre, ez a helyes
- Mert a Szent Korona a történelmi időktől kezdve tényleg a Magyarországon élő emberek egységét testesíti meg.
- Mert a Szent Korona egész történelmünkre nagy hatással volt.
- Mert a Szent Korona egészen az államalapítástól, a keresztény Magyarország létrejöttétől kíséri a népet. Ennél erősebb jelképet nem lehetne a helyére állítani.
- Mert a Szent Korona egy jelkép, jelképezi, hogy Magyarországnak már 1000 éves múltja van.
- Mert a Szent Korona egy nagyon régi jelkép, és valóban megtestesíti a fent említetteket.
- Mert a Szent Korona egy nemzeti szimbólum.
- Mert a Szent Korona egy olyan jelkép, amely az évszázados államiságot jelképezi.
- Mert a Szent Korona egyik leghíresebb jelképünk.
- Mert a Szent Korona hosszú éveken át megmaradt, nehéz időket is átvészelt.
- Mert a Szent Korona is része a nemzetnek, fontos nemzeti jelkép.
- Mert a Szent Korona magában foglalja az egész nemzetet mint a hatalom és így a törvény és a jog legfelső forrást.
- Mert a Szent Korona Magyarország egységét jelöli.
- mert a Szent Korona Magyarország jelképe
- Mert a Szent Korona Magyarország jelképe.
- Mert a Szent Korona Magyarország nemzeti jelképe.
- Mert a Szent Korona már évszázadok óta végigkísérte a magyar történelmet.
- Mert a Szent Korona meghatározó szerepet játszott történelmünkben. "Azé a hatalom akié a korona." Az egész nemzet a koronához köthető.
- Mert a Szent Korona mindennek az alapja, nagyon jelentős történelmi szimbólum.
- Mert a Szent Korona mindig is meghatározó volt a magyar történelem során.
- Mert a Szent Korona olyan szimbólum, ami az egész magyarságot összetartja.
- mert a szent korona tan sokat befolyásolta az ország múltját
- Mert a Szent Korona testesíti meg az országot már a középkor óta, így szerintem ezzel a nemzet egységét is.
- Mert a Szent Korona testét maga a nemzet és annak tagjai adják, amely egy biztosíték is a nemzeti hovatartozásról.
- mert a Szent Korona végig kíséri Istvántól a történelmet
- Mert a Szent Korona végigkísérte egész Magyarország történelmét
- Mert a Szent Korona-tan az alapja, amely ugyan a középkorban kialakult hagyomány, de a király személyétől független magyar államot jelképezte, ami az államhatalmi ágak szétválasztására is utalhat. Napjainkban is ennek kellene erősen érvényesülnie.
- Mert a Szent Korona-tan jelenti a területileg sokszor tagolt ország egységességét, ezáltal alkotmányos folytonosságát is.
- Mert a Szent Korona-tan szerint a korona testesíti meg az ország egységét
- Mert a Szent Korona-tan szerves része a magyar államiságnak.
- mert a Szent Korona, mint jelkép emlékeztet minket az államalapításra
- Mert a Szent Koronától indult el valami olyan nemzeti egység hazánkban, ami máig érvényben van.
- Mert a történelem bizonyította a szentkorona-eszme valóságát.
- Mert a történelem folyamán a Szent Korona mindig fontos jelképe volt az országnak.
- Mert a történelem folyamán a szent koronának kulcsfontosságú szerepe volt.
- Mert a történelem folyamán ez volt az uralkodói minőségét.
- mert a történelem része
- Mert a történelem része.
- Mert a történelem során is a Korona mindig is ezt jelképezte.
- Mert a történelem során mindig nagy szerepet játszott a Szent Korona.
- Mert a történelem során többször jelképezte már
- mert a történelmi alkotmányunkra utal vissza
- Mert a történelmi múltja általa is emlékeztünk.
- Mert a történelmünk előtt tiszteljük és ezzel a határon túl élő magyaroknak is sokat jelenthet.
- Mert a történelmünk legfontosabb tárgya.
- Mert a világon egyedülálló a mi Szent Koronánk története.

- Mert akkor váltunk egységes nemzetté mikor Szent Istvánt megkoronázták és felvettük a kereszténységet.
- Mert amíg az Alaptörvény ezt magába foglalja, addig biztosan nem lesz egypártrendszer
- Mert Árpád-házi királyainktól kezdve meghatározta Magyarország alkotmányos identitását, s teszi ezt a mai napig.
- mert az
- Mert az államalapítás királyság alatt történt.
- Mert az államalapításhoz köthető szimbólum
- Mert az államalapítással függ össze, jelöli annak fontosságát mind a mai napig.
- Mert az egy olyan erekleve amely jelentős ideig része volt a magyar államiségnek.
- Mert az egyetlen dolog, ami Magyarország (politikai és jogi) történelmében állandó.
- mert az ország és a nemzet egyik fő szimbóluma
- Mert az ország hosszú évszázadok óta meglévő jelképe.
- mert az országunk egyik, ha nem legfontosabb jelképe
- Mert azt jelképezi.
- Mert benne van, képviseli Magyarország történelmét.
- Mert egy ezer éves múltra visszatekintő, a nemzet számára hatalmas eszmei értékkel bíró tárgy.
- mert egy jelkép a magyarok számára
- Mert egy jogi, szellemi és történelmi egységet testesít meg.
- Mert egy szép szimbólum.
- mert egy szimbólumhoz kapcsoljuk az egységet úgy összetartozóak leszünk
- mert egy több száz éves koronázási jelkép, amely kitartott az évszázadok alatt és végül visszakerült hazánkba
- Mert emlékeztet a magyar alkotmányfejlődés vívmányaira.
- Mert emlékeztet a múltunkra, és a gyökereinkre.
- Mert emlékeztet az alkotmányos értékek fontosságára.
- mert én is úgy tekintek a Szent Koronára, mint Magyarország összefogását jelentő tárgyra
- Mert érzékelteti Magyarország dicső múltját és a folytonosság jegyében a pozitív jövőt
- Mert évszázadok óta ez jelenti Magyarországon nemzeti egységet és ezen változtatni már nem igazán lehet.
- Mert évszázadok óta jelképe a magyar nemzetnek és hatalomnak
- mert évszázadokkal visszamenőleg is fontos volt a Szent Korona tan
- mert évszázados közjogi hagyományokra térhet vissza a Szent Korona tan
- Mert ez a jelképünk
- Mert ez a királyok jelképe, akik egykor egyesítették az országot
- Mert ez a közös múltbeli emlékün.
- Mert ez az amit minden magyar ismer és tud. Az egyetlen összekötő elem
- Mert ez az egyik legrégebbi szent erekleynk.
- Mert ez egy jelkép
- Mert ez egy régi magyar kincsnek tekinthető.
- Mert ez egy több évszázadra, évezredre visszanyúló hagyományos jelkép a magyar nép számára.
- Mert ez fontos.
- Mert ez is egy régi szimbólum.
- Mert ez is történelmi alapon nyugszik.
- mert ez Magyarország egyik legfőbb jelképe
- Mert ez vált Magyarország legfontosabb szimbólumává.
- Mert ezzel egységesíti a népet, mely az ország területén él.
- Mert ezzel erősödik az őseinkhez való tartozásunk tudata.
- Mert ezzel is az kerül kifejezésre, hogy mindig egységes marad az ország.
- Mert ezzel szimbolikusan is fenntartja a jogfolytonosságot és a magyar államot az ezeréves magyar államiségát erelezteti.
- Mert helyes
- Mert hosszú idők óta egységet jelképez.
- Mert igaz az állítás, a Szent Korona, mint egyfajta összetartó elem volt a történelemben, de mára ez elmúlt
- Mert István királynak köszönhető az egységünk létrejötte.
- Mert István mint államalapító teremtette meg a nemzetet mint egységet.
- Mert jelképezi a folytonosságot és a nemzetet.
- Mert kb. ezer évig ezt fejezte ki és a történelmi alkotmányunk sincs ellen
- Mert kell egy egység minden országnak.
- Mert kifejezi a nemzet egységét és összetartozását
- mert legkiválóbb jelkép a nemzeti egység képviselésére
- Mert létfontosságú hatalmi, nemzeti jelkép.
- Mert Magyarország alkotmányos folytonosságát és a nemzet egységét testesíti meg.
- Mert Magyarország egyik jelképe a Szent Korona.
- Mert Magyarországon a korona uralkodott, így képviseli a magyarok számára az erőt és a nemzeti összetartozást.
- Mert már az államalapítástól kezdve a nemzet egységét fejezte ki, történelmi hagyományainkat pedig meg kell őrizni.
- mert már évszázadok óta így van

- Mert már régi a himnusz.
- Mert mi nem egy ember kezébe adjuk a hatalmat, hanem a koronát jogosítuk fel vele, amely egy szimbólum.
- Mert minden ilyenfajta jelkép rendelkezik társadalom-erősítő szereppel.
- mert minden királyunkhoz "hozzá tartozott", megillette, és az uralkodó fogja össze a népét, tartja össze a neztetet
- Mert mindig is Szent Korona és annak viselője fogta össze az országot
- mert mindig is úgy volt
- Mert Mo. évszázadokon keresztül királyság volt, ezért jelentős jelkép
- mert nagyon nagy jelentősége van volt a szent korona tannak
- Mert nagyon régóta nemzeti jelkép és valóban kifejezi a nemzet egységét, mivel az ország is sok viszontagságon ment keresztül, mint a korona, ezért alkalmas arra, hogy kifejezze az egységet.
- mert nem egy 20 éves múlttal rendelkező ország vagyunk. A Szent Korona mindig is az ország megtestesítője volt.
- Mert nemzeti jelkép
- Mert nemzeti jelképünk.
- Mert nemzeti kincsünk jellemzi a legjobban az alkotmányos folytonosságot.
- mert összetartó erő
- Mert régen ez mutatta a népnek, hogy van király, így van egység.
- Mert stílusos.
- Mert szép dolog
- Mert szimbolkájában kifejezi a nemzet egységét és mivoltát ennél fogva alkalmas erre.
- Mert szorosan összefonódik a története az országunkéval.
- Mert tényleg a magyarság egységére utal.
- Mert több, mint 1000 éve nemzetünk jelképe, melynek összetartó ereje van a magyarok számára.
- Mert történelmileg fontos jelentőséggel bír, ami bizonyos szimbólumként szolgál.
- Mert történeti alkotmányunkban is az egységet képviselte, archaikus országszimbólum.
- mert valóban a folytonosságot jelképezi
- Mert valóban a nemzet egységét fejezi ki.
- mert valójában a nemzet egységét tükrözi
- Mert visszanyúl a jelkép a történelemhez.
- Mert Werbőczy Szent Korona tanára visszaulva valóban a nemzet egységét testesíti meg.
- Mert, ez a 'jelkép' szimbolizálja legjobban ennek jelentését.
- Mert. ad egy jelképet a Magyar népnek.
- Merz egy történelmi jelképünk és minden magyarnak a hazája jut eszébe róla bárhol is él a világon.
- Mi lenne tökéletesebb mint István királyt megkoronoké, Magyarországot egyesítő korona.
- miért ne
- Miért ne?
- Minden magyar ember tudja mi a Szent Korona, így tudják, hogy az az egységesség szimbóluma.
- minden nemzetnek szüksége van egy jelképre mi lehet a szent koronánál méltóbb erre
- Minden nemzetnek szüksége van történelmi emlékezetre, nemzettudatra, A sértett szocialista nemzeteknek még inkább.
- Mindig is értékek képviselőjének tartották. Miért most változna meg?
- Mivel a Szent Korona a nemzeti szuverenitás és a magyar államiság jelképe.
- Mivel a Szent Korona egy stabil jelkép, melyet minden magyar ember ismer, így a nemzeti egység részének mondhatják magukat is..
- Mivel a Szent Korona István király államalapításának a jelképe is
- mivel a Szent Korona képviselte az évek során Magyarország egységét, hazánk egyik szimbóluma
- Mivel a Szent Korona Magyarország évszázadokra visszavezethető, az uralkodás jelképe, tehát az állam működött.
- Mivel a Szent Korona már hosszú ideje a nemzetünk egységét szolgálja.
- Mivel a Szent Korona nagyban meghatározta a magyar nép történelmét.
- mivel a Szent Korona tan alapján minden, ami az országban van, az a koronáé, így a korona az ország
- Mivel a Szent Korona testesítette meg régen is az összetartozást.
- Mivel a történelem kezdete óta a Szent Korona tan az ország és a haza egységét jelképezi,ezáltal egy hagyomány jellege van.
- mivel a történelmünk nagyon fontos részét képezi a Szent Korona
- Mivel a tradíciók folytonosságára utalásával feléleszti a hazafiak érzelmeit.
- Mivel én is ezekkel a szavakkal foglalnám össze a Szent Korona jelentőségét.
- Mivel ez egy évszázados hagyomány, a királyok felkenése és uralkodása is ilyen jellegű aktusokkal kezdődött. Továbbá az aktuális kormányzat létjogosultságát is legitimálja annak ellenére is, hogy ma a népképviselői rendszert testesítjük meg.
- Mivel fontos hangsúlyozni, hogy Magyarország régi állam és fontosak számára a történeti hagyományok.
- Mivel így van.
- Mivel Szent István ezzel a koronával szerzett Magyarországnak békét és önállóságot, ezzel tette Magyarországot egyenrangúvá a többi korai állammal szemben, ezért ezt az emléket becsülni és tisztelni kell.
- Mivel valóban jelképezi a nemzet egységét, ahogy már az előző oldalon említettem.
- Mo. jelképe.

- Múlt ereje
- mutatja, hogy milyen színes múlttal rendelkezünk és mennyi mindent élt már át ez az állam, de továbbra is itt van
- Nagyon fontos a magyar történelmi múlt hű megőrzése a magyar identitás miatt.
- Nem szabad elveszíteni a történelmi gyökereket a jogalkotás során, különösen nem, ha egy olyan dokumentumról beszélünk, mint az Alaptörvény.
- Nem tudok jobbat ami a nemzeti egységet megtestesítené.
- nem tudom
- nemzeti egység kifejezése
- nemzeti egységhez tartozás tudatát adja meg és megóvjaa a történelmi múlthoz való tartozást is
- Nemzeti értéket hordoz.
- Nemzeti hovatartozást rögzíti.
- nemzeti jelkép
- Nemzeti jelkép
- nemzeti jelkép történelmünkre tekint vissza
- Nemzeti jelkép, összetartja a nemzetet
- nemzeti kincs
- Nemzeti öntudat.
- nemzeti szimbólum, ami segíti a magyarság összetartozástudatát
- nemzettudat
- Nevezhetjük az ország és nemzet egységének szimbólumának, államalapításig vezethető vissza, magyarság ezzel erősítheti az öntudatát
- országos örökség, amely méltó arra, hogy megtestesítse az alkotmányos folytonosságot és a nemzeti egységet
- Összekötő kapocs.
- Összetartja a múltat és a jelent
- Összetartó erő a szent korona -> magyarság
- Összetartó erőként funkcionál.
- összetartozást erősít, joghatalmat jelentett mindig is
- Politika mentes és személytelen ereklje az egység érzését erősíti a társadalomban.
- Semmi más nem fejezné ki jobban a nemzet egységét, mint a Szent Korona.
- Sokáig a Szent Korona volt az aminek ülésén hozták a törvényeket, az ország szimbóluma az államalapítás óta.
- Számomra az államháztartás történelmi szimbólum.
- Számos korábbi jogforrás is így értelmezi.
- Szent István államalapító tevékenysége miatt.
- Szent István építette ki az államot és az egyház szervezetet, mely meghatározza országunk jelenlegi képét is.
- Szent István óta nagy van a Szent Koronának, 1000 éves múltat tekint vissza.
- Szent István, az államalapító öröksége.
- Szent Istvánt koronázták meg elsőként a Szent Koronával, mellyel alkotmányos fejlődésünk kezdetét vette és ahogy a korona szállt tovább, úgy fejlődött vele alkotmányos rendünk.
- Szent Istvántól kezdve a Szent Korona része Magyarországnak, egy fontos jelkép.
- Szent Korona a magyar állam megtestesítője évszázadok óta.
- Szent Korona egy fontos jelkép.
- Szent Korona elv miatt.
- szent korona eszme miatt
- Szent Korona ezeréves keresztül a magyar államiság megtestesítője volt, melyet a jelenlegi államforma sem szüntet meg, legfontosabb nemzeti szimbólumunk, jelképe a szuverenitásnak, önállóságnak, ezért fontos a jogfolytonosság szempontjából.
- Szent Korona Magyarország jelképei közé tartozik, évszázadok során egybeforrt Magyarországgal
- Szent Korona Magyarország teljes történelmében jelen volt
- Szent Korona szintén a magyar nemzet jelképei közé tartozik, történelmi ereklje
- Szent Korona tan
- Szent Korona tan jogossága.
- Szent Korona tan!
- Szent Korona-tan jogrendszerünk fontos pillére.
- Szent Korona-tan már a XIII. századtól kezdve magát az országot testesítette meg, majd a dualizmus és a világháborúk után a jogfolytonosság és a területi revíziós politika alappillére volt.
- Szent Koronánk történelmünk megtestesítője, annak vészterhes időszakaival, helyes, hogy az Alaptörvény ilyen magas szintre emeli.
- Szent Koronát jelképnek tekintjük, olyan dolognak mely méltóképpen testesíti meg a fent említett értékeket.
- Szent Koronával koronázták a királyokat már Szent István óta.
- Szentkorona-tan miatt
- Szép gesztus
- Szép gondolat lenne, ezzel kifejezik a múlt, hagyományok tiszteletét. (csak a valóságban ez nem nyilvánul meg)
- szép szimbólum
- Szerintem ez helyes, ezzel visszautalunk a múltat, a hagyományok eredetére.

- Szerintem is a nemzeti összetartás jelképe.
- Szerintem is olyan jelkép amely az említett eszmei értékekkel bír.
- szerintem szép gesztus már csak a történelmi hagyományok miatt is de persze jelképesen tartom értelmezhetőnek
- szimbolikája kifejező
- szimbolikus jelentőségét mindenki érezheti, Istvántól kezdve egységet fejez ki
- szimbolikus képe a folytonos magyarságnak
- Szimbolikusan a Szent korona tartja össze a népet, az egységet
- Szimbolizálja Magyarország évezredek fennállását, magyar állampolgárok közösségét.
- Szimbólum, ami az összetartozást jelképezi évszázadok óta.
- Szintén jelképezi a magyarságot, végigkísérte a történelmünket.
- Szintén reprezentatív jellege miatt.
- Szintén szimbólum, szent korona tan stb.
- Talán legrégebbi jelképünk, amit minden magyar tisztel.
- tekintettel kell lenni a szent korona évszázados múltjára
- tipppek
- Tisztelet az őseinknek, nekik köszönhetjük (valamelyest) Magyarország mostani formáját.
- Tiszteletet állít az országnak, a nemzet múltjának.
- Tisztelgésnek tartom a történelmünk felé.
- tiszteljük a hagyományainkat
- több évszázados hagyománya van az organikus állammodellnek, amely - véleményem szerint - erősítheti a nemzeti öntudatot
- Több ezer éves történelmi harcok, fádalmak célként jelölték meg az alkotmányos folytonosságot és nemzeti egységet, ami ma már létrejött. Ezzel is emlékezünk azokra akik ezt lehetővé tették.
- Tökéletes jelkép.
- Történelem során fontos jelentőségű tárgy, mely emlékeztet is minnek
- Történelmi emlék, amely felbecsülhetetlen értékkel bír
- Történelmi értéke van
- Történelmi és kulturális mivolta miatt.
- Történelmi gyökereink fontosságát emeli ki.
- történelmi hagyományok ápolása.
- Történelmi hagyományok fennmaradása, az összetartozás, a nemzeti tudat jelképe.
- Történelmi hagyományok tisztelete fontos.
- Történelmi hagyományokat őriz, aminek jelentősége van/kéne legyen minden társadalomban.
- Történelmi hagyományokat, illetve a magyarság összetartozását testesíti meg.
- Történelmi hatása van.
- történelmi hivatkozás
- Történelmi hivatkozás.
- történelmi hűséget szimbolizálja
- történelmi jelentőségű
- Történelmi jelkép, nemzetidentitás képző/megerősítő tárgy.
- Történelmi legitimitást ad.
- történelmi múlt jelenbeli ápolása; nemzeti egység szimbóluma; államalapítás jelképe
- történelmi múlt, közösségérzet
- Történelmi múltat mutatja.
- Történelmi múltat tekint vissza.
- Történelmi múltunk egy kiemelkedő része az államalapítás és ennek jelképe a korona
- Történelmi okok miatt: I. (Szent) István államalapítása.
- Történelmi ország vagyunk ezt ne felejtsük el
- Történelmi szempontból az ország jogalanyiságát elképezi.
- Történelmi szempontból mindig az volt az uralkodó, akinél a korona volt. Tehát végigvitt minket 1000 év jó és rossz történeteiben, és törvényein.
- történelmileg egybeforrt a magyarsággal
- Történelmileg ez így rendben van.
- Történelmileg helyt álló, és szép gesztus.
- Történelmileg igaznak gondolom.
- Történelmileg így van rendjén.
- Történelmileg levezethető jelkép
- Történelmileg nagy jelentőségű, "megérdemli", hogy ilyen jelentőséget tulajdonítsanak neki.
- Történelmünk fontos jelképe a Szent Korona, mely évszázadokon keresztül jelképezte a nemzet egységét.
- történelmünk jelképe, amely a kezdetektől jelen van Magyarország életében
- Történelmünk kihangsúlyozása.
- történelmünk rész
- történelmünk során a szent koronának végig jelentős szerepe volt

- Történelmünk során mindig is így tekintettek a Szent Koronára, az országnak egyfajta jelképe, a királynak mindig is fel kellett rá esküdni.
- Történelmünk során mindig is fontos volt a Szent Korona.
- Történelmünk tiszteletben tartását és megőrzését kiemelten fontos feladatnak tartom. A Szent Korona is ennek jelzése, valamit az összetartozásé.
- Történeti alkotmány jogfolytonossága
- Történeti alkotmány miatt, hazánk történelme miatt.
- történeti alkotmány...
- történeti egység - Szent Korona tan, a nemzet egysége
- Tradíció követés.
- Tradíciók és hagyományok tiszteletben tartása és deklarációja nagyon fontos egy nemzet számára hiszen múlt nélkül nincsen jövő
- úgy gondolom a szent korona az 1000 éves államunk, múltunk megtestesítője és mint a jogfolytonosság megtestesítője hely van az alaptörvényben
- Úgy gondolom, fontos, hogy tiszteljük a történelmünket és hagyományunkat, ne veszítsük el gyökereinket, mert az széthúzáshoz vezet az amúgy is egyre személytelenebbé váló társadalmakban.
- Ugyan az a válaszom erre a kérdésre is, mint az előzőre. Ennél nem lehetne értelmesebb kérdéseket feltenni ebben a testben?
- ugyan az a véleményem, mint az előző kérdésnél, nem gondolom, hogy túl nagy relevanciával bír az hogy ez benne van
- Ugyanazért mint az előbbi megállapításban.(Szent István)
- ugyanis a Szent Korona az első királyunk óta megtestesíti a hatalmat
- Ugyanúgy semmitmondó pátoz, bár elég elavult és nem feltétlenül a legfontosabb értékére utal.
- Utal a magyar múltban betöltött szerepére.
- utal a magyar történeti alkotmányra, tényleg folytonosságot jelent
- Utal a történelmi hagyományokra.
- vallási alapok, történelmi jelentőség
- Van benne igazság, az ország ekkor kovácsolódik eggyé.
- Vannak elméletek a Szent Korona tanról, ezt én is elfogadhatónak tartom.
- végülis igaz tekintve, hogy a korona az első igazi nemzeti jelképünk
- Visszanyúlunk az időben, mikor is kezdhethénk egy nemzetnek tekinteni minket, mint Szent István király megkoronázása után.

Miért nem tartod helyesnek, hogy az Alaptörvény a Szent Koronát úgy jelöli meg, mint amely Magyarország alkotmányos folytonosságát és a nemzet egységét megtestesíti.

- A folytonosságot és az egységet maga a nép testesíti meg a maga történelmével.
- A jól működő modern állam alapja nem a történeti folytonosság hanem pl.: a folyamatos jogi modernizálás.
- A korona az átlagember fejében a királysághoz kapcsolódik szorosan, kicsit félrevezető, mintha hazánk is királyság lenne, pedig nem az. Mindezek ellenére nem tudnék jobbat javasolni, ami al
- A korona királyságra, mint rendszerre, államformára utal. A nemzetet nem érdekli az egység, mindenki a saját érdekét tartja szem előtt -> gazdasági verseny.
- A nemzet egységét az emberek adják, a Szent Korona csak történelmi jelentőségű.
- A nemzet egységét nem egy tárggyal hanem az ott élőknek kell megtestesíteniük
- a nemzet egységét nem minden esetben testesítette meg a történelemsorán, hisz sokszor nem magyar uralkodó viselte
- A szent korona a királyság jelképe, már nem királyságban élünk, és a szent korona számtalan esetben több problémát okozott.
- A Szent Korona a történelem során leginkább csak egy eszköz volt, de nem kapcsolódik hozzá feltétlenül alkotmányosság és a nemzet egységét sem foglalja magában.
- A Szent Korona az ország függetlenségét jelzi.
- A Szent Korona csak jelkép.
- a Szent Korona egy történelmi jelentőségű műtárgy, nem több
- A Szent Korona egy történelmi jelkép, semmi más.
- a Szent Korona eltérő időszakban eltérő nemzet felfogást takart
- A szent Korona gyakran volt az országhatáron kívül, ez nem mutatja a folytonosságot.
- A Szent Korona műtárgy melynek jogalanyisága megkérdőjelezhető, csupán szimbólumként lehet fontos, nagyobb jelentősége nem lehet.
- A Szent Korona tan pár száz éve lejárt lemez. A nemzet nem egy tárgy miatt egységes
- A Szent Korona történelmi jelentősége és a "szent korona elv" továbbélése miatt fontos, viszont Mo. többé nem királyság, így annak sincs helye a törvényhozásban.
- A Szent Koronának ma már nincs akkora jelentősége mint korábban
- A Szent-korona tant egy elavult ideológiának tartom. Egy fejlett 21. századi alkotmánynak Európában már a az európai szellemiséget kellene fő ideológiájának tartania.

- A történelmi múlt miatt.
- agyament utalás a Szent Korona-tanra, ma értelmetlen, felesleges, kartális alkotmányról lévén szó, indokolatlan egy koronára utalni
- Amióta Magyarország államformája köztársaság, feleslegesnek tartom a koronával azonosítani a nemzeti egységet.
- Amióta Mo. államformája nem királyság, nem tartom relevánsnak.
- Az Alaptörvényben ne legyen meghatározva egy tárgy amit felruháznak valami misztikummal.
- Az csak egy tárgy.
- Azért nem, mert bár alkotmánytörténetileg ez igaz lehet, számomra a Szent Korona nem hordoz olyan súlyú nemzeti tartalmat, ami miatt az Alaptörvényben lenne a helye, a Himnusszal egy szinten.
- Azért, mert a korona nem azt jelképezi, hogy valaki uralkodik egy köztársasági államformájú országban.
- Azért, mert nem monarchiában élünk, hanem demokráciában. A korona pedig monarchikus szimbólum.
- Csak egy tárgy. Magyarország már nem királyság. Eszmei értéke van, de alkotmányos folytonosságot már nem képvisel.
- cselekedeteknek kéne a nemzet egységét mutatnia nem egy koronának
- Csupán egy történelmi ereklyéről van szó, melynek biztosan van eszmei értéke, de egy országot nem ér meg.
- Egy ereklye, egy tárgy, teljesen független Magyarország alkotmányos folytonosságától.
- Egy régi rendszert szimbolizál, ami a mai világban nem lényeges.
- Egy tárgy nem fejezheti ezt ki
- egy tárgyat emelni a közönség felé az eszme helyett badarság
- elavult időkből maradt ránk
- Elavult nézet.
- Elismerem történelmi értékét a Szent Koronának, illetve hogy nagyon fontos történelmi ereklye. De nem gondolom úgy, hogy a Nemzet egységét ez testesítené meg
- Ez bele van beszélve, egy szimbólum csupán, ami egy szubjektív vonalat képvisel.
- Ez csak egy jelképes dolog. A korona ma már nem feltétele az alkotmányosságnak.
- ez csak egy szimbolikus jelkép ami jó viszont az ország alaptörvényében már kissé idejét múlt
- ez egy középkorból jövő eszme, a Szent Korona tan nem időszerű többet
- Ez is csak egy eszköz.
- Ezt egy kicsit ódivatúnak tartom. Arról nem is beszélve, hogy olyan kérdéseket is felvet bennem, hogy egy köztársaság egységét miért egy korona testesíti meg< illetve most akkor a nemzeti egységbe beletartoznak az egykori Magyar Korona országai is...? Szerintem a múlt helyett inkább
- Ezt nem egy tárgynak kell megtestesítenie.
- felesleges, csupán egy szimbólum, írott alkotmány van, nem kell történetinek láttatni.
- Humbug.
- Igazából nem zavar különösebben, de azért kicsit olyan hatást kelt, mintha pár évtizedet visszaugrottunk volna az időben. Magyarország már rég nem királyság. És ha az alkotmányos foly
- Igen, a Szent Korona egy fontos szimbóluma a magyar történelemnek, ugyanakkor nem gondolom, hogy Mo. alkotmányos folytonosságát jelképezné.
- Jelenleg nincs használatban.
- Magyarország Köztársaság, ezért a nemzet egységét az alaptörvény kell, hogy megtestesítse
- Magyarország nem királyság, így a korona nem megfelelő jelkép erre a célra.
- már nem királyságban élünk
- mert a szent korona történelmünk során nem magyar uralkodók fejére is került
- Mert a korona, mint a királyság szimbóluma a köztársaságban nem használható.
- Mert abban az időben, mikor a Szent Korona megalkotásra került - és utána is - voltak olyan államformák, amelyek nem mondhatók alkotmányosnak.
- mert az állítás nem múlt időben van; a "nemzeti" egység alaptörvénybe foglalása és a Szent Korona mai napig tartó jelentőségének megállapításával nem értek egyet
- Mert az csak egy régi korona.
- mert bálványént tekintenek rá
- mert csak egy korona
- Mert elavult, inkább eszmei értéke van.
- Mert Magyarország államformája köztársaság.
- Mert már nincs királyság.
- Mert nem kéne ekkora jelentőséggel felruházni egy tárgyat.
- Mert nem királyság az államforma.
- Mert nem királyságban élünk
- Mert nincs királyság.
- Nem a Szent Korona tartja egyben a magyarságot, hanem egyszerűen a nemzeti öntudat.
- Nem a Szent Korona testesíti meg
- Nem egy szimbolikus tárgynak, hanem a közös tudatnak, szellemnek kellene a nemzet egységét megtestesítenie.
- Nem helytelen, de a Szent Korona szerepét, kinek mit jelent, mindenki maga döntse el.
- Nem hiszek abban, hogy a Korona, mint tárgy testesíti meg a nemzeti egységet, a nemzeti egységet a inkább a magyar emberek testesítik meg.

- Nem megfogható kategória a Szent Koronatan, nincs hiteles eredet.
- nem olyan erős szimbólum, mint a Himnusz
- Nem szimpatizálok ezzel a gondolattal
- nem tárgyakkal kell pótolni a hiányzó társadalmi kohéziót, hanem megteremteni, az értékek formalizálása eleve szűkíti a befogadói spektrumot ami egy nemzeti egységet kifejező szimbólumnál eleve problematikus avagy komolyan senki nem emlékszik már a 20. századra?
- Nem tartom ennyire érvényesnek.
- Nem tartom helyesnek, hogy egy demokratikus jogállam nemzeti egységét egy korona szimbolizálja.
- Nem tartom helyesnek, mert Magyarország államformája nem monarchia.
- Némiképp idejét múltnak tartom a Werbőczy-féle Szent Korona tant és ennek köztudatban tartását.
- Nincs nemzet egység
- Régebben igen, de mára már ez a jelkép már nem él ilyen erősen.
- Régi idők hozománya.
- Régimódi
- Számomra nem fontos.
- Számomra nem teljesen egyértelmű, hogy tényleg ezt testesíti meg
- Szerintem azokon a jogászhallgatókon kívül akiknek meg kellett tanulnia a Szentkorona-tant a világon senki se érti hogy a Szent Korona pontosan hogyan testesíti meg Mo. alkotmányos folytonoss?
- Szerintem egy tárgyhöz nem köthetők ilyen kvázi megtestesíthetetlen fogalmak.
- szerintem identitásunkat nm a régmúltban kell keresni
- Szerintem nem a korona testesíti meg, sokkal inkább a himnusz, illetve az alkotmányos elvek befolyása.
- Szerintem nem egy korona a legjobb jelképe az alkotmányos biztonság és a nemzeti egységnek.
- Teljesen felesleges, tartalom nélküli elvont szöveg, amelynek nincs értelme. Csak olyan szövegnek kellene szerepelnie az Alaptörvényben amelyet minden ember ért és tud értelmezni.
- Túl avitt.
- Túlságosan elavult és nem a jelenlegi alkotmányossági standardokat szimbolizálja.
- Túlzás, túl magasztos, átlag embernek érthetetlen sorok.
- Úgy fogalmaznék, hogy nem tartom feltétlenül szükségesnek, mivel véleményem szerint nem minden állampolgár képes azonosulni ezen motívummal, nem látja át az emögött lévő jelentőség
- Valóban volt, amikor a szuverenitást magában hordozta, de véleményem szerint a mai tudathoz ez nem foglalt el ilyen kitüntetett szerepet.
- Véleményem szerint a korona nem az alkotmányos folytonosságot és a nemzeti egységet szimbolizálja.
- Véleményem szerint a Szent-Korona egy tárgy ami csak egy ereklye és nem gondolnám, hogy ez testesíti meg a nemzeti eszmét.
- Véleményem szerint ez a felfogás leginkább a feudális korban dominált és nehezen egyeztethető össze a modern jogállami elképzelésekkel.

Ha kiegészíthetné az Alaptörvényt, milyen egyéb alapvető értékeket fogalmazná meg benne?

- 1 ciklusig lehet 2/3
- a házasság nem csak férfi és nő között jöhet létre
- a tudás szabad áramlásának értéke
- az egyéniség sérthetlensége
- azonos neműek házassága
- bayer-félék ne kapjanak lovagkeresztet
- egyenlőség
- EU értékeinek elfogadása
- halálbüntetés bevezetése
- idegen népesség betelepítésének tilalma --> Mo. maga dönthessen etnikai összetételről
- környezettudatosság
- magyar termékek védelme
- materiális egyenlőség
- mert gyermekek szegregált oktatásának visszaszorítása
- mi az érték? A pozitivisták szerint ilyen nincs.
- multikulturalizmus
- ne legyen korrupció
- nemzeti elkötelezettség, kereszténység erősebb hánál
- Nemzetiségi kérdés
- párbeszéd
- szabadság, becsület

Ha kiegészíthetné az Alaptörvényt, milyen egyéb alapvető jogokat fogalmazná meg benne?

- a felsőfokú tanulmányok ingyenessé tétele
- a felsőoktatáshoz való jog
- a magzat emberi lény és jogalany
- a magzati élet pontosabb és átfogóbb meghatározása, mely az orvostudománnyal lépést tart
- A saját telkén történő cselekmények (bármilyen) engedélyezése, amíg embertársunknak kárt nem okozunk.
- állatok jogai
- Az azonos neműek házasodhassanak
- azonos neműek gyerekvállalása
- azonos neműek házassága
- azonos neműek házassága is legyen elfogadott
- Azonos neműek házassága.
- azonos neműek házasságához való jog
- azonos neműek házassághoz való joga
- azonos neműek közötti házasság
- diszkrimináció tilalma
- egyenlő eu ellátás
- egyneműek házassága, gyermek örökbefogadása
- emberiség fenntartására törekvés
- fegyvertartás otthon
- felsoktatás, oktatás egyesítése
- házasság azonos neműek között
- házasságkötés szabadsága (azonos neműek)
- homoszexuális házasság
- ingyenes felnőttoktatás, munkához való jog
- jogbiztonság --> kevesebb, de jobb minőségű
- képességnek és képzettségnek megfelelő munkavállalás
- konzultatív népszavazás, ingyenes felsőoktatás
- környezethez való jogot, lakhatáshoz való jog
- lakhatáshoz való jog
- meleg házassághoz való joga
- meglegházasság
- menekültek és azonos neműek elfogadása
- mindenki házasodhat, árvaházból meleg is fogadhatnak örökbe
- mindenkinek joga van a tanuláshoz
- NGO-k átláthatósága --> privilégiumok ne legyenek
- önvédelemhez való jog
- szociális hálófejlesztés
- Ugyanaz a személy ne lehessen miniszter e. 2-nél többször

Ha kiegészíthetné az Alaptörvényt, milyen egyéb alapvető köteleseket fogalmazná meg benne?

- A Határontúli Magyarok szavazati jogát elveném
- A magyar nemzet fenntartásához szükséges utódnemzés.
- A politikusok és azok családtagjai büntetőjogi felelősségük tudatában legyenek kötelesek egy sokkal átláthatóbb vagyonbevallási rendszeren belül nyilatkozni vagyonukról.
- Állítsuk meg Brüsszelt!
- Az oktatást kiemelten keleje a mindenkori kormány.
- Az országgyűlés tagjai kötelesek a hét minden napján napi 16 órát dolgozni
- elszámolni minden egyes állami pénzzel
- környezetvédelem, arra nevelés
- kötelező sorkatonaság
- külföldi egyetemre fogokozz figyelem irányuljon
- magzatvédelem
- Magyarország minél hamarabb bevezeti az eurót és mély
- Mindenkinél kötelező nyilvánossá tenni az adóbevallását.
- oktatás, egészségügy folyamatos fejlődése
- periodikus szemétszedés
- politikai életben való részvétel (mint főszabály)
- sorkatonaság

- szavazati részvétel
- szegények védelme pl. ingyen konyha
- szelektív hulladékgyűjtés
- szülők időskori tartási kötelezettsége
- tankötelezettség 18
- vagyonyilatkozatok ellenőrzése

Badó Attila – Feleky Gábor – Patyi Zsófia

A joghallgatók helyi önkormányzatokkal kapcsolatos jogtudat vizsgálatának táblázatos eredményei¹

2.1 A helyi önkormányzatok fontos szerepet játszanak a helyi demokrácia kiteljesítésében. Egyetértesz ezzel az állítással?

		Esetszám	%	Érvényes %	Kumulált %
Érvényes	egyáltalán nem	32	2,8	3,2	3,2
	inkább nem	114	9,9	11,4	14,7
	is-is	365	31,7	36,6	51,3
	inkább igen	343	29,8	34,4	85,7
	teljes mértékben	142	12,3	14,3	100,0
	Összesen:	996	86,6	100,0	
Hiányzó adat	System	154	13,4		
Összesen:		1150	100,0		

2.2 A helyi önkormányzatok fontos szerepet játszanak a helyi demokrácia kiteljesítésében. Egyetértesz ezzel az állítással? (recode)

		Esetszám	%	Érvényes %	Kumulált %
Érvényes	inkább nem	146	12,7	14,7	14,7
	is-is	365	31,7	36,6	51,3
	inkább igen	485	42,2	48,7	100,0
	Összesen:	996	86,6	100,0	
Hiányzó adat	System	154	13,4		

¹ Jelen eredmények a KÖFOP-2.1.2-VEKOP-15-2016-00001 azonosítószámú, „A jó kormányzást megalapozó közszolgálat-fejlesztés” elnevezésű kiemelt projekt keretében működtetett A magyar önkormányzatok döntéshozatali mechanizmusának jogtörténeti, jogszociológiai és összehasonlító jogi vizsgálata elnevezésű Államtudományi Műhely keretein belül létrehozott, **Badó Attila - Feleky Gábor - Patyi Zsófia: Az önkormányzati rendszer kihívásai az empirikus vizsgálatok tükrében** című tanulmánykötet függelékét képzik.

Összesen:	1150	100,0		
-----------	------	-------	--	--

2.3 A helyi önkormányzatok fontos szerepet játszanak a helyi
demokrácia kiteljesítésében. Egyetértesz ezzel az állítással?
(recode)

Nemed?			Esetszám	%	Érvényes %	Kumulált %
férfi	Érvényes	inkább nem	62	14,3	15,8	15,8
		is-is	128	29,5	32,6	48,3
		inkább igen	203	46,8	51,7	100,0
		Összesen:	393	90,6	100,0	
	Hiányzó adat	System	41	9,4		
		Összesen:	434	100,0		
nő	Érvényes	inkább nem	79	11,7	13,4	13,4
		is-is	233	34,4	39,6	53,1
		inkább igen	276	40,8	46,9	100,0
		Összesen:	588	86,9	100,0	
	Hiányzó adat	System	89	13,1		
		Összesen:	677	100,0		

2.4 A helyi önkormányzatok fontos szerepet játszanak a helyi
demokrácia kiteljesítésében. Egyetértesz ezzel az állítással?
(recode)

Hányad éves joghallgató vagy?			Esetszám	%	Érvényes %	Kumulált %
elsőéves	Érvényes	inkább nem	85	12,5	14,1	14,1
		is-is	230	33,9	38,3	52,4
		inkább igen	286	42,1	47,6	100,0
		Összesen:	601	88,5	100,0	
	Hiányzó adat	System	78	11,5		

	Összesen:		679	100,0		
negyedéves	Érvényes	inkább nem	51	13,5	15,9	15,9
		is-is	108	28,5	33,8	49,7
		inkább igen	161	42,5	50,3	100,0
		Összesen:	320	84,4	100,0	
	Hiányzó adat	System	59	15,6		
	Összesen:		379	100,0		

2.5 A település mindennapi működésében mekkora szerepet játszik [Az állam]? (recode)

Lakóhelyed?			Esetszám	%	Érvényes %	Kumulált %
főváros	Érvényes	inkább nem	30	11,1	11,9	11,9
		is-is	75	27,7	29,8	41,7
		inkább igen	147	54,2	58,3	100,0
		Összesen:	252	93,0	100,0	
	Hiányzó adat	System	19	7,0		
	Összesen:		271	100,0		
megyei jogú város, megyeszékhely	Érvényes	inkább nem	36	10,7	13,1	13,1
		is-is	88	26,1	32,0	45,1
		inkább igen	151	44,8	54,9	100,0
		Összesen:	275	81,6	100,0	
	Hiányzó adat	System	62	18,4		
	Összesen:		337	100,0		

egyéb város	Érvényes	inkább nem	47	14,8	17,3	17,3
		is-is	89	28,1	32,7	50,0
		inkább igen	136	42,9	50,0	100,0
		Összesen:	272	85,8	100,0	
	Hiányzó adat	System	45	14,2		
		Összesen:	317	100,0		
község	Érvényes	inkább nem	26	14,7	16,1	16,1
		is-is	69	39,0	42,9	59,0
		inkább igen	66	37,3	41,0	100,0
		Összesen:	161	91,0	100,0	
	Hiányzó adat	System	16	9,0		
		Összesen:	177	100,0		
egyéb (külterület, tanya)	Érvényes	inkább nem	3	21,4	25,0	25,0
		is-is	4	28,6	33,3	58,3
		inkább igen	5	35,7	41,7	100,0
		Összesen:	12	85,7	100,0	
	Hiányzó adat	System	2	14,3		
		Összesen:	14	100,0		

2.6 A helyi önkormányzatok fontos szerepet játszanak a helyi demokrácia kiteljesítésében. Egyetértesz ezzel az állítással? (recode)

Melyik egyetem jogi karának hallgatója vagy?			Esetszám	%	Érvényes %	Kumulált %
Debreceni Egyetem és Jogtudományi Kar (DE-ÁJK)	Érvényes	inkább nem	12	10,8	11,1	11,1
		is-is	36	32,4	33,3	44,4
		inkább igen	60	54,1	55,6	100,0
		Összesen:	108	97,3	100,0	
	Hiányzó adat	System	3	2,7		
Összesen:			111	100,0		
Eötvös Loránd Tudományegyetem és Jogtudományi Kar (ELTE-ÁJK)	Érvényes	inkább nem	23	13,5	14,1	14,1
		is-is	45	26,5	27,6	41,7
		inkább igen	95	55,9	58,3	100,0
		Összesen:	163	95,9	100,0	
	Hiányzó adat	System	7	4,1		
Összesen:			170	100,0		
Károli Gáspár Református Egyetem és Jogtudományi Kar (KRE-ÁJK)	Érvényes	inkább nem	16	17,0	17,6	17,6
		is-is	36	38,3	39,6	57,1
		inkább igen	39	41,5	42,9	100,0
		Összesen:	91	96,8	100,0	
	Hiányzó adat	System	3	3,2		
Összesen:			94	100,0		
Miskolci Egyetem és Jogtudományi Kar (ME-ÁJK)	Érvényes	inkább nem	8	20,0	20,0	20,0
		is-is	17	42,5	42,5	62,5
		inkább igen	15	37,5	37,5	100,0
		Összesen:	40	100,0	100,0	
Pázmány Péter Katolikus Egyetem Jog- és Államtudományi Kar	Érvényes	inkább nem	42	13,2	13,4	13,4
		is-is	127	40,1	40,6	54,0

(PPKE-JÁK)		inkább igen	144	45,4	46,0	100,0
		Összesen:	313	98,7	100,0	
		Hiányzó adat	System	4	1,3	
		Összesen:	317	100,0		
Pécsi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kar (PTE-ÁJK)	Érvényes	inkább nem	20	22,5	23,5	23,5
		is-is	27	30,3	31,8	55,3
		inkább igen	38	42,7	44,7	100,0
		Összesen:	85	95,5	100,0	
	Hiányzó adat	System	4	4,5		
	Összesen:		89	100,0		
Széchenyi István Egyetem, Deák Ferenc Állam és Jogtudományi Kar (SZE-DFK)	Érvényes	inkább nem	12	15,0	15,2	15,2
		is-is	33	41,3	41,8	57,0
		inkább igen	34	42,5	43,0	100,0
		Összesen:	79	98,8	100,0	
	Hiányzó adat	System	1	1,3		
	Összesen:		80	100,0		
Szegedi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kar (SZTE-ÁJK)	Érvényes	inkább nem	9	4,1	8,3	8,3
		is-is	40	18,0	37,0	45,4
		inkább igen	59	26,6	54,6	100,0
		Összesen:	108	48,6	100,0	
	Hiányzó adat	System	114	51,4		
	Összesen:		222	100,0		

2.7 A település mindennapi működésében mekkora szerepet játszik [Az állam]?

	Esetszám	%	Érvényes %	Kumulált %
--	----------	---	------------	------------

Érvényes	egyáltalán nem játszik szerepet	26	2,3	2,6	2,6
	inkább nem	118	10,3	12,0	14,6
	is-is	326	28,3	33,1	47,8
	inkább igen	321	27,9	32,6	80,4
	teljes mértékben meghatározó	193	16,8	19,6	100,0
	Összesen:	984	85,6	100,0	
Hiányzó adat	System	166	14,4		
Összesen:		1150	100,0		

2.8 A település mindennapi működésében mekkora szerepet játszik [Az állam]? (recode)

		Esetszám	%	Érvényes %	Kumulált %
Érvényes	inkább nem	144	12,5	14,6	14,6
	is-is	326	28,3	33,1	47,8
	inkább igen	514	44,7	52,2	100,0
	Összesen:	984	85,6	100,0	
Hiányzó adat	System	166	14,4		
Összesen:		1150	100,0		

2.9 A település mindennapi működésében mekkora szerepet játszik [Az állam]? (recode)

Nem?			Esetszám	%	Érvényes %	Kumulált %
férfi	Érvényes	inkább nem	48	11,1	12,4	12,4
		is-is	114	26,3	29,4	41,8
		inkább igen	226	52,1	58,2	100,0

		Összesen:	388	89,4	100,0	
	Hiányzó adat	System	46	10,6		
	Összesen:		434	100,0		
nő	Érvényes	inkább nem	95	14,0	16,4	16,4
		is-is	208	30,7	35,8	52,2
		inkább igen	278	41,1	47,8	100,0
		Összesen:	581	85,8	100,0	
	Hiányzó adat	System	96	14,2		
	Összesen:		677	100,0		

2.10 A település mindennapi működésében mekkora szerepet játszik [Az állam]? (recode)

Hányad éves joghallgató vagy?			Esetszám	%	Érvényes %	Kumulált %
elsőéves	Érvényes	inkább nem	85	12,5	14,2	14,2
		is-is	199	29,3	33,3	47,6
		inkább igen	313	46,1	52,4	100,0
		Összesen:	597	87,9	100,0	
	Hiányzó adat	System	82	12,1		
	Összesen:		679	100,0		
negyedéves	Érvényes	inkább nem	51	13,5	16,1	16,1
		is-is	101	26,6	32,0	48,1
		inkább igen	164	43,3	51,9	100,0
		Összesen:	316	83,4	100,0	
	Hiányzó adat	System	63	16,6		
	Összesen:		379	100,0		

2.11 A település mindennapi működésében mekkora szerepet játszik [Az állam]? (recode)

Melyik egyetem jogi karának hallgatója vagy?			Esetszám	%	Érvényes %	Kumulált %
Debreceni Egyetem Állam- és Jogtudományi Kar (DE-ÁJK)	Érvényes	inkább nem	16	14,4	15,1	15,1
		is-is	42	37,8	39,6	54,7
		inkább igen	48	43,2	45,3	100,0
		Összesen:	106	95,5	100,0	
	Hiányzó adat	System	5	4,5		
	Összesen:		111	100,0		
Eötvös Loránd Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kar (ELTE-ÁJK)	Érvényes	inkább nem	22	12,9	13,8	13,8
		is-is	44	25,9	27,5	41,3
		inkább igen	94	55,3	58,8	100,0
		Összesen:	160	94,1	100,0	
	Hiányzó adat	System	10	5,9		
	Összesen:		170	100,0		
Károli Gáspár Református Egyetem Állam- és Jogtudományi Kar (KRE-ÁJK)	Érvényes	inkább nem	6	6,4	7,0	7,0
		is-is	33	35,1	38,4	45,3
		inkább igen	47	50,0	54,7	100,0
		Összesen:	86	91,5	100,0	
	Hiányzó adat	System	8	8,5		
	Összesen:		94	100,0		
Miskolci Egyetem Állam- és Jogtudományi Kar (ME-ÁJK)	Érvényes	inkább nem	10	25,0	25,0	25,0

		is-is	13	32,5	32,5	57,5
		inkább igen	17	42,5	42,5	100,0
		Összesen:	40	100,0	100,0	
Pázmány Péter Katolikus Egyetem Jog- és Államtudományi Kar (PPKE-JÁK)	Érvényes	inkább nem	48	15,1	15,5	15,5
		is-is	104	32,8	33,5	49,0
		inkább igen	158	49,8	51,0	100,0
		Összesen:	310	97,8	100,0	
	Hiányzó adat	System	7	2,2		
	Összesen:		317	100,0		
Pécsi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kar (PTE-ÁJK)	Érvényes	inkább nem	13	14,6	15,1	15,1
		is-is	30	33,7	34,9	50,0
		inkább igen	43	48,3	50,0	100,0
		Összesen:	86	96,6	100,0	
	Hiányzó adat	System	3	3,4		
	Összesen:		89	100,0		
Széchenyi István Egyetem, Deák Ferenc Állam és Jogtudományi Kar (SZE-DFK)	Érvényes	inkább nem	12	15,0	15,0	15,0
		is-is	26	32,5	32,5	47,5
		inkább igen	42	52,5	52,5	100,0
		Összesen:	80	100,0	100,0	
Szegedi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kar (SZTE-ÁJK)	Érvényes	inkább nem	17	7,7	15,9	15,9
		is-is	33	14,9	30,8	46,7
		inkább igen	57	25,7	53,3	100,0

		Összesen:	107	48,2	100,0	
	Hiányzó adat	System	115	51,8		
	Összesen:		222	100,0		

2.12 A település mindennapi működésében mekkora szerepet játszik [A helyi, települési önkormányzat]?

		Esetszám	%	Érvényes %	Kumulált %
Érvényes	egyáltalán nem játszik szerepet	10	,9	1,0	1,0
	inkább nem	44	3,8	4,5	5,5
	is-is	171	14,9	17,4	22,9
	inkább igen	353	30,7	35,9	58,8
	teljes mértékben meghatározó	405	35,2	41,2	100,0
	Összesen:	983	85,5	100,0	
Hiányzó adat	System	167	14,5		
Összesen:		1150	100,0		

2.13 A település mindennapi működésében mekkora szerepet játszik [A helyi, települési önkormányzat]? (recode)

		Esetszám	%	Érvényes %	Kumulált %
Érvényes	inkább nem	54	4,7	5,5	5,5
	is-is	171	14,9	17,4	22,9
	inkább igen	758	65,9	77,1	100,0
	Összesen:	983	85,5	100,0	
Hiányzó adat	System	167	14,5		
Összesen:		1150	100,0		

2.14 A település mindennapi működésében mekkora szerepet játszik [A helyi, települési önkormányzat]? (recode)

Nemed?			Esetszám	%	Érvényes %	Kumulált %
férfi	Érvényes	inkább nem	27	6,2	7,0	7,0
		is-is	72	16,6	18,8	25,8
		inkább igen	285	65,7	74,2	100,0
		Összesen:	384	88,5	100,0	
	Hiányzó adat	System	50	11,5		
		Összesen:	434	100,0		
nő	Érvényes	inkább nem	27	4,0	4,6	4,6
		is-is	92	13,6	15,8	20,4
		inkább igen	465	68,7	79,6	100,0
		Összesen:	584	86,3	100,0	
	Hiányzó adat	System	93	13,7		
		Összesen:	677	100,0		

2.15 A település mindennapi működésében mekkora szerepet játszik [A helyi, települési önkormányzat]? (recode)

Hányad éves joghallgató vagy?			Esetszám	%	Érvényes %	Kumulált %
elsőéves	Érvényes	inkább nem	28	4,1	4,7	4,7
		is-is	104	15,3	17,5	22,2
		inkább igen	463	68,2	77,8	100,0
		Összesen:	595	87,6	100,0	
	Hiányzó adat	System	84	12,4		
		Összesen:	679	100,0		
negyedéves	Érvényes	inkább nem	21	5,5	6,6	6,6
		is-is	53	14,0	16,8	23,4

		inkább igen	242	63,9	76,6	100,0
		Összesen:	316	83,4	100,0	
	Hiányzó adat	System	63	16,6		
	Összesen:		379	100,0		

2.16 A település mindennapi működésében mekkora szerepet játszik [A helyi, települési önkormányzat]? (recode)

Melyik egyetem jogi karának hallgatója vagy?			Esetszám	%	Érvényes %	Kumulált %
Debreceni Egyetem Állam- és Jogtudományi Kar (DE-ÁJK)	Érvényes	inkább nem	4	3,6	3,8	3,8
		is-is	20	18,0	19,0	22,9
		inkább igen	81	73,0	77,1	100,0
		Összesen:	105	94,6	100,0	
	Hiányzó adat	System	6	5,4		
	Összesen:		111	100,0		
Eötvös Loránd Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kar (ELTE-ÁJK)	Érvényes	inkább nem	9	5,3	5,6	5,6
		is-is	23	13,5	14,3	19,9
		inkább igen	129	75,9	80,1	100,0
		Összesen:	161	94,7	100,0	
	Hiányzó adat	System	9	5,3		
	Összesen:		170	100,0		
Károli Gáspár Református Egyetem Állam- és Jogtudományi Kar (KRE-ÁJK)	Érvényes	inkább nem	5	5,3	5,8	5,8
		is-is	19	20,2	22,1	27,9
		inkább igen	62	66,0	72,1	100,0

		Összesen:	86	91,5	100,0	
	Hiányzó adat	System	8	8,5		
	Összesen:		94	100,0		
Miskolci Egyetem Állam- és Jogtudományi Kar (ME-ÁJK)	Érvényes	inkább nem	1	2,5	2,5	2,5
		is-is	11	27,5	27,5	30,0
		inkább igen	28	70,0	70,0	100,0
		Összesen:	40	100,0	100,0	
Pázmány Péter Katolikus Egyetem Jog- és Államtudományi Kar (PPKE-JÁK)	Érvényes	inkább nem	21	6,6	6,8	6,8
		is-is	47	14,8	15,1	21,9
		inkább igen	243	76,7	78,1	100,0
		Összesen:	311	98,1	100,0	
	Hiányzó adat	System	6	1,9		
	Összesen:		317	100,0		
Pécsi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kar (PTE-ÁJK)	Érvényes	inkább nem	4	4,5	4,7	4,7
		is-is	21	23,6	24,4	29,1
		inkább igen	61	68,5	70,9	100,0
		Összesen:	86	96,6	100,0	
	Hiányzó adat	System	3	3,4		
	Összesen:		89	100,0		
Széchenyi István Egyetem, Deák Ferenc Állam és Jogtudományi Kar (SZE-DFK)	Érvényes	inkább nem	6	7,5	7,7	7,7
		is-is	10	12,5	12,8	20,5
		inkább igen	62	77,5	79,5	100,0

		Összesen:	78	97,5	100,0	
	Hiányzó adat	System	2	2,5		
	Összesen:		80	100,0		
Szegedi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kar (SZTE-ÁJK)	Érvényes	inkább nem	3	1,4	2,8	2,8
		is-is	16	7,2	15,0	17,8
		inkább igen	88	39,6	82,2	100,0
		Összesen:	107	48,2	100,0	
	Hiányzó adat	System	115	51,8		
		Összesen:	222	100,0		

2.17 A település mindennapi működésében mekkora szerepet játszik [A megyei önkormányzat]?

		Esetszám	%	Érvényes %	Kumulált %
Érvényes	egyáltalán nem játszik szerepet	41	3,6	4,2	4,2
	inkább nem	150	13,0	15,2	19,4
	is-is	336	29,2	34,1	53,5
	inkább igen	379	33,0	38,5	92,0
	teljes mértékben meghatározó	79	6,9	8,0	100,0
	Összesen:	985	85,7	100,0	
Hiányzó adat	System	165	14,3		
Összesen:		1150	100,0		

2.18 A település mindennapi működésében mekkora szerepet játszik [A megyei önkormányzat]? (recode)

	Esetszám	%	Érvényes %	Kumulált %
--	----------	---	------------	------------

Érvényes	inkább nem	191	16,6	19,4	19,4
	is-is	336	29,2	34,1	53,5
	inkább igen	458	39,8	46,5	100,0
	Összesen:	985	85,7	100,0	
Hiányzó adat	System	165	14,3		
Összesen:		1150	100,0		

2.19 A település mindennapi működésében mekkora szerepet játszik [A megyei önkormányzat]? (recode)

Nemed?			Esetszám	%	Érvényes %	Kumulált %
férfi	Érvényes	inkább nem	104	24,0	27,0	27,0
		is-is	123	28,3	31,9	59,0
		inkább igen	158	36,4	41,0	100,0
		Összesen:	385	88,7	100,0	
	Hiányzó adat	System	49	11,3		
	Összesen:		434	100,0		
nő	Érvényes	inkább nem	83	12,3	14,2	14,2
		is-is	207	30,6	35,4	49,6
		inkább igen	295	43,6	50,4	100,0
		Összesen:	585	86,4	100,0	
	Hiányzó adat	System	92	13,6		
	Összesen:		677	100,0		

2.20 A település mindennapi működésében mekkora szerepet játszik [A megyei önkormányzat]? (recode)

Hányad éves joghallgató vagy?			Esetszám	%	Érvényes %	Kumulált %
elsőéves	Érvényes	inkább nem	91	13,4	15,3	15,3
		is-is	198	29,2	33,2	48,5

		inkább igen	307	45,2	51,5	100,0
		Összesen:	596	87,8	100,0	
	Hiányzó adat	System	83	12,2		
		Összesen:	679	100,0		
negyedéves	Érvényes	inkább nem	83	21,9	26,2	26,2
		is-is	110	29,0	34,7	60,9
		inkább igen	124	32,7	39,1	100,0
		Összesen:	317	83,6	100,0	
	Hiányzó adat	System	62	16,4		
		Összesen:	379	100,0		

2.21 A település mindennapi működésében mekkora szerepet játszik [A megyei önkormányzat]? (recode)

Melyik egyetem jogi karának hallgatója vagy?			Esetszám	%	Érvényes %	Kumulált %
Debreceni Egyetem Állam- és Jogtudományi Kar (DE-ÁJK)	Érvényes	inkább nem	16	14,4	15,2	15,2
		is-is	38	34,2	36,2	51,4
		inkább igen	51	45,9	48,6	100,0
		Összesen:	105	94,6	100,0	
	Hiányzó adat	System	6	5,4		
		Összesen:	111	100,0		
Eötvös Loránd Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kar (ELTE-ÁJK)	Érvényes	inkább nem	44	25,9	27,3	27,3
		is-is	48	28,2	29,8	57,1
		inkább igen	69	40,6	42,9	100,0
		Összesen:	161	94,7	100,0	

	Hiányzó adat	System	9	5,3		
	Összesen:		170	100,0		
Károli Gáspár Református Egyetem Állam- és Jogtudományi Kar (KRE-ÁJK)	Érvényes	inkább nem	13	13,8	14,9	14,9
		is-is	38	40,4	43,7	58,6
		inkább igen	36	38,3	41,4	100,0
		Összesen:	87	92,6	100,0	
	Hiányzó adat	System	7	7,4		
	Összesen:		94	100,0		
Miskolci Egyetem Állam- és Jogtudományi Kar (ME-ÁJK)	Érvényes	inkább nem	12	30,0	30,0	30,0
		is-is	12	30,0	30,0	60,0
		inkább igen	16	40,0	40,0	100,0
		Összesen:	40	100,0	100,0	
Pázmány Péter Katolikus Egyetem Jog- és Államtudományi Kar (PPKE-JÁK)	Érvényes	inkább nem	61	19,2	19,6	19,6
		is-is	117	36,9	37,5	57,1
		inkább igen	134	42,3	42,9	100,0
		Összesen:	312	98,4	100,0	
	Hiányzó adat	System	5	1,6		
	Összesen:		317	100,0		
Pécsi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kar (PTE-ÁJK)	Érvényes	inkább nem	14	15,7	16,3	16,3
		is-is	30	33,7	34,9	51,2
		inkább igen	42	47,2	48,8	100,0
		Összesen:	86	96,6	100,0	

	Hiányzó adat	System	3	3,4		
	Összesen:		89	100,0		
Széchenyi István Egyetem, Deák Ferenc Állam és Jogtudományi Kar (SZE-DFK)	Érvényes	inkább nem	15	18,8	19,0	19,0
		is-is	25	31,3	31,6	50,6
		inkább igen	39	48,8	49,4	100,0
		Összesen:	79	98,8	100,0	
	Hiányzó adat	System	1	1,3		
	Összesen:		80	100,0		
Szegedi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kar (SZTE-ÁJK)	Érvényes	inkább nem	13	5,9	12,3	12,3
		is-is	26	11,7	24,5	36,8
		inkább igen	67	30,2	63,2	100,0
		Összesen:	106	47,7	100,0	
	Hiányzó adat	System	116	52,3		
	Összesen:		222	100,0		

2.22 Szerinted a köznevelési intézmények (óvoda, általános iskola, középiskola) fenntartása és működtetése inkább az állam, inkább az önkormányzatok vagy inkább az egyházak, alapítványok feladata?

		Esetszám	%	Érvényes %	Kumulált %
Érvényes	inkább az államé	527	45,8	53,3	53,3
	inkább az önkormányzatoké	423	36,8	42,8	96,1
	inkább az egyházaké, alapítványoké	39	3,4	3,9	100,0
	Összesen:	989	86,0	100,0	

Hiányzó adat	System	161	14,0		
Összesen:		1150	100,0		

2.23 Szerinted a köznevelési intézmények (óvoda, általános iskola, középiskola) fenntartása és működtetése inkább az állam, inkább az önkormányzatok vagy inkább az egyházak, alapítványok feladata?

Nemed?			Esetszám	%	Érvényes %	Kumulált %
férfi	Érvényes	inkább az államé	215	49,5	55,4	55,4
		inkább az önkormányzatoké	155	35,7	39,9	95,4
		inkább az egyházaké, alapítványoké	18	4,1	4,6	100,0
		Összesen:	388	89,4	100,0	
	Hiányzó adat	System	46	10,6		
	Összesen:		434	100,0		
nő	Érvényes	inkább az államé	307	45,3	52,3	52,3
		inkább az önkormányzatoké	261	38,6	44,5	96,8
		inkább az egyházaké, alapítványoké	19	2,8	3,2	100,0
		Összesen:	587	86,7	100,0	
	Hiányzó adat	System	90	13,3		
	Összesen:		677	100,0		

2.24 Szerinted a köznevelési intézmények (óvoda, általános iskola, középiskola) fenntartása és működtetése inkább az állam, inkább az önkormányzatok vagy inkább az egyházak, alapítványok feladata?

Hányad éves joghallgató vagy?			Esetszám	%	Érvényes %	Kumulált %
elsőéves	Érvényes	inkább az államé	340	50,1	56,5	56,5

		inkább az önkormányzatoké	241	35,5	40,0	96,5
		inkább az egyházaké, alapítványoké	21	3,1	3,5	100,0
		Összesen:	602	88,7	100,0	
	Hiányzó adat	System	77	11,3		
	Összesen:		679	100,0		
negyedéves	Érvényes	inkább az államé	150	39,6	47,2	47,2
		inkább az önkormányzatoké	151	39,8	47,5	94,7
		inkább az egyházaké, alapítványoké	17	4,5	5,3	100,0
		Összesen:	318	83,9	100,0	
	Hiányzó adat	System	61	16,1		
	Összesen:		379	100,0		

2.25 Szerinted a köznevelési intézmények (óvoda, általános iskola, középiskola) fenntartása és működtetése inkább az állam, inkább az önkormányzatok vagy inkább az egyházak, alapítványok feladata?

Melyik egyetem jogi karának hallgatója vagy?			Esetszám	%	Érvényes %	Kumulált %
Debreceni Egyetem és Állam-Jogtudományi Kar (DE-ÁJK)	Érvényes	inkább az államé	56	50,5	51,4	51,4
		inkább az önkormányzatoké	43	38,7	39,4	90,8
		inkább az egyházaké, alapítványoké	10	9,0	9,2	100,0
		Összesen:	109	98,2	100,0	
	Hiányzó adat	System	2	1,8		
	Összesen:		111	100,0		

Eötvös Loránd Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kar (ELTE-ÁJK)	Érvényes	inkább az államé	82	48,2	50,0	50,0
		inkább az önkormányzatoké	79	46,5	48,2	98,2
		inkább az egyházaké, alapítványoké	3	1,8	1,8	100,0
		Összesen:	164	96,5	100,0	
	Hiányzó adat	System	6	3,5		
	Összesen:		170	100,0		
Károli Gáspár Református Egyetem Állam- és Jogtudományi Kar (KRE-ÁJK)	Érvényes	inkább az államé	48	51,1	53,9	53,9
		inkább az önkormányzatoké	40	42,6	44,9	98,9
		inkább az egyházaké, alapítványoké	1	1,1	1,1	100,0
		Összesen:	89	94,7	100,0	
	Hiányzó adat	System	5	5,3		
	Összesen:		94	100,0		
Miskolci Egyetem Állam- és Jogtudományi Kar (ME-ÁJK)	Érvényes	inkább az államé	20	50,0	50,0	50,0
		inkább az önkormányzatoké	18	45,0	45,0	95,0
		inkább az egyházaké, alapítványoké	2	5,0	5,0	100,0
		Összesen:	40	100,0	100,0	
Pázmány Péter Katolikus Egyetem Jog- és Államtudományi Kar (PPKE-JÁK)	Érvényes	inkább az államé	162	51,1	52,8	52,8
		inkább az önkormányzatoké	131	41,3	42,7	95,4
		inkább az egyházaké, alapítványoké	14	4,4	4,6	100,0
		Összesen:	307	96,8	100,0	

	Hiányzó adat	System	10	3,2		
	Összesen:		317	100,0		
Pécsi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kar (PTE-ÁJK)	Érvényes	inkább az államé	50	56,2	58,1	58,1
		inkább az önkormányzatoké	34	38,2	39,5	97,7
		inkább az egyházaké, alapítványoké	2	2,2	2,3	100,0
		Összesen:	86	96,6	100,0	
	Hiányzó adat	System	3	3,4		
	Összesen:		89	100,0		
Széchenyi István Egyetem, Deák Ferenc Állam- és Jogtudományi Kar (SZE-DFK)	Érvényes	inkább az államé	42	52,5	52,5	52,5
		inkább az önkormányzatoké	32	40,0	40,0	92,5
		inkább az egyházaké, alapítványoké	6	7,5	7,5	100,0
		Összesen:	80	100,0	100,0	
Szegedi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kar (SZTE-ÁJK)	Érvényes	inkább az államé	64	28,8	59,3	59,3
		inkább az önkormányzatoké	43	19,4	39,8	99,1
		inkább az egyházaké, alapítványoké	1	,5	,9	100,0
		Összesen:	108	48,6	100,0	
	Hiányzó adat	System	114	51,4		
	Összesen:		222	100,0		

2.26 Álláspontod szerint jó-e az, hogy az állam egyre nagyobb részt vesz át az önkormányzatoktól a helyi közszolgáltatások (iskolák, kórházak, közlekedés, energiaellátás) biztosításában?

	Esetszám	%	Érvényes %	Kumulált %
--	----------	---	------------	------------

Érvényes	egyáltalán nem jó	125	10,9	12,5	12,5
	inkább nem jó	218	19,0	21,9	34,4
	is-is	364	31,7	36,5	70,9
	inkább jó	221	19,2	22,2	93,1
	nagyon jó	69	6,0	6,9	100,0
	Összesen:	997	86,7	100,0	
Hiányzó adat	System	153	13,3		
Összesen:		1150	100,0		

2.27 Álláspontod szerint jó-e az, hogy az állam egyre nagyobb részt vesz át az önkormányzatoktól a helyi közszolgáltatások (iskolák, kórházak, közlekedés, energiaellátás) biztosításában? (recode)

		Esetszám	%	Érvényes %	Kumulált %
Érvényes	inkább nem	343	29,8	34,4	34,4
	is-is	364	31,7	36,5	70,9
	inkább igen	290	25,2	29,1	100,0
	Összesen:	997	86,7	100,0	
Hiányzó adat	System	153	13,3		
Összesen:		1150	100,0		

2.28 Álláspontod szerint jó-e az, hogy az állam egyre nagyobb részt vesz át az önkormányzatoktól a helyi közszolgáltatások (iskolák, kórházak, közlekedés, energiaellátás) biztosításában? (recode)

Nemed?			Esetszám	%	Érvényes %	Kumulált %
férfi	Érvényes	inkább nem	133	30,6	33,8	33,8
		is-is	132	30,4	33,5	67,3
		inkább igen	129	29,7	32,7	100,0

		Összesen:	394	90,8	100,0	
	Hiányzó adat	System	40	9,2		
	Összesen:		434	100,0		
nő	Érvényes	inkább nem	204	30,1	34,6	34,6
		is-is	225	33,2	38,2	72,8
		inkább igen	160	23,6	27,2	100,0
		Összesen:	589	87,0	100,0	
	Hiányzó adat	System	88	13,0		
	Összesen:		677	100,0		

2.29 Álláspontod szerint jó-e az, hogy az állam egyre nagyobb részt vesz át az önkormányzatoktól a helyi közszolgáltatások (iskolák, kórházak, közlekedés, energiaellátás) biztosításában? (recode)

Hányad éves joghallgató vagy?			Esetszám	%	Érvényes %	Kumulált %
elsőéves	Érvényes	inkább nem	210	30,9	34,7	34,7
		is-is	216	31,8	35,7	70,4
		inkább igen	179	26,4	29,6	100,0
		Összesen:	605	89,1	100,0	
	Hiányzó adat	System	74	10,9		
	Összesen:		679	100,0		
negyedéves	Érvényes	inkább nem	109	28,8	34,0	34,0
		is-is	126	33,2	39,3	73,2
		inkább igen	86	22,7	26,8	100,0
		Összesen:	321	84,7	100,0	
	Hiányzó adat	System	58	15,3		
	Összesen:		379	100,0		

2.30 Álláspontod szerint jó-e az, hogy az állam egyre nagyobb részt vesz át az önkormányzatoktól a helyi közszolgáltatások (iskolák, kórházak, közlekedés, energiaellátás) biztosításában? (recode)

Melyik egyetem jogi karának hallgatója vagy?			Esetszám	%	Érvényes %	Kumulált %
Debreceni Egyetem Állam- és Jogtudományi Kar (DE-ÁJK)	Érvényes	inkább nem	36	32,4	33,0	33,0
		is-is	43	38,7	39,4	72,5
		inkább igen	30	27,0	27,5	100,0
		Összesen:	109	98,2	100,0	
	Hiányzó adat	System	2	1,8		
	Összesen:		111	100,0		
Eötvös Loránd Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kar (ELTE-ÁJK)	Érvényes	inkább nem	60	35,3	36,8	36,8
		is-is	54	31,8	33,1	69,9
		inkább igen	49	28,8	30,1	100,0
		Összesen:	163	95,9	100,0	
	Hiányzó adat	System	7	4,1		
	Összesen:		170	100,0		
Károli Gáspár Református Egyetem Állam- és Jogtudományi Kar (KRE-ÁJK)	Érvényes	inkább nem	23	24,5	25,8	25,8
		is-is	39	41,5	43,8	69,7
		inkább igen	27	28,7	30,3	100,0
		Összesen:	89	94,7	100,0	
	Hiányzó adat	System	5	5,3		

	Összesen:		94	100,0		
Miskolci Egyetem Állam- és Jogtudományi Kar (ME-ÁJK)	Érvényes	inkább nem	11	27,5	28,2	28,2
		is-is	18	45,0	46,2	74,4
		inkább igen	10	25,0	25,6	100,0
		Összesen:	39	97,5	100,0	
	Hiányzó adat	System	1	2,5		
	Összesen:		40	100,0		
Pázmány Péter Katolikus Egyetem Jog- és Államtudományi Kar (PPKE-JÁK)	Érvényes	inkább nem	116	36,6	36,9	36,9
		is-is	102	32,2	32,5	69,4
		inkább igen	96	30,3	30,6	100,0
		Összesen:	314	99,1	100,0	
	Hiányzó adat	System	3	,9		
	Összesen:		317	100,0		
Pécsi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kar (PTE-ÁJK)	Érvényes	inkább nem	28	31,5	31,8	31,8
		is-is	37	41,6	42,0	73,9
		inkább igen	23	25,8	26,1	100,0
		Összesen:	88	98,9	100,0	
	Hiányzó adat	System	1	1,1		
	Összesen:		89	100,0		
Széchenyi István Egyetem, Deák Ferenc Állam és Jogtudományi Kar (SZE-DFK)	Érvényes	inkább nem	21	26,3	26,3	26,3
		is-is	33	41,3	41,3	67,5
		inkább igen	26	32,5	32,5	100,0

		Összesen:	80	100,0	100,0	
Szegedi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kar (SZTE-ÁJK)	Érvényes	inkább nem	44	19,8	40,7	40,7
		is-is	36	16,2	33,3	74,1
		inkább igen	28	12,6	25,9	100,0
		Összesen:	108	48,6	100,0	
	Hiányzó adat	System	114	51,4		
	Összesen:		222	100,0		

2.31 Véleményed szerint befolyásolja-e egy település fejlődését az, hogy a polgármestere a kormánypárthoz tartozik?

		Esetszám	%	Érvényes %	Kumulált %
Érvényes	nem	99	8,6	9,9	9,9
	igen	899	78,2	90,1	100,0
	Összesen:	998	86,8	100,0	
Hiányzó adat	System	152	13,2		
Összesen:		1150	100,0		

2.32 Véleményed szerint befolyásolja-e egy település fejlődését az, hogy a polgármestere a kormánypárthoz tartozik?

Nem?		Esetszám	%	Érvényes %	Kumulált %
férfi	Érvényes	nem	42	9,7	10,7
		igen	351	80,9	89,3
		Összesen:	393	90,6	100,0
	Hiányzó adat	System	41	9,4	
	Összesen:		434	100,0	
nő	Érvényes	nem	57	8,4	9,6

		igen	534	78,9	90,4	100,0
		Összesen:	591	87,3	100,0	
	Hiányzó adat	System	86	12,7		
	Összesen:		677	100,0		

2.33 Véleményed szerint befolyásolja-e egy település fejlődését az, hogy a polgármestere a kormánypárthoz tartozik?

Hányad vagy?	éves joghallgató	Esetszám	%	Érvényes %	Kumulált %
elsőéves	Érvényes	nem	61	9,0	10,1
		igen	543	80,0	89,9
		Összesen:	604	89,0	100,0
	Hiányzó adat	System	75	11,0	
	Összesen:		679	100,0	
negyedéves	Érvényes	nem	31	8,2	9,6
		igen	292	77,0	90,4
		Összesen:	323	85,2	100,0
	Hiányzó adat	System	56	14,8	
	Összesen:		379	100,0	

2.34 Véleményed szerint befolyásolja-e egy település fejlődését az, hogy a polgármestere a kormánypárthoz tartozik?

Melyik egyetem jogi karának hallgatója vagy?	Esetszám	%	Érvényes %	Kumulált %
Debreceni Egyetem Állam- és Jogtudományi Kar (DE-ÁJK)	Érvényes	nem	10	9,0
		igen	99	89,2
		Összesen:	109	98,2
	Hiányzó adat	System	2	1,8

	Összesen:		111	100,0		
Eötvös Loránd Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kar (ELTE-ÁJK)	Érvényes	nem	10	5,9	6,1	6,1
		igen	153	90,0	93,9	100,0
		Összesen:	163	95,9	100,0	
	Hiányzó adat	System	7	4,1		
	Összesen:		170	100,0		
Károli Gáspár Református Egyetem Állam- és Jogtudományi Kar (KRE-ÁJK)	Érvényes	nem	10	10,6	11,2	11,2
		igen	79	84,0	88,8	100,0
		Összesen:	89	94,7	100,0	
	Hiányzó adat	System	5	5,3		
	Összesen:		94	100,0		
Miskolci Egyetem Állam- és Jogtudományi Kar (ME-ÁJK)	Érvényes	nem	5	12,5	12,5	12,5
		igen	35	87,5	87,5	100,0
		Összesen:	40	100,0	100,0	
Pázmány Péter Katolikus Egyetem Jog- és Államtudományi Kar (PPKE-JÁK)	Érvényes	nem	39	12,3	12,4	12,4
		igen	275	86,8	87,6	100,0
		Összesen:	314	99,1	100,0	
	Hiányzó adat	System	3	,9		
	Összesen:		317	100,0		
Pécsi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kar (PTE-ÁJK)	Érvényes	nem	4	4,5	4,5	4,5
		igen	84	94,4	95,5	100,0
		Összesen:	88	98,9	100,0	
	Hiányzó adat	System	1	1,1		
	Összesen:		89	100,0		
Széchenyi István Egyetem, Deák Ferenc Állam és Jogtudományi Kar (SZE-	Érvényes	nem	12	15,0	15,0	15,0
		igen	68	85,0	85,0	100,0

DFK)		Összesen:	80	100,0	100,0	
Szegedi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kar (SZTE-ÁJK)	Érvényes	nem	9	4,1	8,3	8,3
		igen	99	44,6	91,7	100,0
		Összesen:	108	48,6	100,0	
	Hiányzó adat	System	114	51,4		
	Összesen:		222	100,0		

2.35 Vettél-e már részt képviselő-testületi ülésen, falugyűlésen, lakossági fórumon vagy közmeghallgatáson?

		Esetszám	%	Érvényes %	Kumulált %
Érvényes	nem	752	65,4	75,4	75,4
	igen	246	21,4	24,6	100,0
	Összesen:	998	86,8	100,0	
Hiányzó adat	System	152	13,2		
Összesen:		1150	100,0		

2.36 Vettél-e már részt képviselő-testületi ülésen, falugyűlésen, lakossági fórumon vagy közmeghallgatáson?

Nem?		Esetszám	%	Érvényes %	Kumulált %
férfi	Érvényes	nem	273	62,9	69,8
		igen	118	27,2	30,2
		Összesen:	391	90,1	100,0
	Hiányzó adat	System	43	9,9	
	Összesen:		434	100,0	
nő	Érvényes	nem	467	69,0	78,8
		igen	126	18,6	21,2
		Összesen:	593	87,6	100,0

	Hiányzó adat	System	84	12,4		
	Összesen:		677	100,0		

2.37 Vettél-e már részt képviselő-testületi ülésen, falugyűlésen, lakossági fórumon vagy közmeghallgatáson?

Hányad vagy?	éves joghallgató	Esetszám	%	Érvényes %	Kumulált %
elsőéves	Érvényes	nem	486	71,6	80,6
		igen	117	17,2	100,0
		Összesen:	603	88,8	100,0
	Hiányzó adat	System	76	11,2	
	Összesen:		679	100,0	
negyedéves	Érvényes	nem	211	55,7	65,3
		igen	112	29,6	100,0
		Összesen:	323	85,2	100,0
	Hiányzó adat	System	56	14,8	
	Összesen:		379	100,0	

2.38 Vettél-e már részt képviselő-testületi ülésen, falugyűlésen, lakossági fórumon vagy közmeghallgatáson?

Melyik egyetem jogi karának hallgatója vagy?	Esetszám	%	Érvényes %	Kumulált %
Debreceni Egyetem Állam- és Jogtudományi Kar (DE-ÁJK)	nem	80	72,1	73,4
	Érvényes igen	29	26,1	100,0
	Összesen:	109	98,2	100,0

	Hiányzó adat	System	2	1,8		
	Összesen:		111	100,0		
Eötvös Loránd Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kar (ELTE-ÁJK)	Érvényes	nem	130	76,5	78,8	78,8
		igen	35	20,6	21,2	100,0
		Összesen:	165	97,1	100,0	
	Hiányzó adat	System	5	2,9		
	Összesen:		170	100,0		
Károli Gáspár Református Egyetem Állam- és Jogtudományi Kar (KRE-ÁJK)	Érvényes	nem	58	61,7	64,4	64,4
		igen	32	34,0	35,6	100,0
		Összesen:	90	95,7	100,0	
	Hiányzó adat	System	4	4,3		
	Összesen:		94	100,0		
Miskolci Egyetem Állam- és Jogtudományi Kar (ME-ÁJK)	Érvényes	nem	24	60,0	60,0	60,0
		igen	16	40,0	40,0	100,0
		Összesen:	40	100,0	100,0	
Pázmány Péter Katolikus Egyetem Jog- és Államtudományi Kar (PPKE-JÁK)	Érvényes	nem	239	75,4	76,4	76,4
		igen	74	23,3	23,6	100,0
		Összesen:	313	98,7	100,0	
	Hiányzó adat	System	4	1,3		
	Összesen:		317	100,0		
Pécsi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kar (PTE-ÁJK)	Érvényes	nem	66	74,2	75,0	75,0
		igen	22	24,7	25,0	100,0
		Összesen:	88	98,9	100,0	
	Hiányzó adat	System	1	1,1		
	Összesen:		89	100,0		

Széchenyi István Egyetem, Deák Ferenc Állam és Jogtudományi Kar (SZE- DFK)	Érvényes	nem	55	68,8	70,5	70,5
		igen	23	28,8	29,5	100,0
		Összesen:	78	97,5	100,0	
	Hiányzó adat	System	2	2,5		
Összesen:			80	100,0		
Szegedi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kar (SZTE-ÁJK)	Érvényes	nem	93	41,9	86,1	86,1
		igen	15	6,8	13,9	100,0
		Összesen:	108	48,6	100,0	
	Hiányzó adat	System	114	51,4		
Összesen:			222	100,0		

2.39 Hány képviselőt ismersz lakóhelyeden a képviselő-testület tagjai közül?

		Esetszám	%	Érvényes %	Kumulált %
Érvényes	senkit	231	20,1	23,2	23,2
	kevesebb, mint a felét	504	43,8	50,6	73,7
	több mint a felét	173	15,0	17,4	91,1
	mindenkit	89	7,7	8,9	100,0
	Összesen:	997	86,7	100,0	
Hiányzó adat	System	153	13,3		
Összesen:		1150	100,0		

2.40 Hány képviselőt ismersz lakóhelyeden a képviselő-testület tagjai közül?

Nem?			Esetszám	%	Érvényes %	Kumulált %
férfi	Érvényes	senkit	89	20,5	22,8	22,8
		kevesebb, mint a felét	195	44,9	50,0	72,8
		több mint a felét	76	17,5	19,5	92,3

		mindenkit	30	6,9	7,7	100,0
		Összesen:	390	89,9	100,0	
	Hiányzó adat	System	44	10,1		
	Összesen:		434	100,0		
nő	Érvényes	senkit	138	20,4	23,3	23,3
		kevesebb, mint a felét	300	44,3	50,7	74,0
		több mint a felét	96	14,2	16,2	90,2
		mindenkit	58	8,6	9,8	100,0
		Összesen:	592	87,4	100,0	
	Hiányzó adat	System	85	12,6		
	Összesen:		677	100,0		

2.41 Hány képviselőt ismersz lakóhelyeden a képviselő-testület tagjai közül?

Hányad éves joghallgató vagy?			Esetszám	%	Érvényes %	Kumulált %
elsőéves	Érvényes	senkit	129	19,0	21,5	21,5
		kevesebb, mint a felét	329	48,5	54,7	76,2
		több mint a felét	101	14,9	16,8	93,0
		mindenkit	42	6,2	7,0	100,0
		Összesen:	601	88,5	100,0	
	Hiányzó adat	System	78	11,5		
	Összesen:		679	100,0		
negyedéves	Érvényes	senkit	80	21,1	24,8	24,8
		kevesebb, mint a felét	139	36,7	43,0	67,8
		több mint a felét	61	16,1	18,9	86,7
		mindenkit	43	11,3	13,3	100,0

		Összesen:	323	85,2	100,0	
	Hiányzó adat	System	56	14,8		
		Összesen:	379	100,0		

2.42 Hány képviselőt ismersz lakóhelyeden a képviselő-testület tagjai közül?

Lakóhelyed?			Esetszám	%	Érvényes %	Kumulált %
főváros	Érvényes	senkit	86	31,7	33,2	33,2
		kevesebb, mint a felét	141	52,0	54,4	87,6
		több mint a felét	25	9,2	9,7	97,3
		mindenkit	7	2,6	2,7	100,0
		Összesen:	259	95,6	100,0	
	Hiányzó adat	System	12	4,4		
	Összesen:		271	100,0		
megyei jogú város, megyeszékhely	Érvényes	senkit	78	23,1	28,3	28,3
		kevesebb, mint a felét	144	42,7	52,2	80,4
		több mint a felét	45	13,4	16,3	96,7
		mindenkit	9	2,7	3,3	100,0
		Összesen:	276	81,9	100,0	
	Hiányzó adat	System	61	18,1		
	Összesen:		337	100,0		
egyéb város	Érvényes	senkit	45	14,2	16,2	16,2
		kevesebb, mint a felét	145	45,7	52,3	68,6

		több mint a felét	60	18,9	21,7	90,3
		mindenkit	27	8,5	9,7	100,0
		Összesen:	277	87,4	100,0	
	Hiányzó adat	System	40	12,6		
	Összesen:		317	100,0		
község	Érvényes	senkit	18	10,2	11,1	11,1
		kevesebb, mint a felét	63	35,6	38,9	50,0
		több mint a felét	39	22,0	24,1	74,1
		mindenkit	42	23,7	25,9	100,0
		Összesen:	162	91,5	100,0	
	Hiányzó adat	System	15	8,5		
egyéb (külterület, tanya)	Érvényes	senkit	2	14,3	16,7	16,7
		kevesebb, mint a felét	5	35,7	41,7	58,3
		több mint a felét	2	14,3	16,7	75,0
		mindenkit	3	21,4	25,0	100,0
		Összesen:	12	85,7	100,0	
	Hiányzó adat	System	2	14,3		
	Összesen:		14	100,0		

2.43 Hány képviselőt ismersz lakóhelyeden a képviselő-testület tagjai közül?

Melyik egyetem jogi karának hallgatója vagy?	Esetszám	%	Érvényes %	Kumulált %

Debreceni Egyetem Állam- és Jogtudományi Kar (DE-ÁJK)	Érvényes	senkit	23	20,7	21,1	21,1
		kevesebb, mint a felét	46	41,4	42,2	63,3
		több mint a felét	22	19,8	20,2	83,5
		mindenkit	18	16,2	16,5	100,0
		Összesen:	109	98,2	100,0	
	Hiányzó adat	System	2	1,8		
Összesen:			111	100,0		
Eötvös Loránd Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kar (ELTE-ÁJK)	Érvényes	senkit	40	23,5	24,5	24,5
		kevesebb, mint a felét	93	54,7	57,1	81,6
		több mint a felét	21	12,4	12,9	94,5
		mindenkit	9	5,3	5,5	100,0
		Összesen:	163	95,9	100,0	
	Hiányzó adat	System	7	4,1		
Összesen:			170	100,0		
Károli Gáspár Református Egyetem Állam- és Jogtudományi Kar (KRE-ÁJK)	Érvényes	senkit	24	25,5	26,7	26,7
		kevesebb, mint a felét	47	50,0	52,2	78,9
		több mint a felét	11	11,7	12,2	91,1
		mindenkit	8	8,5	8,9	100,0
		Összesen:	90	95,7	100,0	
	Hiányzó adat	System	4	4,3		
Összesen:			94	100,0		
Miskolci Egyetem Állam- és Jogtudományi Kar (ME-ÁJK)	Érvényes	senkit	11	27,5	27,5	27,5
		kevesebb, mint a felét	11	27,5	27,5	55,0

		több mint a felét	11	27,5	27,5	82,5
		mindenkit	7	17,5	17,5	100,0
		Összesen:	40	100,0	100,0	
Pázmány Péter Katolikus Egyetem Jog- és Államtudományi Kar (PPKE-JÁK)	Érvényes	senkit	71	22,4	22,7	22,7
		kevesebb, mint a felét	167	52,7	53,4	76,0
		több mint a felét	60	18,9	19,2	95,2
		mindenkit	15	4,7	4,8	100,0
		Összesen:	313	98,7	100,0	
	Hiányzó adat	System	4	1,3		
	Összesen:		317	100,0		
Pécsi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kar (PTE-ÁJK)	Érvényes	senkit	22	24,7	25,6	25,6
		kevesebb, mint a felét	35	39,3	40,7	66,3
		több mint a felét	14	15,7	16,3	82,6
		mindenkit	15	16,9	17,4	100,0
		Összesen:	86	96,6	100,0	
	Hiányzó adat	System	3	3,4		
	Összesen:		89	100,0		
Széchenyi István Egyetem, Deák Ferenc Állam és Jogtudományi Kar (SZE-DFK)	Érvényes	senkit	14	17,5	17,5	17,5
		kevesebb, mint a felét	44	55,0	55,0	72,5
		több mint a felét	13	16,3	16,3	88,8
		mindenkit	9	11,3	11,3	100,0
		Összesen:	80	100,0	100,0	
Szegedi	Érvényes	senkit	23	10,4	21,3	21,3

Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kar (SZTE-ÁJK)		kevesebb, mint a felét	56	25,2	51,9	73,1
		több mint a felét	21	9,5	19,4	92,6
		mindenkit	8	3,6	7,4	100,0
		Összesen:	108	48,6	100,0	
	Hiányzó adat	System	114	51,4		
	Összesen:		222	100,0		

The absence of political will to implement competition policy in Bangladesh is a major obstruction of its rapidly growing economy

Nazmul Haque Tonmoy, LLM¹

Abstract

The Competition policy and law designed to maintain market behavior by preventing anti-competitive practices of undertakings as well as promoting fair stable market competition. The Adaptations of the competition system now has become a global norm, today, more than 120 jurisdictions have competition policy systems and for a variety of reasons it is indeed a very remarkable development for all of us. First the application of competition law has tremendous economic significance which provides great economic benefits in the form of greater productivity and growth, it can assist in developing more effective ways to deliver goods and services. The basic foundation of the competition law set in European Union through the adaptation of the Treaty of Rome (which creates the EU), and significantly that treaty has powerful competition policy provisions provided the foundation of competition policy in Europe. EU Commission is now the toughest and one of the harsh enforcers in the world fighting anticompetitive behavior, reviews mergers and state aid thus encouraging liberalization.

---

¹ Student of the University of Szeged, the faculty of law and political science, LLM in International and European Trade and Investment Law

An effective, suitably implemented competition law and policy is an inevitable necessity for any country, as it for Bangladesh. Bangladesh as one of the developing countries, significantly suffering from anti-competitive practices as it detrimental to its market-based economy and consumer rights. The absence of competition policy had led the existence of monopoly, oligopoly in the internal market thus consumers and small enterprises are adversely affected. Initiatives were taken to develop a competition policy at the 1996 Ministerial Conferences in Singapore but abandoned after Doha Meeting. At Doha meeting in 2001, there were some dissent among WTO members to adopt competition policies for developing countries, as a result, Bangladesh gave its least attention for its competition policy.

This paper examines the anti-competitive practices in Bangladesh, the overview of the competition policies and it also answers the question why still institutions and enforcement of these laws are ineffective. Furthermore, this article will also explore the type of anticompetitive practices in internal market and its harmful effect in Bangladesh.

Introduction

Bangladesh is overpopulated country with a low per capital income. Its poor economy reveals some clue to the obsequious humanitarian situation in the country. Bangladesh seceded from its union with West Pakistan and became independent in 1971. The whole of Pakistan then was a part of India until 1947, when the British deceased from the Indian sub-continent after ruling over it for approximately 200 years. A democratic environment has been prevailing in Bangladesh since 1991. During the post-independence era (1972 to 1980) Bangladesh was unstable in terms of both economically and politically.

Bangladesh, bordering with Myanmar and India, and situated in deltas of large rivers flowing from Himalayas, into the Bay of Bengal. It is divided into six administrative regions, with the capital being Dhaka.

Economy

After independence, Bangladesh followed a policy of very unbending import exchange in its industrialization strategy. Bangladesh has come a long way in terms of trade and exchange rate liberalization, through its smooth and flexible import procedures; the significant decline of quantitative restrictions; remarkable flexibility of trade in many restricted items; and the considerable rationalization and reduction of import tariff.

Recently, the country introduced a freely floating exchange rate system. In the Cancun meeting of the WTO, Bangladesh abandoned the Singapore issue and had all but given up its initiative of pursuing a competition policy and law. Even though there is no denial of the fact that both procedures and consumers feel strongly that there should be a competitive business environment for their mutual welfare. So a competition policy is an inevitable necessity and internal imperative in Bangladesh, regardless of the outcome of the negotiation at the WTO. The Policy makers and consumers are well aware of this imperative and henceforward, the issue of formulating a national competition policy and law still alive in Bangladesh. The movement of consumers in Bangladesh very weak and the demand for a competition policy and law from their end is not very forceful.²

Competition Evolution and Environment in Bangladesh

After 1971, Bangladesh acceded to a policy of very inflexible substitution as its industrialization strategy. The government was stubbornly inward-looking and isolated that had led many economic barriers such as widespread quantitative

---

² Competition Regimes in the World-Civil Society Report Dr- Atiur Rahman' ad Mohammed Abu Eusuf

restrictions on imports, high import tariffs, foreign exchange rationing and an overvalued exchange. These policies were designed to create a domestic industry based economy by protecting local firms against foreign competition. Traditionally, the interests of the consumers were often ignored and it was used to believe that these small industries would grow up and will eventually become more efficient that, in long run, dynamic efficiency gains would balance the initial welfare loss. The import-substitution was controlled by macroeconomic concerns about the balance of payments (BoPo) and fiscal balance. After one decade of highly protected trade regime, Bangladesh continued to worsen both the internal and external balance situation, and this import-substitution strategy engendered distorted incentive structure, undermining the potential for export growth and had led an anti-export bias. In the early-1980s, Bangladesh reformed policies for stabilization and taken necessary measures for structural adjustment because there were pressures from the World Bank and IMF as there was a movement against the import-substituting development around the world. As a result, in the mid-1980s, Bangladesh had implemented trade policy reforms with inevitable consequence for the domestic competition regime. Quantitative restrictions on imports were significantly reduced to 40% in all import lines, tariffs were reduced from as high as 350 percent to as low as 40%(currently it is around 25%). Exchange rate restrictions were liberalized greatly with frequent adjustment in the nominal rate.³

The imposition of discriminatory sales taxes on imports, tariffs, were protecting domestic undertakings but with the trade liberalization process, so the measures taken by the government greatly reduced the protection enjoyed by domestic firms, in the tradable sector of economy and those firms' monopolistic power curtailed by a liberal import regime.

---

³ http://competitionregimes.com/pdf/Book/Asia_Pacific/4-Bangladesh.pdf downloaded in 20th October 2018

Policy and Regulatory Framework in Bangladesh

The aims and objectives of competition policies are meant to promote competition, enhance consumer welfare, by preventing restrictive agreements or concerted practices that distort competition in the market. Competition regimes are vital for its development. Moreover, the competition policy is an area of regulatory economics that has received the least attention in Bangladesh.

Bangladesh, when it was separated from Pakistan in 1971, it inherited all their laws as the basis of domestic implementation. Only one law was not notified that was Monopolies & Restrictive Trade Practices Ordinance 1970(which is the present competition law in Pakistan). However, in 2004, Cabinet approved a law on protection of consumer rights and it was supposed to be presented for final legislation in the Parliament but it did not. This law was emphasizing the consumers' right to obtain goods and services at competitive price, rights to information about the quality, quantity, standard and value of the goods and services. The overall policy framework of the country still preventing the promotion of an efficient and competitive market structure in Bangladesh for the following reasons,

1. The regulatory framework is yet to be developed. Until recently, a regulatory commission has been set up for the telecommunications sector but it's still in its infancy and yet to be matured. Through the establishment of Securities and Exchange Commission (SEC) capital market in Bangladesh is regulated.
2. Transparent and fairness recline at the heart of the competition policy, and rule of law concerning competition policies must be implemented expeditiously. Therefore, an independent, effective and efficient judicial system is vital for ensuring and facilitating business environment for competition. Bangladeshi Judicial system is slow and incompetent, as a result the cost of litigation increased. Currently, Bangladesh's legal system is

burdened with more than 3.3 million cases.⁴ The judicial system cannot ensure property rights and enforce contracts quickly, the competition climate thus seriously disrupted, undermining the interest of consumers.

3. Irrespective of the substantial magnitude of the liberalization and deregulation process, the Government does not allow firms to further entry to specific industries that fall into the categories of reserved, regulate or over-saturated sectors. Under the regime of competition law, no one can tell the firms whether any particular sector is over-saturated, under no circumstances the government cannot restrict entry into any sector. Currently, cooking oil, electric fans, corrugated iron sheets, etc. that are considered as sectors that are saturated. Financial institutions openly discourage investors to enter into these sectors, and such practices are anti-competitive and against the spirit of a competitive environment, as the Government does not know whether potential entrants could be even more productive and technologically better than the existing ones.
4. There are some sectors such as telecommunications, power generation and air transport, that are gradually being opened up to private sector participation but in a non-transparent and unpredictable manner, as a result it increases business transaction costs and widespread rent seeking opportunities as it does not allow the participation of the efficient firms in business and, therefore, the society cannot benefit from any efficiency gains.⁵

Bangladesh, until 2012, did not have competition law system and policy framework but there was the Monopolies and Restrictive Trade Practices Ordinances (MRTPO) enacted in 1970 when Bangladesh was a constituent part as East Pakistan, under the Government of Pakistan and remains on the legislative books. However, neither the government nor the private sector has ever attempted to invoke this law. Despite, the prevalence of

---

⁴ <https://www.dhakatribune.com/bangladesh/court/2018/01/16/law-minister-3-3m-cases-pending-courts>

⁵ http://competitionregimes.com/pdf/Book/Asia_Pacific/4-Bangladesh.pdf downloaded and assessed on 25th October

competition-related problems in Bangladesh has been widely discussed in the media, press stories in the daily newspapers over the past few years about the existence of anti-competitive practices such as cartels in the purchase, distribution and sale of several staple products such as rice, sugar, potatoes, and various other food products including fresh vegetables. It has been claimed that these cartels may exist in the part due to the monopsonistic market power of wholesalers who also provided finance to farmers, control truck transportation and provide refrigerated storage facilities.⁶ The press report may have helped to strengthen support for reform, and as such highlight the importance of analyzing and publicizing the costs of anti-competitive practices.

The Ministry of Commerce prepared a draft Competition Act 2008 during the stakeholder discussion arranged by the Ministry of Commerce in 2008/9, but some business representative raised their concern regarding the adaptation of the proposed draft competition bill because it was “drawn up by foreign experts”, that the bill was a copy of the Indian Competition bill, and that the advisors sought to introduce a one size fits all plan, notwithstanding the level of development, legal structure or business practices within Bangladesh.⁷ Another concern raised by the stakeholders was that the previous bill (MRTPO of 1970) never been implemented due to the lack of capacity and skilled technical staff to implement it, so there were questions how the new law would be implemented effectively? What will prevent the new competition authority from using its powers as an avenue for further rent seeking by government? Some considered the bill as a trick by the government to intimidate businessmen.

The Bill was based on international best practice, the benefits of the fair competition regime and lessons learned from the experience with competition law around the world. The level of development does not reduce the need for a sound competition framework and law. The existence of anti-competitive practices is potentially more serious in a country with a weaker private sector,

---

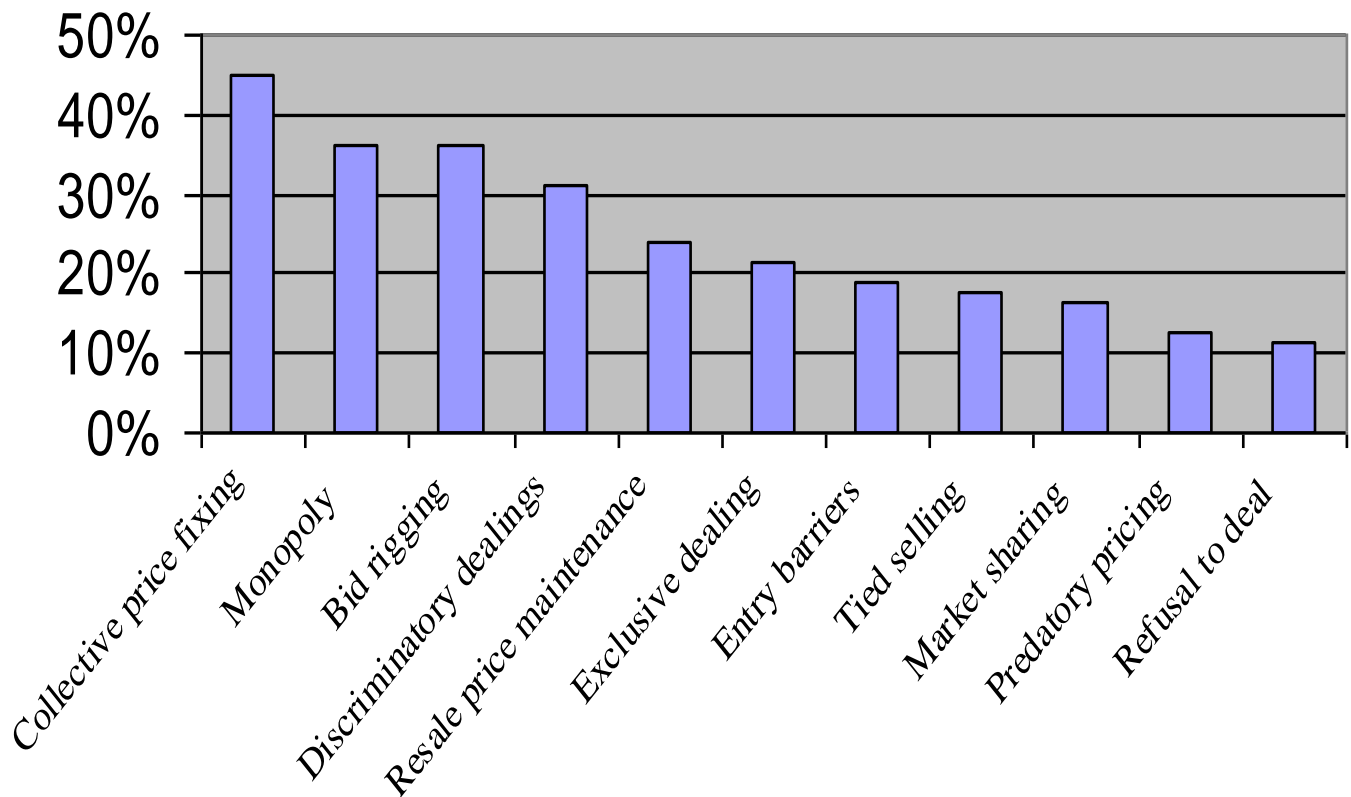
⁶ Based on stakeholder consultation workshop facilitated by Ministry of Commerce and attended by ODI study team in May 2009, Dhaka

⁷ Ibid

where one or a few dominant firms can take full control of the market, as a result the most vulnerable in this practice are both consumers and small enterprises/ other competitors.

The most Prevalent Anti-Competitive Practices in Bangladesh

Due to the lack of legal provisions and consumer's awareness, anti-competitive practices rife with the country. Such practices are, **Natural Monopolies** (e.g. distribution of power gas, railway, telephone and other utility services), **Mergers** (e.g. Standard Chartered Grindlays Bank, embassy appointment fees or visa fees has to be deposited particularly in this bank), **Price fixing** (increasing prices through collaboration among importers, local manufacturers, suppliers etc.), **Presence of state-owned inefficient industries** (e.g. textile, sugar, nationalized commercial banks etc.), **Manipulation of supply** (e.g. through collaboration among importers, local manufacturers, suppliers etc.). **Exclusive dealing and tying arrangement** (e.g. diagnostic services, educational inputs from particular outlets). **Weak Regulatory Framework** (Judicial system cannot guarantee property rights e.g. ETV), **Bid Rigging** (pre-arranged and threat driven), **Price Discrimination** (Dumping and charging different prices for identical products), Bribery and Gifts (e.g. bribing tax officials to avoid taxes), Extortion (e.g. sellers extorted by a purchasing agent).

1. Anti-Competitive Practices in Bangladesh

Source: BEI (Bangladesh Enterprise Institute) Findings

The competition system in Bangladesh

The competition system in Bangladesh has been traditionally weak and fragile. Prior to devising of the Competition Act in 2012, there were almost no policies or laws were in existence to govern market competition and the conduct of undertakings but some Monopolies and Restrictive Trade Practice Ordinance did exist and before the Bangladesh became independent, it became law afterwards

and has never been put to any practical use.⁸ In consequence, the market has always been affected adversely with a number of distortions like market syndicates, cartels, abuse of dominant positions, unfair spiraling price hikes and so on. As a result, such anti-competitive practices had led to endless sufferings for the consumers and crippling overall market efficiency.

A competition law, therefore, has long been adopted to address all these issues and foster fair competition to ensure that the public is offered quality goods and services at fair prices and there are no obstacles for undertakings entering into the market. In 1996, a draft bill for competition law first proposed and it took sixteen years to finally come to fruition.⁹

As of 21st June 2012, the Bangladesh parliament passed the Competition Act, aimed at ensuring fair and effective competition in business practices. It is hoped that the law will improve production and pricing efficiency, benefiting both consumers and producers. The new act enacted to ensure a competitive marketplace, as it states “the law aims at preventing, controlling or eliminating anti-competitive practices relating to collusion, situations of monopoly and oligopoly, combinations or abuse of dominant positions”. A summary of the main provision under the law as follows:

Section 15(1) of the Act, outlawing anti-competitive agreement: No person shall enter into any agreement/understanding/collusion, directly or indirectly, regarding the production, supply, distribution, storage, or acquisition of products, which may cause an adverse effect on competition or result in monopoly or oligopoly. An agreement shall be considered anticompetitive if it directly or indirectly:

1. Determines purchase or sale prices
2. Results in bid rigging or collusive bidding
3. Limits or controls production, supply, markets, technical development, etc.

---

⁸ Bertelsmann Stiftung, BTI 2012 — Bangladesh Country Report. Gütersloh: Bertelsmann Stiftung, 2012

⁹ Ibid

4. Shares the market, source of production or provision of services.

Section 15 (2) of the Act, outlawing abuse of dominant position: No enterprise shall abuse its dominant position in the market. The following would qualify as an abuse of dominant position:

1. Direct or indirect imposition of unfair or discriminatory prices or purchase conditions.
2. Limitation or restriction of production of goods and technical or scientific developments.
3. Denial of market access.
4. Imposition of acceptance of supplementary obligations at the time of purchase.
5. Use of power to enter into or protect other relevant market(s).

The Section 5 of the Act mandates the creation of a Bangladesh Competition Commission (BCC), which is responsible for implementing of competition law and scrutinizing behavior of the undertakings competing within the market. The Commission will be comprising by a chairperson and a maximum of four members, its main functions including:

1. Supervising the market and taking necessary measures against unscrupulous businesses and organizations.
2. Conducting inquiries -- upon receiving a complaint or on its own -- into anti-competitive agreements, abuse of dominant positions, collusive practices, etc.
3. Framing rules, policies, and administrative orders relating to competition and advising and assisting the government in their implementation.
4. Passing interim orders upon preliminary determination of anti-competitive behavior and final orders upon conclusive determination.

Final orders might include: Refraining from the anti-competitive behavior, Monetary penalty and Division of enterprises.

Violation of any order of the Commission will be an offence entailing a jail term of one year or a fine of Tk 100,000 per day for every day of violation.

Does the Competition Act 2012 raise any concern regarding its effectiveness and enforcement?

After having passed the competition law and creating mechanism to ensure its implementation and the establishment of the Bangladesh Competition Commission, there are still concern can be raised over its practical execution and potential effectiveness. The problems have been identified in regard to this as follows:

Absence of Clarity: Perhaps reasonably, the law is not able to clearly specify the precise line beyond which an agreement would become anti-competitive or an action of dominant position.

Time lag in the establishment of the Commission: It seems intuitively obvious that, the Act will not come into effect until the Commission is established, and there were many instances in the past, shows that such regulatory commissions take a long time to form, stretching from a few months to a couple of years.

Lack of Knowledge: The information about the market behavior and anti-competitive practices is inadequate, because there were very limited works have been done and no research/published materials are available educate the people. People still haven't acquired sufficient knowledge about their rights as consumers and most importantly the existence of the Competition law in Bangladesh thus remains hindered.

Confidence: In order to work effectively, the Commission needs to overcome the common perception of regulatory authorities as believed to be slow, inefficient, and open to influence. Due to lack of confidence, the people are less likely to lodge a complaint unless they are satisfied of the standards of the Commission. In a recent panel discussion on the potential implementation problems, a businessman cited an example, he says the businessmen are aware of the tax ombudsman but they do not go there due to a lack of confidence in the office.¹⁰

Abusing the Act: Similarly, past experiences prove that regulatory bodies are often vulnerable to political and economic influences. There is a fear that the Act can be misused.

Overlapping functions and conflict of interests: The secretary general of Consumer Unity and Trust Society (CUTS) said, there are always some uncertainties in countries with multiple regulatory authorities.¹¹ For an example, he said the Commission's functions may overlap with that of the power and energy regulatory commission or the telecom commission, potentially leading to conflicts over jurisdiction or turf wars.

There are more developing neighboring countries that Bangladesh can draw and learn from, said Mitra and Mehta in their article.¹²

India: India passed Competition law in 2002 replacing its outdated Monopolies and Restrictive Trade Practices Act, which penalized market dominance irrespective of whether the cause was unfair practices or superior efficiency. In 2002, legislation amended and resolved this problem by focusing on the abuse of such dominances, which was followed by

---

¹⁰ "Strong commission needed to implement competition law". Star Business Report. The Daily Star. July 3, 2012.

Accessed at: <http://www.thedailystar.net/newDesign/news-details.php?nid=240661>

¹¹ Ibid

¹² Siddhartha Mitra and Udai S Mehta. "Competition enforcement in Bangladesh". The Financial Express. June 13, 2010 Accessed at: http://www.cuts-ccier.org/ArticlesJune10-Competition_enforcement_in_Bangladesh.htm

Bangladesh afterwards. Unfortunately, however, the competition commission established by the 2002 Act in India, was poorly-staffed and insufficiently equipped. In consequence, in 2007, Act 2002 was amended as it was necessary to give the agency more power.

Pakistan: The Competition Commission is more efficient and successfully proved its neutrality and demonstrating political independence. For example, in spite of being a state-owned company, Pakistan Steel Mills was fined by the commission 25 million for abusing its dominant position in the low carbon market.

Mauritius: The Competition Commission of Mauritius (CCM) praised for its strategic selection of cases and for its transparency in presenting the details of its investigative actions.

Egypt: The Egyptian Competition Agency (ECA) recognized for its strong internal team of experts and for the ties it had built to the business community. The agency was successful and was able to operate effectively with the cooperation of the highest level of Egyptian government.

Conclusion

Until today, about 120 countries around the world have competition law systems and many observers feel that it is now an inevitable necessity for Bangladesh to follow suit, especially given the country's infamous record of anti-competitive cartels, hoarding, black marketing of commodities, and other anti-competitive practices. However, implementation and execution of law have always been challenging for Bangladesh and if this trend continues, the market will remain unstable, small enterprises and potential new entrants will encounter obstacles and threats in entering into the market, thus the competition of the market will be

distorted. In addition, the basic rights of consumers and an absence of fair competition will become detrimental for both the economy and consumers.

Irrespective of the reforms and the establishment of the commission, Bangladesh is still possessing weak competition regime, which hindered the efficiency gains, and as a weak competition regime the interest of consumers is totally ignored. For Bangladesh, setting up an effective regime would be challenging and for this it would require, legal and regulatory reforms, implementation of rule of law, an independent Judicial system, and the development of civil society group is an inevitable necessity in protecting the consumers' interest, as they have an important role to play in raising consciousness, regarding vices of anticompetitive practices, education, media and social organization have a role to play in mobilizing a society for an appropriate competitive regime, and most importantly further deregulation and liberalization of the domestic economy.

Furthermore, competition policy is not a solution for promoting competitiveness, there are some other requirements as well, such as human capital, institutional infrastructure, ethical business codes and commitment to good governance. It is now, obvious that a competition act can be crucial for effective competitive constraints, can be a useful tool for fostering health competition, but it is unquestionably depending on a strong, neutral, transparent, skilled and committed oversight commission.

Tunisian Judicial system: A Continuous Progress toward the Judicial Independence

Baya Amouri¹

Abstract

This paper does not pretend to expose in detail the Tunisian judiciary system which remains complex. It settles for presenting mainly the theoretical jurisdictional organization of the system in a generalizable analytical framework. The work in this paper examines the judicial Tunisian system with a view to providing a deeper understanding of the management and administration of the different courts and tribunals of the judicial power. Historical method has been used to demonstrate the historical evolution of the Tunisian judicial system from the mid-nineteenth century to the present.

Introduction

The Tunisian judicial system is totally unique in its kind. Indeed, this judicial system which is different from those of Saudi Arabia, Afghanistan, Morocco or any other Arab country, is the result of the work of the Tunisian religious and political elites for almost two centuries. Indeed, the reform of the judicial system has been, always at the heart of political reform in Tunisia. Since 1840, judicial institutions have been put in place and their performance has been improved in response to a societal need. After the Tunisian Revolution of 2011, as we will see below, there has been an effort to reform the judiciary to get toward more independence. The ideas for reform in regard to judicial system have been consecrated in the new constitution of Tunisia. Thus, the Constitution adopted and stressed the importance of the independence of the Judiciary. In doing so, all kinds of interference in the functioning of the judicial system are now prohibited.

The paper is organized as follows: **Part 1** focus on the historical evolution of the Tunisian Judicial System; **part 2** provides a detailed treatment of the current organization of the Tunisian judicial system

Part 1: the historical evolution of the Tunisian Judicial System

Historically, the first Tunisian judicial instance the “*House of the Charaâ*” or “*Eddiwan*” “*La maison de Charaâ*” was created in 1856². Its implementation comes simply from the political system's response to a trouble in the relationship between judges, muftis³, and plaintiffs. On the one hand, judges of the time or Cadis⁴ were not immune from arbitrary dismissal and no regulatory protection covered them. They were working from their own homes, taking advice from the muftis who also practiced their tasks at home. On the other hand, the plaintiffs were not immune to covetousness, corruption, and intervention of any kind.

Indeed, the creation of “*the house of charaâ*” 1856 was an operation of reform of the judicial system, and it was the “*Shaykh al-Islam*”⁵ Mohamed Bayram⁶, who himself interpreted the

---

¹ A szerző a Szegedi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kar doktorandusza.

² Chemmam Mahmoud (1992): A synthesis of judicial history in Tunisia. El Wafa Publishing 157 p. (in Arabic)

³ Mufti is a muslim legal expert who is empowered to give rulings on religious matters.

⁴ Magistrat musulman qui remplit des fonctions civiles, judiciaires et religieuses.

⁵ Shaykh al-Islam”, “the Elder of Islam” or “the Master of Islam” is a title of respect for outstanding scholars of Islam. The title may also be used for the chief expert in Islamic Law of a city or kingdom.

founding text of “*Eddiwan*”. So there is no doubt that the basis of the modern Tunisian judicial system is a construction elaborated by the Tunisian former cadis and muftis of the 1850s. The founding text established the function of “*modern judge*” and improved his work conditions. The text gave the judge a specific place in which he settles disputes, created a corps of justice officials to help him in his function and defined the election procedures of Sheikh El Islam and Muftis.

As argued by Mahmoud Chemmam⁷ the “*Eddiwan*”’s law established more justice and reorganized the judicial procedures, but people continued to complain about arbitrariness, favoritism, nepotism, corruption and miscarriage of justice. Indeed, the continued civil disturbances and corruption prompted the British and French to force the Bey⁸ to issue the Fundamental Pact⁹ “*Ahd al-Amān*” in 1857 which was a set of revolutionary reforms and declaration of rights for subjects of the Bey of Tunis and all inhabitants living on his territory¹⁰. And here, it is important to highlight the fact that the fundamental pact resulted precisely, from an incident involving a Tunisian Jew, Batto Sfez, who was executed on orders of the Bey for having blasphemed Islam. As a matter of fact, the establishment of mixed courts to handle matters between Moslems and Jews was among the fundamental objectives of the Pact. A commission was appointed to implement changes and it united statesmen as Hayreddin Pasha¹¹ and religious representatives as Sheikh El Islam Mohamed Bayrem and the Mufti.

In addition, the implantation of reforms which lasted three and a half led to the promulgation of the first Tunisian Constitution on April 25, 1861. With in mind, it has come to recognised that the first constitution has an immediate link with the judicial system. The constitution created the law of Criminal and customary provisions “*kanoun al jinayat wal ahkem el irfia*” composed of 664 articles which cover, crimes of all kinds as well as a civil section of obligations and contracts. Moreover, this law was followed by the creation of judicial councils “*majaliss hikmia*” in the main cities of Tunisia (Kairouan, Sousse, Sfax ...). Mahmoud Chemmam, rightly point to the conclusion that these jurisdictions were operational before the protectorate and are not the result of any “*Western spirit*” but the response to a need of Tunisians¹². In 1864, the constitution was suspended as an emergency measure by the Bey. However, it can be noted that the commission, which has as a principal mission to

---

⁶ Mohamed Bayram V was born on March 1840 in Tunis and died on December 1889 in Helwan (Egypt) is a Tunisian intellectual and academic.

⁷ Sheikh el Fadhel Mahmoud Chemmam Ben Bashir was born in 1912 in Tunis and died on October 13, 2012. He held the “*Zeitounian*” diploma “*Tatwiaa*” and a degree in law. He had taught at Zitouna University and the Faculty of Law of Tunis. He has been a lecturer at the Higher Institute of Judiciary and a member of the High Islamic Council.

⁸ Muhammad II Ibn al-Husayn was born on September 1811 and died on September 1859. He was the eleventh Husainid Bey of Tunis, ruling from 1855 until his death. After his accession, he proceeded with reforms, including, on 10 September 1857, the Fundamental Pact which recognized religious freedom and equality before the law for all inhabitants of the country, regardless of their religion.

⁹ Fundamental Pact was the bearer of revolutionary reforms: it proclaims that all the inhabitants are equal and established the freedom of cults and commerce and especially gives foreigners the right of access to property and of the practice of all professions.

¹⁰ Encyclopædia Britannica : Tunisia, available at: <https://www.britannica.com/place/Tunisia/History#ref488027> [cit. 2018-11-04].

¹¹ Hayreddin Pasha, who born in 1820 and died in January 1890 was an Ottoman-Tunisian politician. First serving as Beylerbeyi of Ottoman Tunisia, he later achieved the high post of the Grand Vizier of the Ottoman Empire. He was a political reformer during a period of growing European ascendancy.

¹² Chemmam Mahmoud : *op. cit.* 170.

develop the Tunisian civil and criminal law worked only between 1896 and 1906¹³. After Tunisia gained its independence from France in 1956, a new constitution was drafted.

It was adopted on 1 June 1959¹⁴. The Constitution recognized, in the first paragraph of Article 65, the independence of the judicial authority to carry out judiciary functions. The constitution also referred to the legal framework in which judgments are rendered and enforced, the independence of the magistrates, their appointment, their guarantees, the composition of the Supreme Judicial Council, the high court and the Council of State and their competence¹⁵. However, the Constitution leaves to the legislature the freedom to decide on the organization of the courts, the procedures applicable to it, as well as guarantees recognized to judges. With this in mind, it has come to recognize that the Tunisian judicial Authority finds its legal basis not only in the Tunisian Constitution of 1959 but also in the organic law No.29 of 1967 of 14 July 1967¹⁶ on the organization of the judiciary, the High Council of the Judiciary and the special status of the judiciary¹⁷.

On the basis of the constitutional provision of 1959 and the law, the judicial system was divided into two orders, including several categories of judicial courts on the one hand and, on the other, the Council of State comprising the hierarchy of administrative courts and the Court of Auditors. In addition, there is a permanent military court to rule on offenses committed by soldiers under the rules of the code of procedures and military penalties promulgated by the decree of January 10, 1957. In the wake of the Tunisian revolution of 2011 also called "*the jasmine revolution*" or "*dignity revolution*", the Tunisian people could overthrow the presidential regime dominated by the political party of the Democratic Constitutional Rally¹⁸. The Tunisian people elected, on October 23, 2011, on the occasion of the first democratic and

---

¹³ Abdelaziz Thaâlbî: Tunisia martyrdom 1920. Dar El Gharb El Islami. 2nd edition. 1985.

¹⁴ The constitution of 1959 is considered as the founding text of the first Republic of Tunisia. It was drafted and approved by the national constituent assembly elected according to the Beylical decree dated December 29, 1955. The constitution of 1959 was enacted by law n°59-57 dated June 1st, 1959 only in the Arabic language. It was amended sixteen times the first being in 1965 and the last in 2008. The application of the constitution of 1959 was suspended after the revolution of January 14, 2011, and it was decided to put an end to its provisions according to article 27 of the constituent law n° 2011-6 dated December 16, 2011, relating to the provisional organization of public authorities.

Reference: Republic of Tunisia presidency of the Government, Legislation TN national portal of legal information

¹⁵ Tunisian Constitution of 1959 art. 64, 65, 66, 67, 68 and 69.

¹⁶ J.O.R.T No. 30 of July 14, 1967.

¹⁷ As amended and supplemented by the following laws:

- Law n° 67-30 of August 5th, 1967- J.O.R.T n° 34 of August 8th, 1967.

- Law No. 69-5 of January 24, 1969- J.O.R.T No. 4 of January 28, 1969.

- Law No. 71-19 of May 3, 1971- J.O.R.T No. 20 of April 30, 1971.

- Law n° 73-48 of August 2, 1973- J.O.R.T n° 29 of July 31, 1973.

- Organic Law No. 77-1 of March 7, 1977- J.O.R.T No. 15 of March 1, 1977.

- Law n° 85-79 of August 11, 1985- J.O.R.T n° 59 of August 16, 1985.

- Organic Law n° 86-72 of July 28, 1986- J.O.R.T n° 43 of August 1, 1986.

- Law n° 87-14 of April 10, 1987- J.O.R.T n° 27 of April 14, 1987.

- Organic Law n° 88-73 of July 2, 1988- J.O.R.T n° 47 of July 8, 1988.

- Decree-Law No. 88-1 of 15 September 1988- J.O.R.T No. 61 of 16 September 1988.

- Law No. 88-113 of 27 October 1988- J.O.R.T No. 74 of 1 November 1988.

- Organic Law n° 91-9 of February 25, 1991- J.O.R.T n° 17 of March 1, 1991.

- Organic Law n° 2005-81 of August 4, 2005- J.O.R.T n° 64 of August 12, 2005.

¹⁸ The Democratic Constitutional Rally or Democratic Constitutional Assembly Rassemblement Constitutionnel Démocratique, sometimes also called Constitutional Democratic Rally in English referred to by its French initials RCD, formerly called Neo Destour then Socialist Destourian Party, was the ruling party in Tunisia from independence in 1956 until it was overthrown and dissolved in the Tunisian revolution in 2011. It was an authoritarian political party.

free election organized since the country's independence in 1956, a National Constituent Assembly of Tunisia. This assembly drafts Tunisia's new constitution, providing Tunisia with a semi - presidential, unicameral democratic republican and multipartite regime. As a result, on January 27, 2014, Tunisia adopted a new Constitution. The development process remains unique in a country emerging from a dictatorship. The Judicial Authority is governed by articles 102 to 117 of the Constitution Text, forming Title II of Chapter V of the Constitution, devoted to the judiciary power and many other laws like. Indeed, the Constitution of 2014 protects the independence of the judiciary, article 102 states: "*The judiciary is independent. It ensures the administration of justice, the supremacy of the constitution, the sovereignty of the law, and the protection of rights and freedoms. Judges are independent with the law the sole authority over them in discharging their functions....*" In addition, the new 2014 Constitution's provisions reference in Title Five a newly crafted independent judicial authority led by the New Council "*the Supreme Judicial Council*" invested with authority to oversee not only the independence of the judicial function in adjudicating cases but, in addition, as set forth in Articles 113 and 114, the independence of the institutional framework that undergirds the judicial and court systems. It's important to highlight the fact that prior to passage of the new 2014 Constitution, the president of the Supreme Judicial Council was the president of the republic and the Vice-President of the council was the Minister of Justice. After the revolution of 2011, the creation of the Supreme Council of the Judiciary was adopted in a completely different way, which consecrates the judicial independence. In fact, the council should be, from now on, independent from the other branches of government. Despite the decline of the influence of the president of republic on the council, he still has some powers. In doing so, the Constitution of 2014 modified the institutional governance of the country's judicial landscape while retaining its basic institutional framework¹⁹.

Part 2: The current organization of the Tunisian judicial system

At the basic level, the Tunisian courts can be seen as organized into; ordinary courts "*ordre judiciaire*", which handle criminal and civil litigation and administrative courts "*ordre administrative*" which supervise the government and handle complaints. This structure was based on the model imposed by the French colonial authority. Moreover, the financial and military jurisdictions are a part of the judicial system.

I- Jurisdictions of the Judiciary Order

As mentioned above, the judicial Jurisdictions are governed by the law No. 67-29 dated 14 July 19, 1967, on the organization of the judiciary, the High Council of the Judiciary and the special status of the judiciary. These courts have jurisdiction to rule on all civil and criminal cases that the law does not entrust to other jurisdictional bodies. The number of those courts is 142 jurisdictions.

1- The Cantonal Courts

The cantonal court is the lowest instance, in the hierarchy Jurisdictional Court of Tunisia. **In civil matters**, the court has jurisdiction to hear claims that the value of which does not exceed TD 7,000 as well as matters relating to nationality, labor issues and occupational

---

¹⁹ The Assessment of Management and Administration in the Tunisian Court System was conducted in Tunisia from 19 January to 1 February 2015 and it was jointly sponsored by the National Center for State Courts (NCSC) in Williamsburg, Virginia, USA, the International Legal Assistance Consortium (ILAC) in Stockholm, Sweden, and the International Association for Court Administration (IACA) in Arlington, Virginia, USA.

diseases .A single judge hears cases in the Cantonal courts. Appeal of a judgment from a cantonal court is made to the Courts of First Instance. The cantonal judge has jurisdiction to hear claims for possessor actions and demands for alimony introduced on a purely principal basis. The judgment rendered in the alimony matters is enforceable notwithstanding appeal.

Nevertheless, the cantonal judge is allowed to take decisions in summary procedure “*référé*” only in the following cases: 1. in the case of preventive seizure “*saisies*”, if the amount of the seizure does not exceed its jurisdiction; 2. In the case of urgent reports; 3. In the case of difficulties arising in the execution of his decisions, even reversed on appeal; 4. In the case of stay of execution of judgments rendered when they are struck by third oppositions. In addition, the cantonal judge is empowered to make the final decision on adoption and tax litigation matters.

In criminal matters, the cantonal judge is responsible in the last resort for the contraventions. The cantonal judge decides as well, in the first instance, offenses punishable by a term of imprisonment not exceeding one year or a fine of not more than one thousand dinars. However, the court of the first instance remains exceptionally competent with regard to the offenses of injury and an unintentional fire. Moreover, the cantonal judge decides on misdemeanours attributed to him by a special text. In the same vein, the cantonal judge is responsible for issuing death and nationality certificates, for receiving the oath of the customs officers and for signing the civil family record book. In Tunisia, the number of cantonal courts is 84. The organizational framework of the courts is simple .A single judge hears cases in the cantonal Court. Prosecutors are not involved either in supervising court clerks and other support staff, and they have no role in administering the courts. The cantonal court does not have prosecutorial offices attached to them. Instead, the court president, in addition to his or her judicial functions, simultaneously performs certain prosecutorial functions in consultation with the public prosecutor. The cantonal court organizational framework doesn’t include investigative judges because the minor torts or contraventions that fall within the jurisdiction of the district courts do not merit such formal investigations²⁰.

2- Courts of First Instance

The Courts of First Instance are empowered to hear all civil and criminal cases except those falling under the jurisdiction of cantonal justices. It serves as the appellate courts for the cantonal court of his district as well. Moreover, the Courts of First Instance have jurisdiction to rule on the decisions of Labor Courts “*Conseil de prud’homme*” as well. Furthermore, cases which began in by the courts of first instance may be appealed to the appeal courts. Appeals of cantonal court judgments decided by courts of first instance may not be appealed to the appeal courts, but, rather, relief may be sought from the Supreme Court²¹. Each court of the first instance consists of several chambers. The court shall be composed of a president and two judges when it comes to deciding on a misdemeanor and of a panel of judges: a president, councilors and two magistrates when it came to deciding on a felony²². However, it is important to highlight the fact that, the authority structure in Tunisia’s 28 general jurisdiction first instance tribunals is based on a bifurcated management organization which is not common among civil law systems²³. Besides, the court president or chief

---

²⁰ Ibid. 26

²¹ Code of criminal procedure, approved by Law No. 68-23 of July 24, 1968.

²² Tunisian Code of criminal procedure, art.205

²³ Report Tunisia 2015 Assessment of The Tunisian Court System *op. cit.*23.

magistrate is responsible for oversight all judicial magistrates and all criminal investigative magistrates assigned to the first-instance courts. By contrast, the public prosecutor is responsible for managing and supervising all deputy prosecutors assigned to the first instance tribunal and he is responsible for determining, at the conclusion of all preliminary criminal investigations, whether to dismiss the case, remand it to the Rogatory Commission for further investigation. Each first instance court moreover has a chief clerk or court administrator position that is responsible for the day-to-day coordination of all core court support functions associated with case processing and court hearings.

3- Courts of Appeals:

The Courts of Appeals in Tunisia examine previously judged litigation. **In civil matters**, the Appeals Courts have jurisdiction to hear appeals of decisions rendered by the courts of first instance except where the decision was an appeal from a decision of a Cantonal Court. As already mentioned, cases that were originally heard in the Cantonal Courts and appealed to the Courts of First Instance may be further appealed to the Supreme Court. **In criminal matters**, the Court of Appeals is ultimately empowered to hear appeals, felonies and misdemeanors tried by the Court of the First instance and felonies tried by the Court of the First Instance at the seat of a court of appeal²⁴.

In administrative matters, the Court of Appeal is competent to hear appeals against the decisions of professional bodies such as the Tunisian Order of Lawyers “Tunisian Bar Association”, as well as recourse against the constraints and certain fiscal matters as a first-degree court. The Court of Appeal is composed of several chambers. Each chamber consists of a president and two to four counselors. Moreover, each Court of Appeal includes at least one indictment chamber which has the function of the selection of cases. The chamber examines whether there is a misdemeanor or felony, orders the release of the individual or his deposition, and in the case of a presumption of guilt, it refers the accused to relevant jurisdiction or pronounces the indictment in the Criminal Court²⁵.

Currently, the authority structure in Tunisia’s 12 courts of appeals is similar to that of its First instance Tribunals, also based on a bifurcated management organization but with minor differences. The Appeals Court president is responsible for managing and overseeing all appeals magistrates assigned to the appeals court; also include oversight and supervision of all of the court presidents and magistrates of the First Instance Tribunals located within the geographic jurisdiction of the Court of Appeals²⁶. The general prosecutor attached to each Court of Appeals oversees and supervises all deputy appeals prosecutors assigned to the Court of Appeals prosecutorial office, and the appeals court chief clerk and all appeals court support staff²⁷.

4- The Court of Cassation:

The Court of Cassation or the Tunisian Supreme Court is Tunisia’s court of final appeal. It was established under the name “Tribunal de Cassation” in 1956 by the decree of August 3, 1956, based on the model of the French Court of Cassation²⁸. It has jurisdiction to review the

---

²⁴ Tunisian Code of criminal procedure, art. 126 amended by Law No. 2000-43 of 17 April 2000 and Article 103 of the Code of Child Protection amended on 22 May 2000.

²⁵ Tunisian Code of criminal procedure, art. 116 and 119

²⁶ Report Tunisia 2015 Assessment Of The Tunisian Court System p. 24

²⁷ Ibid.

²⁸ Serge Guinchard, André Varinard and Thierry Debarb : Judicials institutions, (Institutions juridictionnelles), 11th edn., Paris: Dalloz, 2011 (In French).

law, and to certify questions of law and to determine miscarriages of justice and examines decisions appealed from either the Appeals Court or from the Courts of First Instance sitting in its appellate capacity.

The Court has one criminal and three civil divisions and its territorial jurisdiction covers, the entire territory of the Republic.

In civil matters, the remedy of appeal is possible against the decisions rendered last resort only in seven cases determined by Article 175 of the Code of Civil and Commercial Procedure including the violation of the law. **In criminal matters** and according to Article 258 of the Code of Criminal Procedure the Supreme Court does not examine the substantive aspects of the case on appeal, and only points of law may be appealed to it.

It is important to highlight the fact that submitting a lawsuit to the review of the Court of Cassation does not automatically suspend the execution of the original judgment. In case the Court of Cassation voids a lower court judgment, the matter is resubmitted to another judge or panel of judges of the court which rendered the original judgment.

In addition, the court has jurisdiction over the settlement of judges and the dismissal from one court to another. However, the Court does not have jurisdiction over cases involving claims against administrators or public bodies, which fall within the jurisdiction of the Administrative Court, for which the Council of State acts as the Supreme Court of Appeal; nor over cases involving constitutional issues, which fall within the jurisdiction of the Constitutional Council; nor over cases involving disputes about which of these courts has jurisdiction, which are heard by the Jurisdictional Disputes council.

II- Jurisdictions of the Administrative Order

Under the old Tunisian Constitution of 1959, the Administrative Court and the Court of Auditors were within the framework of a state council. Tunisia's new constitution of 2014, with the State's commitment to reinforcing decentralization throughout the country²⁹, restructured the judiciary powers, while leaving the classic function of the administrative branch essentially intact³⁰. Article 116 of the Constitution states that "*the administrative judiciary is composed of the Supreme Administrative Court, administrative courts of appeal, and administrative courts of first instance*". The Administrative Court is organized by Law No. 72-40 of 1 June 1972, supplemented and amended several times³¹ has jurisdiction over any abuse of power by the administration as well as all administrative disputes. The administrative judiciary shall exercise consultative functions, in accordance with the law. However, the new Constitution implements ambitious structural reforms in order to improve the performance of the Tunisian administrative jurisdiction³². In May, 2018, 12 new administrative courts were established. Prior to the creation of these regional chambers, all complaints concerning violations and abuse of power by public authorities were filed with the

---

²⁹ Tunisian Constitution of 2014 art. 14.

³⁰ Vanessa Szakal. Tunisia's new regional administrative courts: What challenges lie ahead? 2018 available at : <https://nawaat.org/portail/2018/03/21/tunisia-new-regional-administrative-courts-what-challenges-lie-ahead/> [cit. 2018-11-15].

³¹ Organic law n° 2011-2 dated 3 January 2011, amending and completing law n° 72-40 dated 1st June 1972, relating to the Administrative Tribunal.

³² IRZ Conference dealing with Tunisian Administrative Jurisdiction, 2014 .available at: <https://www.irz.de/index.php/en/tunisia/211-irz-conference-dealing-with-tunisian-administrative-jurisdiction> / [cit. 2018-11-15].

administrative judiciary headquartered in the capital Tunis. Thus, the objective of the reform was the decentralization and breaking up centralized decision-making powers, at once, enabling more effective controls of local authorities and rendering recourse to the judiciary more accessible to citizens.

III- Financial Judiciary

Article 117 of the Constitution of 2014 states that “*the Financial Judiciary is composed of the Court of Audit with its different bodies. The Court of Audit oversees the sound management of public funds in accordance with the principles of legality, efficiency and transparency. The Financial Judiciary rules on the accounts of public auditors. It assesses accounting methods and sanctions errors and failings that it discovers. The Financial Judiciary assists the legislative and executive powers in overseeing the execution of the Finance Law and the closure of the budget*”. However, the organization, mandate and procedures of the Court of Audit, as well as the statute of its judges, are regulated by Law No. 1968 - 8 of March 8, 1968, completed and amended several times.

IV- The military judiciary

Concerning military justice, the Constitution of 2014 provides in the article 110 that “*Military courts are competent to deal with military crimes. The law shall regulate the mandate, composition, organization, and procedures of military courts, and the statute of military judges*”. The Tunisian Permanent Military Court has jurisdiction to rule on offenses committed by soldiers under the rules of the Code of Procedures and Military Penalties promulgated by the Decree of 10 January 1957³³. As a matter of fact, the 1967 Military Justice Code, as amended by two decrees, the law adopted on 29 July 2011 assigned to the military courts a jurisdiction that goes beyond that required by the Constitution. The amendment made by Decree-Law No. 2011-69 of 29 July 2011 has not removed the jurisdiction of the military courts over civilians and non-military crimes committed by members of the army. Moreover, the common crimes committed by civilians can be brought before military courts when the victim belongs to the army³⁴. Military courts also have jurisdiction for offences committed to the detriment of the army. Article 91 of the Military Justice Code provides for a penalty of up to 3 years in prison against anyone “*who is guilty [...] of insulting the flag or the army, attacking the dignity, reputation, morale of the army, or acts liable to undermine military discipline, obedience and respect due to superiors, or criticism on the action of the military hierarchy or officers the army, thereby undermining their dignity*”. The Minister of Justice chairs the board of the military judiciary and proposes the appointment and promotion of military judges. However, the decisions of Military Courts cannot be appealed in the Court of Appeal, but are opposable to the Court of Cassation.

---

³³ Code of Military Justice, enacted by decree of 10 January 1957, all the texts that have amended or supplemented, including Law No. 2000-56 of 13 June 2000.

Decree No. 87-454 of 10 March 1987 amending and supplementing Decree No. 79-735 of 22 August 1979 organizing the Ministry of National Defense.

Decree No. 82-1405 of 30 October 1982, setting up permanent military court in Sfax as amended by Decree No. 2001-1535 of 2 July 2001

Decree N° 93 - 1554 26 July 1993 on the establishment of a permanent military court Kef as amended by Decree N° 2001 - 1536 of 2 July.

³⁴ CIJL. Attacks on Justice. March 1997 – February 1999, Geneva, 1999, p. 271s. FIDH. Judicial observation mission in front of the Military Tribunal of Tunis of 17-19.8.92. Paris, October 1992, p. 24.

Conclusion

Despite all the effort to make the judiciary system independent, there are still challenges to raise. Tunisia needs to make the justice system fully independent from the government, a system in which ministers do not interfere in prosecution decisions or trials. There is also a need to fight against the corruption existed within the circles of judges, lawyers, administrators, police, and security. However, the judicial and court systems remain for the time being subject to the management and administrative oversight of the Interim Council and the Ministry and the fear of the executive interference in the judicial branch still exists.

Szegedi Tudományegyetem
Állam- és Jogtudományi Kar
Doktori Iskola
Jogösszehasonlítás
JOÖH/PhD

**A SARÍA ALKALMAZÁSA A CSALÁDJOG TERÜLETÉN AZ
EGYESÜLT KIRÁLYSÁGBAN**

Forrás: Origo¹

Baranyi Emese Zsuzsanna

PhD hallgató

ÁJTK DI

2016. december

---

¹ <http://www.origo.hu/nagyvilag/20090327-islam-jog-muszlimok-sariabiroseg-londonban.html> Letöltés dátuma:

Az 1980-as évektől tekinthető számottevőnek a bevándorlás Európába, és elsősorban az egykori gyarmattartó országokba irányult a hajdani gyarmatokból.² A bevándorlók jelentős része iszlám vallású országokból érkezett. Franciaországban a '90-es évekre már meghaladta a négymilliót a bevándorlók száma, akik nagyrészt a volt észak-afrikai kolóniákról (Algéria, Marokkó, Tunézia) emigráltak.³ A hidegháborút követően a vasfüggöny megszűnése után Németországban például megháromszorozódott a bevándorlók száma, 1986 és 1992 között egymillióról majdnem hárommillióra nőtt.⁴ A Németországban élő bevándorló csoportok közül a török vendégmunkások létszáma a legmagasabb egy 1961-es kétoldalú egyezménynek köszönhetően.⁵ Pontosan nem lehet tudni a török származású német lakosság számát, de nagyságrendileg 2,7 millióan lehetnek.⁶ Az Egyesült Királyságba már a második világháborút követő időszakból folyamatosan áramlott be a volt gyarmatokról a lakosság, 1992-re a számuk ott is elérte a hárommilliót. A bevándorlók nagy része Dél-Ázsiából, Indiából, Pakisztánból és Bangladesből érkezett az egykori anyaországba. A brit kormány már az 1960-as és az 1970-es években lépéseket tett a muszlim lakosság integrálása érdekében tiszteletben tartva a kulturális identitásukat.⁷ Rövid tanulmányomban be szeretném mutatni a brit muszlim kisebbség térnyerését, illetve a saría jogrendszer egyes elemeinek beépülését, elfogadottságát az Egyesült Királyságban elsősorban a családjog területén. Kérdésfeltevésem, hogy a vallási jogrendszeren alapuló alternatív vitarendezési fórumok mennyire járulhatnak hozzá a multikulturalizmus működéséhez.

---

² HÁRS, Ágnes: A nemzetközi migráció néhány problémájáról. 1992.

(<http://www.szociologia.hu/dynamic/9202hars.htm> Letöltés dátuma: 2016. november 9.)

³ ORAND, Michaël: Combien d'immigrés en France? 2012. (<http://projet.pcf.fr/23976> Letöltés dátuma: 2016. november 9.)

⁴ CSERESNYÉS, Ferenc: Migrációs potenciálok és trendek Európában. 1996. 1. oldal
(<http://epa.oszk.hu/00000/00036/00027/pdf/02.pdf> Letöltés dátuma: 2016. november 6.)

⁵ NATHANS, Eli: The Politics of Citizenship in Germany: Ethnicity, Utility and Nationalism, Berg Publishers, 2004. ISBN 1-85973-781-1

⁶ Westfälische Wilhelms-Universität Münster, Integration und Religion aus der Sicht von Türkeistämmigen in Deutschland, 2016. (http://www.uni-muenster.de/imperia/md/content/religion_und_politik/aktuelles/2016/06_2016/studie_integration_und_religion_aus_sicht_t_rkeist_mmiger.pdf Letöltés dátuma: 2016. november 16.)

⁷ LEPORE, Christopher R.: Asserting State Sovereignty Over National Communities Of Islam In The United States And Britain: Sharia Courts As A Tool Of Muslim Accommodation And Integration, 2012. 4. oldal (West Law: <https://lawschool.westlaw.com/>, Letöltés dátuma: 2016. október 25.)

Történeti áttekintés

Az Európában élő iszlám vallású lakosságra jellemző, hogy ragaszkodik a vallási jogrendszeréhez, az úgynevezett saría joghoz, fontosabbnak tartja a muszlim vallási előírások betartását, mint a befogadó ország törvényeihez való igazodást, függetlenül attól, hogy mely államban tartózkodik.⁸ Az állam hivatalos jogrendszerének viszont primátusa van bármely kulturális vagy vallási jogi szabályozással szemben. A nyugati államberendezkedés egyik alapvető pillére pedig a szekularizáció, vagyis az állam és a vallás szétválasztása. Ugyanakkor a személyiségi jogok védelme és az egyéni szabadságjogok is kiemelt szerepet játszanak a nyugati demokráciákban. A multikulturalizmus megfelelő működéséhez az államnak figyelembe kell vennie a más kulturális környezetből érkező csoportok egyéni igényeit, illetve a kisebbségben élő vallási csoportoknak törekedniük kell a befogadó állam jogrendszeréhez való alkalmazkodásra. Egy kulturálisan eltérő közösség integrációja és alkalmazkodása egy új környezethez hosszú folyamat és mind a befogadó féltől, mind a befogadott csoporttól nyitottságot és együttműködést igényel. Annak ellenére, hogy sokáig a brit jogrendszer idegenkedett attól, hogy bármilyen formában hivatalosan elismerje vagy figyelembe vegye a muszlim jogot, azt sem lehet állítani, hogy szemet hunyt az utóbbi évtizedekben az egyre növekedő muszlim közösség igényei felett.

A Brit Birodalom több száz éves kapcsolatban állt az indiai szubkontinenssel, melyet gyarmatává tett. A mai Indiából, Pakisztánból és Bangladesből a második világháború után kezdtek nagyobb számban bevándorlók érkezni Nagy-Britanniába az akkoriban fellépő nagy munkaerőhiány miatt. Az újonnan érkezők nem letelepedési szándékkal jöttek az anyaországba, ezért átmeneti lakosoknak tartották magukat, és az otthoni jogrendszert tekintették magukra hatályosnak. Nagy-Britanniának liberális bevándorlási politikája volt, a Brit Birodalomban élő összes polgárnak lehetővé tette a szabad belépést és letelepedést Nagy-Britanniában. A gyarmatokról érkező bevándorlók nagyrészt iskolázatlanok és szegények voltak, és diszkriminatív elbánásban részesültek Nagy-Britanniában. Ahogy az ideiglenes időtartamra érkező bevándorlók elkezdtek véglegesen letelepedni az országban, megszigorították és határokat szabtak a bevándorlásnak.

---

⁸ Westfälische Wilhelms-Universität Münster, Integration und Religion aus der Sicht von Türkeistämmigen in Deutschland, 2016. 3. oldal (http://www.uni-muenster.de/imperia/md/content/religion_und_politik/aktuelles/2016/06_2016/studie_integration_und_religion_aus_sicht_t_rkeist_mmiger.pdf Letöltés dátuma: 2016. november 16.)

Mivel a bevándorlók tartottak attól, hogy a jövőben még inkább szigorítani fognak a bevándorlási szabályokon, a családjaikat is maguk után hívták a brit szigetre. Ennek következtében az 1970-es években rohamosan elkezdett növekedni a muszlim kisebbség száma is az országban, 2010-re már körülbelül hárommillióan voltak. Az 1960-as és az 1970-es évek alatt a brit kormány arra törekedett, hogy a muszlim bevándorlókat integrálja a szélesebb nemzeti közösségbe úgy, hogy azok megtarthassák kulturális identitásukat. Ebben a két évtizedben a brit kormány jellemzően támogatta a muszlim közösségeket: iskolákat alapíthattak, hozzájuthattak halal ételekhez és gyakorolhatták vallásukat. A muszlim közösségek ez idő alatt hozzászoktak, hogy maguk kezeljék a vitáikat a közösségen belül.⁹

A 2011-es népszámláláskor a vallási hovatartozás tekintetében a muszlim vallásúak voltak a második legnagyobb vallási csoport a keresztények után Angliában és Walesben. Mintegy 2,7 millióan (a lakosság 5%-a) muszlimnak vallották magukat. Származási országukat illetően az iszlám vallású lakosság nagyon sokszínű. Legnagyobb részük Pakisztánból származik (38 %). Számuk lényegesen megnőtt a 2001-es népszámláláshoz képest: 658.000-ről több mint egy millióra emelkedett a pakisztáni származásúak száma Angliában és Walesben tíz év alatt. A bangladesi származású muszlimok is számottevően vannak jelen (402.000 fő). Fontosnak tartom kiemelni, hogy a legutóbbi népszámláláskor a vallási felekezetek közül a muszlim vallásúak között volt legnagyobb az aktív keresők mértéke. Ennek legfőbb oka, hogy sok a diák és háztartásbeli közöttük. Az életkor tekintetében a muszlimok bizonyultak a legfiatalabb vallási csoportnak nemcsak a 2011-es, hanem a 2001-es népszámláláskor is. Majdnem a muszlim lakosság fele 25 év alatti (48%-uk, 1,3 millióan), és 88 %-uk pedig 50 év alatti (2,4 millióan). A 2011-es census kapcsán érdekes adat, hogy a muszlim vallásúak több mint a fele (53 %) nem az Egyesült Királyságban született. Ugyanakkor az előző népszámláláshoz képest az Egyesült Királyságban született muszlimok száma is több mint félmillióval nőtt 718.000-ről 1,2 millióra.¹⁰

---

⁹ LEPORE, Christopher R.: Asserting State Sovereignty Over National Communities Of Islam In The United States And Britain: Sharia Courts As A Tool Of Muslim Accommodation And Integration, 2012. 4. oldal (West Law <https://lawschool.westlaw.com/> Letöltés dátuma: 2016. október 25.)

¹⁰ Office for National Statistics (UK) honlapja. Full story: What does the Census tell us about religion in 2011? 2011. (<https://www.ons.gov.uk/peoplepopulationandcommunity/culturalidentity/religion/articles/fullstorywhatdoesthecensusstellusaboutreligionin2011/2013-05-16> Letöltés dátuma: 2016. december 2.)

Hagyományosan az iszlám kultúrában a közösségek maguk törekednek a viták békés rendezésére. Az iszlám valláson alapuló jogi gyakorlat szerint elfogadott volt az alternatív vitarendezési formák alkalmazása, az iszlám jog története pedig bővelkedik a különböző hivatalos és nem hivatalos vitarendezési eljárásokban.¹¹ A Korán és a Hadísz (vagy Szunna), az iszlám joggyakorlat legfontosabb forrásai, többször utalnak az emberi értékítélet fontosságára a vitarendezéseknél. A tanácskozást (*sura*), vagyis a vitás ügyek közös megegyezéssel történő rendezését alapelvnek tekinti az iszlám. A Koránban például az szerepel, hogy azok cselekszenek helyesen, akik „megtanácskozzák egymás között az ügyeket”. Az ügynevezett idzsma, azaz a jogtudósok egybehangzó vélekedése jelenti a saría jog gyakorlati alapját. A döntéshez nem szükséges, hogy az ítélezésben résztvevő jogtudósok mindegyike ugyanazon a véleményen legyen. A lényeg, hogy a döntést a jogtudósok széleskörű konszenzusa alapján hozzák meg.¹²

A döntőbíróági eljárásokat kezdték el követni a Nagy-Britanniában élő muszlim közösségek is, mint egy válaszként az őket ért faji diszkriminációra és társadalmi kirekesztésre. Nagy-Britannia szerte az egyes muszlim hitű csoportok kialakították a saját vitarendezési fórumaikat. A muszlimok inkább az alternatív iszlám vitarendezési fórumokhoz, az ügynevezett saría bíróságokhoz fordultak, mert sokkal szívesebben tárgyalták meg a problémáikat a velük egy értékrendet követőkkel, akik az iszlám jog elvei alapján adtak megoldást a vitás ügyeikre. Például az **1982**-ben alapított **Iszlám Saría Tanács** (*Islamic Shari'a Council*)¹³ döntőbíróágként és közvetítőként működik a mai napig a kelet-londoni irodájában. Az országszerte megalakult saría bíróságok több száz *magánjogi esettel* foglalkoztak az utóbbi évtizedekben úgy, mint a házasság, a válás és az örökösödés.

A legtöbb vitás ügyet a saría bíróságoknak a fiatal nők válás iránti kérelme teszi ki. 2010-ben az Iszlám Saría Tanács már általános hatállyal egy négy lépcsős folyamatot írt elő a válni kívánó nők számára: polgári válópert kell kezdeményezniük; bizonyítaniuk kell, hogy a válóper beadása előtt

---

¹¹ BROYDE, Michael J., BEDZOW, Ira, PILL, Shlomo C.: The Pillars Of Successful Religious Arbitration: Models For American Islamic Arbitration Based On The Beth Din Of America And Muslim Arbitration Tribunal Experience. 2014. 5. oldal (West Law , <https://lawschool.westlaw.com/> Letöltés dátuma: 2016. október 25.)

¹² BADÓ, Attila, BENCZE, Mátyás: Betekintés a jogrendszerek világába. Az iszlám jog alapjai. Studio Batiq, 2007. 248-249. oldal

¹³ Muslim Arbitration Tribunal honlapja (<http://www.islamic-sharia.org/aboutus/> Letöltés dátuma: 2016. november 28.)

már egy évvel külön éltek a férjüktől; közös gyermek esetén biztosítaniuk kell, hogy a férj is láthassa a gyereket; és bizonyos esetekben vissza kell szolgáltatniuk a férjüknek a házasságkötéskor adott hozományt.

Bár a legtöbb saría döntőbíróági ügy kikerüli a brit polgári jogot és az államilag kötelező hatályú döntést hozó vitarendezési formát, ugyanakkor segíti megőrizni a kisebbség kultúráját és a közösségi értékeket. Sok muszlim bevándorló nincsen tisztában a brit igazságszolgáltatási eljárásokkal és jogrendszerrel, ezért előnyben részesítenék a rugalmasabb döntőbíróágokat, amelyek nem igényelnek annyi jogi formaságot és bürokráciát. A Nagy-Britanniában működő saría döntőbíróágok elfogadják egymás ítéleteinek a legitimitását és konszenzust alakítanak ki bizonyos ügyek eljárásának a tekintetében (pl. válás). Viszont a saría bíróságok ítéletei nem tartoznak az angol polgári joghatóság alá, vagyis kérdéses, hogy az angol polgári bíróságok figyelembe veszik-e a saría bizottságok döntéseit.¹⁴

Angliában mély gyökerei vannak az olyan döntőbíróágoknak, amelyek nem a hivatalos igazságszolgáltatási intézményrendszer részei. Már a tizedik századtól kezdve szerepet játszottak az alternatív vitarendezési módot biztosító döntőbíróágok Angliában, elsősorban kereskedelmi viták megoldásában. Bár a „*common law*” a döntőbíróági eljárások felett állt, de jogi keretet adott a döntőbíráskodásnak és fórumot biztosított a döntőbíróágok ítéleteinek végrehajtásának. 1698-ban fogadták el a döntőbíráskodásról szóló törvényt (*Arbitration Act*), amely lehetővé tette a bíróságoknak, hogy elfogadják a döntőbíróágok által hozott ítélezést, amennyiben a felek előre megegyeztek abban, hogy bármilyen ítéletet tudomásul vesznek.¹⁵ A 19. századtól több döntőbíráskodásról szóló törvényt hoztak, amelyek egyre jobban korlátozták a jogi beavatkozást a döntőbíráskodási eljárásokba. Legutóbb **1996-ban reformálták meg a döntőbíráskodásról szóló törvényt**¹⁶, amelynek célja, hogy megszilárdítsa a már lefektetett döntőbíráskodással kapcsolatos szabályokat, illetve beépítse a legújabb változásokat. Az 1996-os törvény első részében lefektetett alapelvek között szerepel, hogy a felek szabadon állapodhatnak meg arról, hogyan oldják meg a

---

¹⁴ MARET, Rebecca E., Mind The Gap: The Equality Bill And Sharia Arbitration In The United Kingdom, 2013. 2-4. oldal (West Law, <https://lawschool.westlaw.com/> Letöltés dátuma: 2016. október 25.)

¹⁵ SAYRE, Paul L., Development of Commercial Arbitration Law. 1928.
(<http://www.repository.law.indiana.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=3249&context=facpub> Letöltés dátuma: 2016. december 10.)

¹⁶ Arbitration Act 1996 (<http://www.legislation.gov.uk/ukpga/1996/23/contents> Letöltés dátuma: 2016. december 3.)

vitájukat. Nem sokkal a törvény beiktatása után muszlim jogászok úgy értelmezték a törvényben leírt általános elveket, hogy azok legitimálják a saria bíróságokat mint választottbíróági testületeket, és a döntéseik jogilag kötelező erejűek.

A muszlim közösség önszervezésének szempontjából fontosnak tartom megemlíteni a ma is működő **Britannia Muszlim Tanácsát** (*Muslim Council of Britain*)¹⁷, amelyet **1997**-ben hoztak létre és ma már több mint 500 nemzeti, regionális és helyi muszlim szervezet, mecset, jótékonyági szerv és iskola a tagja. A brit muszlim szervezeteket magába foglaló ernyőszervezet arra törekszik, hogy a muszlim közösség hozzájáruljon egy összetartó, igazságos és sikeres brit társadalom eléréséhez. Céljaikat hat pontban fogalmazták meg:

1. „Az együttműködés, az egyetértés és az egység támogatása a muszlim ügyek tekintetében az Egyesült Királyságban.
2. Az összes létező kezdeményezés ösztönzése és segítése, amely a muszlim közösség javát szolgálja.
3. Munkálkodás az iszlám és a muszlimok felvilágosultabb megbecsüléséért a szélesebb társadalomban.
4. A muszlim közösség számára egy méltányos és megfelelő jogokat biztosító helyzet kialakítása a brit társadalomban.
5. A muszlimokat ért hátrányok és diszkrimináció felszámolása.
6. Jobb közösségi kapcsolatok elősegítése és a társadalom egészének a javára szolgáló munkálkodás.”¹⁸

Az Iszlám Saria Tanács alá tartozó saria bíróságok már évtizedek óta működtek az Egyesült Királyságokban, de ezek a bíróságok nem követtek formális, átlátható eljárást és nem egy szekuláris jogi keretben működtek. Ezeket a magánpénzből finanszírozott bíróságokat kizárólag a helyi hittudósok szervezték meg. Ezért ezeknek a bíróságoknak az ítéletei nem voltak kötelező erejűek és jogilag érvényesíthetőek, vagyis a felperes csak az alperes hajlandóságára hagyatkozhatott az ítélet betartását illetően.¹⁹ A fennálló helyzetet egy muszlim jogász a **Muszlim**

---

¹⁷ The Muslim Council of Britain honlapja (<http://www.mcb.org.uk/about-mcb/> Letöltés dátuma: 2016. december 3.)

¹⁸ The Muslim Council of Britain honlapja

¹⁹ BROYDE, Michael J., BEDZOW, Ira, PILL, Shlomo C.: The Pillars Of Successful Religious Arbitration: Models For American Islamic Arbitration Based On The Beth Din Of America And Muslim Arbitration Tribunal Experience. 2014. 5. oldal (West Law , <https://lawschool.westlaw.com/> Letöltés dátuma: 2016. október 25.)

Választott Törvényszék (Muslim Arbitration Tribunal - MAT) megalapításával kívánta megoldani. 2007-ben a nuneatoni Hijaz College Iszlám Egyetemen hozta létre a MAT-ot azon a jogon, hogy az 1996-os döntőbíráskodásról szóló törvény joghatóságot biztosít számára. Ugyanazon az év augusztusában informális saría bíróságok jöttek létre országszerte, és átvettek helyi vitarendezési ügyeket, elsősorban a családjog területén.²⁰ Mára már közel száz ilyen saría bíróság működik Nagy-Britanniában. A Muszlim Választott Törvényszék már szabályos döntőbíráskodást folytat, jogászok és hittudósok vesznek részt a választottbíróági üléseken, akik kizárólag 35 és 80 év közötti férfiak. Ezek a vallástudósok képzett imámokként működnek, és hivatalos iszlám jogi képzésen vesznek részt Indiában, Pakisztánban, Egyiptomban, Szaúdi-Arábiában vagy Jemenben. A bírósági tagok között a helyi közösségben élő magánszemélyek is részt vesznek a bizottsági üléseken, mint például házi orvosok és iszlám iskolai tanárok.²¹ A brit kormány 2008-ban már hivatalosan is elfogadta a Muszlim Választott Törvényszék hálózatába tartozó saría bíróságokat, biztosítva őket, hogy az ítéleteiket figyelembe fogják venni a másodfokú bíróságok. A MAT egy hatékonyan működő, egyedülálló alternatív vitarendezési fórum lett, amely az angol jogrendszer keretein belül alkalmazza a saría jogot.

Családjog

Ahogy már az előzőekben is jeleztem a saría bíróságok magánjogi, azon belül is családjogi esetekben ítéleznek. A Muszlim Választott Törvényszék előtt tárgyalt ügyek tárgya is jellemzően a házasság, a válás, a gyerekelhelyezés, az öröklés és a végrendelet.²² A saría bíróságok nagy része muszlim válásokkal foglalkozik és sok esetben kifejezetten azért jött létre, hogy a muszlim nőknek az iszlám jog szerinti válási tanúsítványt állítson ki azokban az esetekben, amikor a muszlim férj nem kezdeményez egyoldalú muszlim válást, az úgynevezett *talaqot*. Az iszlám családjog szerint a férj kezdeményezheti a válást a *talaq* szó kimondásával, amely más nyelven nagyjából annyit

---

²⁰ MARET, Rebecca E.: Mind The Gap: The Equality Bill And Sharia Arbitration In The United Kingdom, 2013. 5. oldal (West Law, <https://lawschool.westlaw.com/> Letöltés dátuma: 2016. október 25.)

²¹ BANO, Samia: An exploratory study of Shariah councils in England with respect to family law, 2012. 6. oldal (https://www.reading.ac.uk/web/files/law/An_exploratory_study_of_Shariah_councils_in_England_with_respect_to_family_law_.pdf Letöltés dátuma: 2016. december 12.)

²² Muslim Arbitration Tribunal honlapja (<http://www.matribunal.com/history.php> Letöltés dátuma: 2016. december 7.)

tesz, hogy „*elválok tőled*”. Mindössze egy kijelentés elégséges ahhoz, hogy megszűntessen egy házasságot. A saría bíróságokon a hittudósok közbenjárásának köszönhetően a muszlim nők újra házasodhatnak, és nem kerülnek ellentmondásos helyzetbe, miszerint a polgári bíróság előtt elváltak, az iszlám jog szerint viszont házasok maradtak. A bíróságok tanácsadási és közvetítői szolgáltatásokat is végeznek, és csak havonta ül össze egy 12-15 főből álló tanács, hogy megvitassák a folyó ügyeket és közösen hozzanak döntést ezekről. A válni kívánó feleknek, akik az angol polgári jog szerint is összeházasodtak, először le kell folytatniuk egy polgári válópert, hogy a muszlim jog szerint is elválhassanak. Samia Bano kutatási eredménye szerint az egyes saría bíróságok évente hozzávetőlegesen 80 és 200 közötti ilyen válásban járnak el. A saría bíróságok szolgáltatására olyan nagy volt az igény a muszlim közösségekben, hogy az ott dolgozók túlterheltté váltak. Bár az iszlám vallás kötelezi a saría bíróságokat, hogy segítsenek a muszlimok vitás ügyeit az iszlám előírásai és értékrendszere szerint rendezni. A bíróságok eltérnek méretükben; az etnikai sokszínűség és a különböző muszlim iskolák tanítása miatt pedig máshogyan értelmezik a saría családjogot.²³

A saría bíróságok tiszteletben tartják az angol jogot és kerülik a polgári joggal való ellentmondást. Szerepük, hogy házassággal kapcsolatos jogvitákat oldjanak meg a muszlim közösségen belül. A muszlim közösség nem alakított ki semmilyen mechanizmust a válás feltételeinek kikényszerítésére és nem alkalmaznak szankciót se. A felektől függ, hogy betartják-e az ítéletet. A brit muszlim közösség nem úgy tekint a saría bíróságokra, mint az állami polgári jogrendszer helyettesítésére. Viszont nem fogadnák szívesen az állami beavatkozást vagy anyagi támogatást, mert az a bizalom és a hitelesség elvesztéséhez vezetne a saría bíróságok munkája tekintetében a muszlim közösségen belül.

Egy **2009-es jogeset** bemutatásával szeretnék mélyebb betekintést nyújtani a saría bíróságok működésébe. Az **Uddin kontra Choudhury** ügyet azért választottam, mert ebben az esetben a polgári bíró elfogadta egy saría ítélet jogi következményeit. Az ügyben Anglia és Wales Fellebbviteli Bíróságának (*Court of Appeal of England and Wales*) polgári tagozata ítélezett 2009. október 21-én. A Közép-Londoni Megyei Bíróság ugyanazon év március 20-án hozott ítéletére

---

²³ BANO, Samia: An exploratory study of Shariah councils in England with respect to family law, 2012. 7. oldal
(https://www.reading.ac.uk/web/files/law/An_exploratory_study_of_Shariah_councils_in_England_with_respect_to_family_law_.pdf Letöltés dátuma: 2016. december 12.)

nyújtotta be a felperes a fellebbezést.²⁴ Az angol polgári bíróság két bangladesi muszlim család közötti vitában döntött, amely egy sikertelen előre elrendezett házasságból fakadt. A házasságot 2003-ban kötötték Angliában egy iszlám szertartáson, amelyet *nikahnak* neveznek. A házastársak eredetileg polgári szertartást is szerettek volna tartani a nikah után, de végül ez nem következett be. 2004 végen a feleség az Iszlám Sáría Tanácshoz fordult válási kérelemmel, amelyet a Tanács el is fogadott az év decemberében a házasság érvénytelenítésével. A volt férj, Mohammed Uddin apja, Burhan Uddin 2005 augusztusában egy polgári eljárást kezdeményezett, hogy a család visszakapja a házasságkötéskor a feleségnek adott ajándékok értékét, vagyis 25.000 fontot. A felperes állítása szerint az ajándékok főleg ékszerek voltak, amelyeket Choudhury családja 2003 októberében vitt el a házukból. A vádakra válaszul a volt feleség és a családja viszontkeresettel élt az állítva, hogy Uddin beleegyezett, hogy a feleségének 15.000 fontot fizet hozományként (*mahr*²⁵) a házassági szerződés szerint, viszont ezt sosem tette meg. Az eljárásban a fellebbező hivatalosan az ex-férj apja volt, az alperes pedig a volt feleség, Choudhury. Az eljáró bíróság egy kinevezett sáría jogi szakértő, Saddiqui véleményére támaszkodott és tekintette azt irányadónak, mivel a felek az iszlám jog elvei szerint kötöttek házasságot. A szakértő szerint az alperes és családja által szolgáltatott bizonyítékok meggyőzőbbek voltak, mint a felperes érvei. A bíró elfogadta a szakértő véleményét és megállapította, hogy a felperes által követelt összeg nem illeti őt. A bíró úgy találta, hogy a 25.000 font értékű összeget különböző ajándékok tették ki, amelyet a felperes az alperes családjának ajándékozott. Ezek az ajándékok nem képezték a *mahr* részét, és nem voltak a házasság feltételei. Az alperes viszontkeresete alapján a bíró úgy vélte, hogy a házassági szerződés, amely tartalmazta a *mahr* értékét, érvényes szerződésnek számít. Ezért a bíróság előtt is érvényesíthető volt, és az ítélet szerint alperes megkapta a 15.000 fontot.²⁶ Az Uddin kontra Choudhury esetben egy sáría bíróság által kibocsátott házassági szerződés alapján döntött a polgári törvényszék, amely jól példázza, hogy milyen módon és általában mely ügyekben veszik figyelembe az angol polgári bíróságok a sáría bíróságok ítéleteit.

---

²⁴ BOWEN, John R.: How Could English Courts Recognize Shariah? 2010. 13-14. oldal

(<http://ir.stthomas.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1231&context=ustlj> Letöltés dátuma: 2016. december 4.)

²⁵ Az iszlám kultúrában a *mahr* (hozomány) azt a pénzüsszeget jelöli, melyet az esküvőt (nikah-t) megelőzően a vőlegénynek a menyasszony számára ki kell fizetnie.

²⁶ MARET, Rebecca E.: Mind The Gap: The Equality Bill And Sharia Arbitration In The United Kingdom, 2013. 5. oldal (West Law, <https://lawschool.westlaw.com/> Letöltés dátuma: 2016. október 25.)

Befejezés

A terjedelem miatt jelen tanulmányban nem volt lehetőségem teljes mértékben feldolgozni a témát, további kutatást igényel a mélyebb és részletesebb betekintés a saría bíróságok működésébe, esetjogába és megítélésébe. Az Egyesült Királyságba bevándorolt muszlim kisebbség és a közösség önszervező törekvéseinek bemutatása mellett történeti áttekintést nyújtottam a saría bíróságok fejlődéséről. Az Egyesült Királyságban működő saría bíróságok jellemzően csak családjogi esetekben ítéleznek, többnyire válást bonyolítanak le az iszlám jog szerint. További kutatás tárgyát képezheti az Egyesült Királyságban működő saría bíróságok által használt jogforrások feltérképezése és az eljárások részletesebb menetének megismerése. Szintén érdekes lenne feltérképezni, hogy az Egyesült Királyságban működő saría bizottságok mely vallási iskolákat követik.

A saría bíróságok ítéletének figyelembe vétele a polgári törvényszékek előtt nagy előrelépést jelentett a muszlim közösség számára. A nyugati demokráciák egyik legalapvetőbb elve a szabad vallásgyakorlás, amely sok esetben kötődik családjogi témákhoz nem csak az iszlám vallásnál, hanem akár a keresztény vagy a zsidó vallás esetében is. A szekuláris államberendezkedés viszont kizárja, hogy az állami igazságszolgáltatás vallási előírásokat vegyen figyelembe. A szabad vallásgyakorlás, az egyéni szabadságjogok és a szekularizáció között ezért valamilyen mértékű feszültség érzékelhető. Viszont mivel az Egyesült Királyságban élő iszlám közösségekben jellemzően központi szerepet tölt be a vallásgyakorlás, és emiatt a vallási előírások követése elengedhetetlen, a saría döntőbíróságok által kínált rendszer szélesebb körben elfogadott kereteket ad a peres ügyeknek. A döntések így hitelesebbek a muszlim közösség szemében.

A multikulturalizmus egy ideológia, amely egy államon belül támogatja az etnikai és vallási sokszínűséget, illetve a békés egymás mellettélést. Az etnikai illetve vallási kisebbségek meghatározott kereteken belül működő, az állam jogrendszerét tiszteletben tartó és annak előírásaival nem konfliktusban álló választott bírósági rendszere véleményem szerint elősegíti, hogy egy társadalom multikulturálissá váljon.

Irodalomjegyzék

1. Arbitration Act 1996 (<http://www.legislation.gov.uk/ukpga/1996/23/contents> Letöltés dátuma: 2016. december 3.)
2. BADÓ, Attila, BENCZE, Mátyás: Betekintés a jogrendszerek világába. Az iszlám jog alapjai. Studio Batiq, 2007.
3. BANO, Samia: An exploratory study of Shariah councils in England with respect to family law, 2012.
(https://www.reading.ac.uk/web/files/law/An_exploratory_study_of_Shariah_councils_in_England_with_respect_to_family_law_.pdf Letöltés dátuma: 2016. december 12.)
4. BOWEN, John R.: How Could English Courts Recognize Shariah? 2010.
(<http://ir.stthomas.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1231&context=ustlj> Letöltés dátuma: 2016. december 4.)
5. BROYDE, Michael J., BEDZOW, Ira, PILL, Shlomo C.: The Pillars Of Successful Religious Arbitration: Models For American Islamic Arbitration Based On The Beth Din Of America And Muslim Arbitration Tribunal Experience. 2014. (West Law , <https://lawschool.westlaw.com/> Letöltés dátuma: 2016. október 25.)
6. CSERESNYÉS, Ferenc: Migrációs potenciálok és trendek Európában. 1996.
(<http://epa.oszk.hu/00000/00036/00027/pdf/02.pdf> Letöltés dátuma: 2016. november 6.)
7. HÁRS, Ágnes: A nemzetközi migráció néhány problémájáról. 1992.
(<http://www.szociologia.hu/dynamic/9202hars.htm> Letöltés dátuma: 2016. november 9.)
8. LEPORE, Christopher R.: Asserting State Sovereignty Over National Communities Of Islam In The United States And Britain: Sharia Courts As A Tool Of Muslim Accommodation And Integration, 2012. (West Law: <https://lawschool.westlaw.com/>, Letöltés dátuma: 2016. október 25.)
9. MARET, Rebecca E., Mind The Gap: The Equality Bill And Sharia Arbitration In The United Kingdom. 2013. (West Law, <https://lawschool.westlaw.com/> Letöltés dátuma: 2016. október 25.)
10. Muslim Arbitration Tribunal honlapja (<http://www.islamic-sharia.org/aboutus/> Letöltés dátuma: 2016. november 28.)

11. NATHANS, Eli: The Politics of Citizenship in Germany: Ethnicity, Utility and Nationalism, Berg Publishers, 2004. ISBN 1-85973-781-1
12. Office for National Statistics (UK) honlapja. Full story: What does the Census tell us about religion in 2011? 2011.
(<https://www.ons.gov.uk/peoplepopulationandcommunity/culturalidentity/religion/articles/fullstorywhatdoesthecensustellusaboutreligionin2011/2013-05-16> Letöltés dátuma: 2016. december 2.)
13. ORAND, Michaël: Combien d’immigrés en France? 2012. (<http://projet.pcf.fr/23976> Letöltés dátuma: 2016. november 9.)
14. SAYRE, Paul L, Development of Commercial Arbitration Law. 1928.
(<http://www.repository.law.indiana.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=3249&context=facpub> Letöltés dátuma: 2016. december 10.)
15. The Muslim Council of Britain honlapja (<http://www.mcb.org.uk/about-mcb/> Letöltés dátuma: 2016. december 3.)
16. Westfälische Wilhelms-Universität Münster, Integration und Religion aus der Sicht von Türkeistämmigen in Deutschland, 2016. (http://www.uni-muenster.de/imperia/md/content/religion_und_politik/aktuelles/2016/06_2016/studie_integration_und_religion_aus_sicht_t_rkeist_mmiger.pdf Letöltés dátuma: 2016. november 16.)